

Analýza a komparace udržitelnosti cestovního ruchu vybraných
lokalit Šumavy a Bavorského lesa

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Kateřina Burešová
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Analýza a komparace udržitelnosti cestovního ruchu vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa
Cíl práce:	Cílem práce je na základě dostupných indikátorů analyzovat a porovnat současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa z hlediska jejich udržitelného rozvoje v kontextu cestovního ruchu.

Mgr. Michal Munduch
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byl/a jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že souhlasím s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Lánech dne 29. dubna 2015

.....

Podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala především panu Mgr. Michalu Munduchovi za odborné vedení, rady, připomínky a ochotu při zpracovávání mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat všem pracovníkům institucí a úřadů na české i německé straně, kteří mi ochotně podali potřebné informace k mému výzkumu. A v neposlední řadě patří mé díky také rodině a přátelům za jejich velkou podporu.

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

**Analýza a komparace udržitelnosti cestovního ruchu
vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa**

Bakalářská práce

Autor: Kateřina Burešová

Vedoucí práce: Mgr. Michal Munduch

Jihlava 2015

Abstrakt

BUREŠOVÁ, Kateřina: Analýza a komparace udržitelnosti cestovního ruchu vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce: Mgr. Michal Munduch. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář.

Jihlava 2015. 113 stran.

Předkládaná bakalářská práce zkoumá a porovnává okresy Český Krumlov a Regen (Německo) z pohledu udržitelnosti cestovního ruchu. Teoretická část je zaměřena na metodiku zpracovávání praktické části, definuje vybrané pojmy vztahující se k problematice udržitelného cestovního ruchu a popisuje použité indikátory trvale udržitelného rozvoje. Praktická část se zabývá rozbohem hodnot vybraných indikátorů trvale udržitelného rozvoje pro obě zkoumaná území.

Klíčová slova

Trvale udržitelný cestovní ruch, okres Český Krumlov, Zemský okres Regen, indikátory trvale udržitelného rozvoje

Abstract

BUREŠOVÁ, Kateřina: Analysis and comparison of the sustainable tourism in selected locations of Šumava and the Bavarian Forest. Bachelor thesis. College of Polytechnics Jihlava. Department of Tourism. Thesis Supervisor: Mgr. Michal Munduch. Degree of qualification: Bachelor.

Jihlava 2015. 113 pages.

Submitted bachelor thesis examines and compares districts Český Krumlov (Czech Republic) and Regen (Germany) from the point of view of sustainable tourism. The theoretical part is focused on methodics of making the practical part, defines selected terms related to the issue of sustainable tourism and describes chosen indicators of sustainable development. The practical part deals with analysis of values of selected indicators of sustainable development for both researched areas.

Key words

Sustainable tourism, district Český Krumlov, district Regen, indicators of sustainable development

*„Civilizace, ve svém pravém slova smyslu, nespočívá v násobení, ale ve
vědomém snižování potřeb“*

Mahátma Gándhí

Obsah

Abstrakt	7
Seznam ilustrací	14
Obrázky.....	14
Grafy	15
Tabulky	15
Seznam zkratk a symbolů.....	17
ÚVOD.....	18
1 TEORETICKÁ ČÁST	20
1.1 Ochrana přírody	20
1.2 Trvale udržitelný rozvoj	21
1.3 Udržitelnost cestovního ruchu.....	22
1.4 Chráněná území v ČR	22
1.5 Chráněná území v Německu	23
1.6 Přeshraniční spolupráce	23
1.6.1 Euroregion Šumava.....	23
2 METODIKA.....	25
2.1 Cíl práce	25
2.2 Výzkumné otázky.....	25
2.3 Pracovní postupy	26
2.4 Indikátory trvale udržitelného rozvoje (udržitelného cestovního ruchu)	27
2.5 Použité indikátory trvale udržitelného rozvoje	27
2.5.1 Ekologické aspekty	27
2.5.1.1 Kvalita vody	27
2.5.1.2 Kvalita ovzduší.....	28
2.5.1.3 Kritické ekosystémy – stavy ohrožených živočichů a flóry	29

2.5.1.4	Kvalita lesů, dřeva	30
2.5.2	Ekonomické aspekty	30
2.5.2.1	Počty ubytovacích zařízení	30
2.5.2.2	Kapacita hromadných ubytovacích zařízení (lůžka)	31
2.5.2.3	Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení	31
2.5.2.4	Využití lůžek	31
2.5.2.5	Průměrný počet přenocování	32
2.5.3	Sociální aspekty	32
2.5.3.1	HDP na osobu	32
2.5.3.2	Příjmy domácností	33
2.5.3.3	Zaměstnanost	33
2.5.3.4	Kultura, tradice	34
2.5.3.5	Počet obyvatel	34
2.6	Nepoužité indikátory	35
2.6.1	Celkový objem investic do CR	35
2.6.2	Spotřeba příjezdového CR, spotřeba domácího CR, spotřeba vnitřního CR, podíl cestovního ruchu na hrubém domácím produktu	35
2.6.3	Podíl cestovního ruchu na zaměstnanosti okresů či krajů	35
2.6.4	Průměrná útrata návštěvníka	35
2.7	Vymezení některých pojmů	36
2.7.1	Defertova turistická funkce	36
2.7.2	Modifikace Defertovy turistické funkce	36
2.7.3	Míra turistické penetrace	37
2.7.4	Intenzita cestovního ruchu	37
2.7.5	Hustota výskytu turistů	37
3	PRAKTICKÁ ČÁST BP	38
3.1	Základní informace o okrese Český Krumlov	38

3.2	Základní informace o zemském okrese Regen.....	39
3.3	Šumava.....	41
3.3.1	CHKO a NP Šumava	41
3.4	Bavorský les.....	42
3.4.1	Přírodní park a Národní park Bavorský les	42
3.5	Indikátory výzkumu	43
3.5.1	Ekologické aspekty	43
3.5.1.1	Kvalita vody	43
3.5.1.2	Kvalita ovzduší.....	49
3.5.1.3	Kritické ekosystémy – stavy ohrožených živočichů a flóry.....	52
3.5.1.4	Kvalita lesů, dřeva	59
3.5.2	Ekonomické aspekty	66
3.5.2.1	Dotace na cestovní ruch.....	66
3.5.2.2	Počty ubytovacích zařízení.....	67
3.5.2.3	Kapacita hromadných ubytovacích zařízení (lůžka)	68
3.5.2.4	Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení	69
3.5.2.5	Využití lůžek	70
3.5.2.6	Průměrný počet přenocování.....	71
3.5.3	Sociální aspekty	72
3.5.3.1	HDP na osobu.....	72
3.5.3.2	Příjmy domácností.....	74
3.5.3.3	Zaměstnanost	75
3.5.3.4	Kultura, tradice	75
3.5.3.5	Počet obyvatel (rozdělení podle pohlaví a věku)	78
3.6	Vyhodnocení praktické části	80
3.6.1	Výpočty ukazatelů	80
3.6.1.1	Defertova turistická funkce	80

3.6.1.2	Modifikace defertovy turistické funkce.....	80
3.6.1.3	Míra turistické penetrace	81
3.6.1.4	Intenzita cestovního ruchu.....	82
3.6.1.5	Hustota výskytu turistů.....	82
3.7	Mapy	84
4	DISKUSE	89
	ZÁVĚR	91
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	93
	Použitá literatura	93
	Použité internetové zdroje	97
	PŘÍLOHY	108

Seznam ilustrací

Obrázky

Obrázek 1: mapa Euroregionu Šumava.....	24
Obrázek 2: mapa okresů Český Krumlov a Regen	38
Obrázek 3: Český Krumlov.....	39
Obrázek 4: Regen	40
Obrázek 5: mapa CHKO a NP Šumava	42
Obrázek 6: mapa Přírodního parku a NP Bavorský les.....	43
Obrázek 7: mapa zdrojů znečištění ovzduší v okrese Český Krumlov	52
Obrázek 8: perlorodka říční.....	53
Obrázek 9: výskyt rysa ostrovida na Šumavě	55
Obrázek 10: mapa výskytu rysa na německé straně Šumavy.....	56
Obrázek 11: rozšíření tetřeva na Šumavě.....	57
Obrázek 12: rozšíření tetřeva v Bavorském lese	58
Obrázek 13: Smrčina (vlevo) a Plechý (zasněžený vrchol)	60
Obrázek 14: Velký Javor.....	61
Obrázek 15: věková struktura šumavských lesů dle nadmořských výšek podle záznamů v lesnických historických průzkumech (před rokem 1860) a porovnání druhové struktury přírodních lesů jihozápadního pohraničí (2013). Dřeviny výšky nad 1,3 m z nadmořských výšek 700–1200 m	63
Obrázek 16: mapa okresu Český Krumlov s vyznačenými významnými body.....	85
Obrázek 17: mapa okresu Regen s vyznačenými významnými body.....	86
Obrázek 18: mapa okresu Regen a Český Krumlov – výskyt zvěře	87

Grafy

Graf 1: hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Jihočeském kraji (Kč)..... 73

Graf 2: hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Bavorsku (€) 73

Tabulky

Tabulka 1: kvalita vody ve vodovodní síti 48

Tabulka 2: průměrné hodnoty imisí ze vzduch-monitorujících stanic v roce 2013 50

Tabulka 3: počty hromadných ubytovacích zařízení celkem 67

Tabulka 4: počty lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních celkem..... 68

Tabulka 5: souhrnný počet příjezdů a počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních a podíly návštěvníků – rezidentů..... 69

Tabulka 6: čisté využití lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních..... 70

Tabulka 7: průměrný počet nocí strávených turisty v ubytovacích zařízeních 71

Tabulka 8: hrubý domácí produkt na 1 obyvatele..... 72

Tabulka 9: hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v PPS 72

Tabulka 10: disponibilní (čisté) příjmy domácností na osobu/rok..... 74

Tabulka 11: zaměstnanost 75

Tabulka 12: počet obyvatel a počet žen 79

Tabulka 13: obyvatelstvo podle věkových skupin 79

Tabulka 14: defertova turistická funkce..... 80

Tabulka 15: modifikace defertovy turistické funkce..... 81

Tabulka 16: míra turistické penetrace 81

Tabulka 17: intenzita cestovního ruchu 82

Tabulka 18: hustota výskytu turistů 82

Tabulka 19: srovnání průměrné hustoty výskytu turistů na 1 km ² a průměrný počet lůžek na 1 km ²	83
--	----

Seznam zkratek a symbolů

NP – národní park

CHKO – chráněná krajinná oblast

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

ÚV – úpravna vody

ČSÚ – Český statistický úřad

BLfU - Bayerisches Landesamt für Umwelt

ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav

SSÚ – Spolkový statistický úřad

BZÚpS – Bavorský zemský úřad pro statistiku

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

SAP – Spolková agentura práce

ÚVOD

V současné době na světě žije přes sedm miliard lidí, z toho přes 700 miliónů nemá přístup k pitné vodě a 800 miliónů obyvatel planety trpí podvýživou. Od začátku roku do této chvíle bylo do vzduchu vypuštěno téměř 10 miliard tun emisí CO₂ a letos už bylo také na celém světě odlesněno skoro 1,5 miliónu ha plochy. Světová populace stoupá, ale naše planeta zůstává stále stejně velká, a to je důvod, proč bychom se měli zamyslet a více se zaměřit na tzv. trvale udržitelný rozvoj. [1]

A protože si uvědomuji, že je třeba, aby každý jedinec přispěl svou troškou do mlýna, i já jsem se rozhodla trochu přispět a zaměřit svou bakalářskou práci na trvale udržitelný rozvoj s podtextem cestovního ruchu. Trvale udržitelný cestovní ruch získává ve světě stále větší popularitu. Stále více lidí má možnost cestovat, ale také stále více lidí začíná mít ohledy na životní prostředí. Proto je velmi důležité se na trvale udržitelný cestovní ruch zaměřit a rozvíjet ho, aby nemělo cestování v budoucnu tak rozsáhlé dopady na životní prostředí.

Jako předmět výzkumu v mé bakalářské práci jsem si vybrala dvě území, která budu vzájemně porovnávat – okres Český Krumlov na české straně Šumavy a zemský okres Regen na německé straně Šumavy. Obě území spolu přímo nesousedí hranicemi, ale mají podobný charakter a nacházejí se poměrně blízko sebe. Územně správní jednotky okresy jsem si vybrala z důvodu vhodné velikosti k porovnávání regionů. I přesto, že okresy již neplní funkci územních jednotek státní správy, existuje pro tyto celky stále dostatek sledovaných ukazatelů, takže jsou pro mou bakalářskou práci použitelné. Územní jednotky kraje by byly v mém případě příliš velké.

A proč jsem si vybrala zrovna tato dvě území? Jedním z důvodů byl ten, že považuji region Českokrumlovsko za velice turisticky atraktivní, a pokud bych měla hledat podobný region na území sousedního Bavorska, s kterým bych okres Český Krumlov mohla porovnávat, určitě by mi okres Regen přišel jako vhodný kandidát. Obě území se nacházejí na či v těsné blízkosti Šumavy, takže jsou pro turisty vyhledávaná nejen svou přírodou, ale také například možnostmi provozování zimních sportů či jiných aktivit.

Dalším důvodem a zároveň i tím stěžejním byl fakt, že do oblasti kolem města Regen často jezdím se svou rodinou na dovolenou. Troufám si říci, že oblast docela znám a vždycky mě tam fascinovala příroda i typické bavorské upravené vesnice. Jak již bylo

řečeno, je zde mnoho turistických atrakcí, takže se mi region zdál vhodný pro mé zkoumání.

Dalším zásadním důvodem, proč jsem se rozhodla zkoumat dvě oblasti a každou z jiného státu byl ten, že se mi vždycky líbily rozdíly, které byly patrné na Šumavské krajině při přejezdu hranic mezi Českem a Německem. Fascinovalo mě, jak může historie měnit tak zásadním způsobem krajinu kolem nás, jako se to stalo v česko-německém pohraničí. Díky situaci před rokem 1989 je dnes šumavská příroda na české straně téměř lidmi neobydlená. Na Německé straně se zase setkáme s množstvím obcí už od přejezdu hranice. Můžeme si také všimnout rozdílů v upravenosti německých a českých vesnic.

Všechny tyto důvody mě nakonec inspirovaly k vymyšlení tématu, které jsem se poté rozhodla zvolit si jako téma své bakalářské práce.

Tato bakalářská práce obsahuje tři základní části: teoretickou část, metodiku a praktickou část. Teoretická část obsahuje vymezení některých důležitých pojmů, metodika se zabývá vlastními postupy při zpracovávání praktické části a praktická část se zabývá vlastním výzkumem a je zakončená vyhodnocením praktické části.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Ochrana přírody

Ochrana přírody má v Evropě více než stoletou tradici. Během historie se její strategie měnila podle toho, jak se měnil důraz na jednotlivé objekty ochrany. Začínalo se u ochrany jednotlivých druhů, poté se chránily celé ekosystémy a dnes se klade důraz na vhodný management krajinných celků. Obecně šla historie ochrany přírody od ochrany menších přírodních celků k vyhlášení ochrany velkých území. „*Současná světová ochrana přírody vychází ze zásad vyhlášených Světovým svazem ochrany přírody a přírodních zdrojů (IUCN) na XIV. generálním shromáždění v roce 1978 v dokumentu nazvaném Světová strategie ochrany přírody.*“ (Zelenka et al. 2013, s. 19)

V Českých zemích byl teoretický podklad právní ochrany přírody vytvořen již ve středověku. Cílem ochrany v této době byla především ochrana proti nelegálnímu lovu a rybolovu. Právní normy vznikaly již ve 12. – 14. století. Na začátku 19. století se začaly objevovat první snahy o ochranu přírody v dnešním slova smyslu. V té době vznikla první chráněná území, většinou z iniciativy osvěcených šlechticů. Prvním chráněným územím na našem území byl Žofínský prales. Byl zřízen v roce 1838. V roce 1858 byla knížetem Janem Schwanzerbergem založena rezervace Boubínský prales. (Zelenka et al. 2013)

Právní úprava ochrany přírody v moderním slova smyslu se u nás datuje do počátku 20. století. V roce 1933 bylo vyhlášeno asi 30 chráněných území a do roku 1938 bylo zřízeno dohromady 142 přírodních rezervací. Po 2. světové válce se nově vyhláší velkoplošná chráněná území. První chráněnou krajinnou oblastí byl v roce 1955 Český ráj a prvním národním parkem byl v Československu Krkonošský národní park, vyhlášený v roce 1963. První zákon o státní ochraně přírody na území dnešní ČR byl zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody. „*V roce 1992 byl přijat dosud platný zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.*“ (Zelenka et al. 2013, s. 21)

Historie ochrany přírody v Německu je stará přes sto let. Oficiální začátek ochrany přírody v tehdejším Prusku se datuje do roku 1906, kdy byl založen Státní úřad pro přírodní památkovou péči v Gdaňsku. [10]

První chráněná území byla založena díky pruskému „polnímu a lesnímu policejnímu zákonu“ (Preußisches Feld- und Forstpolizeigesetz (PrFFGG)) v roce 1920. Za první německé chráněné území se dá považovat území Neandertal ve spolkovém státě Severní Porýní-Vestfálsko. Chráněné území bylo založeno 9. srpna 1921. V roce 1923 bylo v tehdejším Prusku již 12 chráněných území. Implementace kategorie přírodní chráněné území do německého zákona byla provedena v roce 1935 v zákoně O ochraně přírody (Reichsnaturschutzgesetz). V roce 1936 bylo na území dnešního Německa již 98 chráněných území. [11]

Ovšem dříve než vznikla první oficiální chráněná území, bylo na území Pruska mnoho oblastí, které byly svou povahou podobné chráněným územím. První taková oblast vznikla roku 1836 a jednalo se o Drachenfels v oblasti Siebengebirge. [11]

První národní park v Německu byl založen roku 1970 a jedná se o Bavorský les (rozloha 24 217 ha). [12]

V současnosti je na území Německa 8 589 chráněných území, což čítá 1 341 396 ha plochy. Chráněná území zabírají v Německu asi 3,8 % půdy. [11]

1.2 Trvale udržitelný rozvoj

V zakladatelském díle trvalé udržitelnosti „Naše společná budoucnost“ (Světová komise pro životní prostředí a rozvoj) nacházíme koncept a první definiční pokusy trvale udržitelného rozvoje (sustainable development). Za definici trvale udržitelného rozvoje bývá nejčastěji považována tato věta: „*Trvale udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.*“ (Světová komise pro životní prostředí a rozvoj 1991, s. 47) Avšak jako nedostatek by mohla být považována vysoká míra antropocentričnosti v této definici. Klade se zde přílišný důraz na postavení člověka ve světě přírody. Proto byla definice poté mnohokrát upravována a vylepšována, aby doplnila tento i jiné chybějící nedostatky. (Rynda 2002)

„Jakousi syntézou všech předchozích definičních snah a zároveň pokusem o promyšlení a nejstručnější shrnutí celé šíře i hloubky konceptu trvalé udržitelnosti je proto následující definice, jež je stále častěji citována v českém prostředí a která se především ukazuje být nesmírně produktivní nejen ve stručném výkladu, ale hlavně v podrobnějším

výukovém procesu environmentální výchovy na vysokých, ale i středních školách.“ (Rynda 2002, s. 2) *„Trvale udržitelný rozvoj je komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických nástrojů a technologií uspokojovat sociální potřeby lidí, materiální i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů. Aby to bylo v globálním měřítku současného světa možné, je nutné nově redefinovat na lokální, regionální i globální úrovni jejich instituce a procesy.*“ (Rynda 2002, s. 2)

1.3 Udržitelnost cestovního ruchu

„Udržitelný cestovní ruch (angl. sustainable tourism) výrazněji nenarušuje přírodní, kulturní a sociální prostředí i v dlouhodobé perspektivě jeho realizace.“ (Zelenka et al. 2013, s. 17) Takovýto cestovní ruch má za cíl ochranu a zachování biodiverzity a péči o životní prostředí ve všech jeho aspektech. V neposlední řadě musí také respektovat životní styl místních obyvatel. Udržitelnost CR je především založena na stálém zapojení mnoha aktérů CR (orgány státní a místní správy, místní obyvatelstvo apod.) do ochrany přírodních a kulturních hodnot území a plánování rozvoje CR. (Zelenka et al. 2013) Také účastníky cestovního ruchu můžeme dělit na odpovědné a neodpovědné, v závislosti na jejich přístupu k přírodě, místním obyvatelům a cestovnímu ruchu a cestování celkově. (Kučerová 1999)

Pojetí udržitelnosti cestovního ruchu se postupně rozvíjelo s rozvojem obecného chápání udržitelného rozvoje. (Zelenka et al. 2013) Definice udržitelného cestovního ruchu podle UNWTO (2007b) je: *„udržitelný rozvoj cestovního ruchu uspokojuje potřeby současných návštěvníků a hostitelských regionů a současně chrání a obohacuje možnosti pro budoucnost. Realizovatelný je takový management všech zdrojů, kdy jsou naplněny ekonomické, sociální a estetické potřeby se současným zachováním kulturní integrity, neodmyslitelných ekologických procesů, biologické diverzity a systémů podpory života“.*

1.4 Chráněná území v ČR

Typy zvláště chráněných území vymezuje zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/92 Sb. v platném znění. *„Chráněná území jsou rozdělena podle významu, způsobu a předmětu ochrany do několika kategorií: národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky.*“ (Zelenka et al. 2013, s. 29) Národní parky a chráněné krajinné oblasti se

nazývají velkoplošná chráněná území a národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky jsou maloplošná chráněná území.

„Národní parky jsou rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam.“ (Zelenka et al. 2013, s. 30) Národní parky mají tři zóny ochrany. V ČR se nachází čtyři národní parky.

„Chráněné krajinné oblasti jsou rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení.“ (Zelenka et al. 2013, s. 30) Oblasti mají čtyři zóny ochrany. Je přípustné rekreační využití, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí. V ČR je v současnosti 25 chráněných krajinných oblastí.

1.5 Chráněná území v Německu

Chráněná území jsou v Německu definovány v zákoně o německé federální ochraně přírody (BNatSchG). [11]

I chráněná území v Německu jsou rozdělena do kategorií: chráněná území (Naturschutzgebiete), národní parky (Nationalparke), národní přírodní památky (Nationale Monumente), biosférické rezervace (Biosphärenreservate), chráněné krajinné oblasti (Landschaftsschutzgebiete), přírodní parky (Naturparke) a stanoviště zvláště chráněných druhů podle § 30 zákona o německé federální ochraně přírody (BNatSchG) (Besonders geschützte Biotoptypen nach § 30 BNatSchG). [103]

1.6 Přeshraniční spolupráce

1.6.1 Euroregion Šumava

„Euroregion je formální nástroj pro přeshraniční spolupráci regionálních organizací a obcí spojených případně s partnery ze všech sociálních a hospodářských oblastí.“ [13] Nejstarší organizace tohoto typu vznikla roku 1958 a jedná se o oblast na holandsko-německých hranicích – Euregio. Tato organizace se stala modelem pro další podobné iniciativy. [13]

Euroregion Šumava vznikl roku 1993 v Českém Krumlově a zahrnuje území okresů Domažlice, Klatovy, Prachatice, Český Krumlov a Strakonice. V současné době má asi 125 členských měst a obcí. Zahraničními partnery Euroregionu Šumava jsou Euregio Bayerischer Wald – Unterer Inn v Bavorsku a Regionalmanagement Mühlviertel v Horním Rakousku. Dohromady s těmito partnery tvoří Euroregion Šumava přeshraniční celek. [13]

Mezi činnosti Euroregionu Šumava patří:

- zkvalitnění a koordinace přeshraniční spolupráce,
- reprezentace regionu,
- výměna informací,
- správa Dispozičního fondu Programu přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika - Svobodný stát Bavorsko v regionu Šumava,
- účast na tvorbě strategií rozvoje a programů EU. [13]

Obrázek 1: mapka Euroregionu Šumava (zdroj: Euroregio [13])

2 METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem práce je na základě dostupných indikátorů analyzovat a porovnat současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa z hlediska jejich udržitelného rozvoje v kontextu cestovního ruchu.

2.2 Výzkumné otázky

Aby bylo možné splnit cíl práce, bylo třeba položit si výzkumné otázky, které by tento cíl zkonkretizovaly. Je možné stanovit jednu hlavní výzkumnou otázku, na kterou můžeme navázat dílčími výzkumnými otázkami.

V našem případě byla tedy nejprve zvolena hlavní výzkumná otázka:

Do jaké míry je současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa v souladu s trvale udržitelným rozvojem z pohledu cestovního ruchu?

Poté bylo třeba stanovit tři dílčí výzkumné otázky, z nichž každá se opírá o jeden ze tří základních pilířů trvale udržitelného rozvoje – environmentální, ekonomický a sociální. Podle těchto třech hledisek jsou dále rozdělené indikátory trvale udržitelného rozvoje, které jsou později zpracovávány v praktické části této práce a díky kterým bude možné zodpovědět výzkumné otázky a splnit cíl práce.

DVO1: Do jaké míry je současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa v souladu s trvale udržitelným rozvojem z pohledu cestovního ruchu z environmentálního hlediska?

DVO2: Do jaké míry je současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa v souladu s trvale udržitelným rozvojem z pohledu cestovního ruchu z ekonomického hlediska?

DVO3: Do jaké míry je současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa v souladu s trvale udržitelným rozvojem z pohledu cestovního ruchu ze sociálního hlediska?

2.3 Pracovní postupy

Mou práci jsem se rozhodla vypracovávat pomocí indikátorů trvale udržitelného rozvoje. Díky těmto indikátorům lze analyzovat a porovnat stav určitého či určitých regionů z pohledu ekonomického, sociálního a environmentálního. K analýze jsem si vybrala dvě území, která se nacházejí každé na jedné straně česko-německé hranice – okres Český Krumlov a zemský okres Regen.

Na začátku mé práce bylo nejprve třeba vybrat vhodné indikátory, které by o daných územích něco vypovídaly, ale zároveň takové indikátory, pro které by byla dohledatelná data, a to pro obě území tak, aby se daly údaje porovnat. Poté jsem mohla začít data vyhledávat.

Protože se jedná především o statistická data, pracovala jsem hlavně se zdroji, které tato statistická data poskytují. Jednalo se například o stránky Českého statistického úřadu, Německého statistického úřadu (Destatis), stránky Eurostatu, dále jsem čerpala například z webových stránek Českého hydrometeorologického úřadu, Národního parku Bavorský les či NP Šumava, oficiálních stránek Jihočeského kraje apod. Je zřejmé, že se muselo vždy jednat o aktuální data, proto jsem většinou čerpala z webových stránek, které se častěji aktualizují, než z knižních publikací. Pro mou práci jsem však vždy vybírala jen důvěryhodné zdroje. Důležitým zdrojem pro mou práci se stala také emailová korespondence s úřady a institucemi, a to jak na české, tak i na německé straně.

Environmentální část indikátorů pro mne byla nejnáročnější, a to proto, že jsem zde narazila na mnoho termínů a faktů, se kterými jsem si moc nevěděla rady. Zkrátka nejsem vzdělaná v chemii či biologii, takže mi dělalo problémy data z těchto oborů zpracovávat tak, aby se zde nevyskytovaly chyby. Nakonec se mi ale i tuto část podařilo zdárně vypracovat.

U ekonomických a sociálních aspektů už to bylo ve smyslu odborném jednodušší, pořád jsem ale narážela na problémy typu nedostatku informací. Indikátory jako například celkový objem investic do CR nebo spotřeba příjezdového CR jsem musela z důvodu nedostupnosti dat úplně vynechat. V některých případech byla data dostupná pro jedno území a pro druhé nikoli, v některých případech mi bylo řečeno, že takové údaje vůbec nesledují na úrovni okresů či krajů (např. data ze Satelitního účtu CR se vztahují jen na celou Českou republiku, nikoli na územní samosprávné celky) (viz. e-mailová

korespondence v přílohách). V mnoha případech musím přiznat, že data na české straně byla mnohem lépe a přehledněji zpracována a také snáze dostupná, než data na německé straně. Tento fakt mě velice překvapil.

Dále následovalo vyhodnocení praktické části, kde jsem vyhodnotila zjištěné údaje. Součástí vyhodnocení jsou i mapy, na kterých můžeme vidět rozložení například kulturních zařízení na území okresů.

2.4 Indikátory trvale udržitelného rozvoje (udržitelného cestovního ruchu)

Indikátory trvale udržitelného cestovního ruchu lze dělit podle mnoha kritérií, ale tradičně se dělí na ukazatele dopadů na ekonomické a ekologické prostředí. V této práci byl připojen ještě rozměr sociální. Základní metodologický podklad pro tvorbu konkrétních indikátorů v určité destinaci bychom mohli považovat soubor deseti klíčových indikátorů udržitelného rozvoje. Tento soubor zpracovala Mezinárodní skupina pro indikátory udržitelného cestovního ruchu při UNWTO v roce 1992. Tyto indikátory se vyskytují ve dvou formách – klíčové indikátory, které jsou využitelné univerzálně ve všech destinacích a specifické indikátory, které jsou vhodné pro vybrané typy destinací. (Pásková, 2008)

2.5 Použité indikátory trvale udržitelného rozvoje

2.5.1 Ekologické aspekty

2.5.1.1 Kvalita vody

Tento indikátor jsem si vybrala, protože podle mého názoru patří mezi základní environmentální indikátory. Nachází se také v seznamu indikátorů Komise OSN pro udržitelný rozvoj (CSD UN) a také patří do klíčových indikátorů životního prostředí České republiky (podle Ministerstva životního prostředí České republiky). Podle jakosti vody lze usoudit, zda má oblast zdravé životní prostředí či nikoli. (United Nations 2007) [2]

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

Čevak a.s.

Ministerstvo životního prostředí Bavorsko (Lebensministerium Bayern)

www.bayerischer-wald.de

Waldwasser (zdroj vody pro Bavorský les)

Český statistický úřad

webové stránky Povodí Vltavy

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací na území Jihočeského kraje (Ministerstvo zemědělství ČR)

webové stránky zemského okresu Regen

www.koupacivody.cz

webové stránky NP Šumava a NP Bavorský les

Indikátor jakosti vody patří mezi základní environmentální ukazatele. Týká se především kvality povrchových vod v oblasti, které jsou nejčastějším předmětem znečištění. Jakost povrchových vod patří do klíčových indikátorů životního prostředí ČR s celým názvem: „*Jakost vody – znečištění ve vodních tocích v ukazatelích BSK₅, CHSKCr, N-NO₃-, Pcelk., AOX, Cd, FC, chlorofyl a hodnocení na základě ČSN 757221; jakost koupacích vod.*“ [3] Kvalita vody je vyjádřena koncentrací znečišťujících látek ve vodních tocích a má přímou vazbu na vypouštění znečišťujících látek do odpadních vod, na plošné znečištění ze zemědělství, erozi půdy apod. Důležitý je také fakt, do jaké míry je vodní tok schopný vyrovnat se se znečištěním samostatně (tzv. samočištění).

Čistá voda je velice důležitá pro místní ekosystémy, ovlivňuje také míru úpravy, která je třeba pro získání pitné vody a je umožňuje také využití pro rekreaci. [3]

2.5.1.2 Kvalita ovzduší

I tento indikátor patří mezi základní environmentální ukazatele. Mezi indikátory trvale udržitelného rozvoje ho zařadilo Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí i Komise OSN pro udržitelný rozvoj. (MMR 2007, United Nations 2007) [2]

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

Ministerstvo životního prostředí Bavorsko (Lebensministerium Bayern)

Český statistický úřad
Český hydrometeorologický ústav
webové stránky zemského okresu Regen

Tento indikátor lze podle Ministerstva pro místní rozvoj ČR (2007) nazvat také Měrné emise skleníkových plynů.

Stručná definice a jednotka: „*Antropogenní emise CO₂, SO₂, CH₄, N₂O, HFCs, PFCs a SF₆ ku HDP v běžných cenách za rok nebo ve stalých cenách za delší časové období (kg (CO₂) equiv na obyvatele, na 1000 Kč HDP, na 1000 USD HDP v paritě kupní síly).*“ (MMR 2007)

2.5.1.3 Kritické ekosystémy – stavy ohrožených živočichů a flóry

Indikátor Kritické ekosystémy patří do souboru deseti klíčových indikátorů udržitelného rozvoje, které zpracovala Mezinárodní pracovní skupina pro indikátory udržitelného cestovního ruchu při UNWTO v roce 1992. Indikátor UNWTO 8 sleduje počty vzácných/ohrožených biologických druhů. Indikátor lze zkoumat sledováním časové řady počtů ohrožených druhů. (Pásková 2008)

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

webové stránky NP Šumava a NP Bavorský les

www.selmy.cz

www.luchsprojekt.de

noviny Süddeutsche

webové stránky Naturpark Oberer Bayerischer Wald

dokument sdružení myslivců v Bavorsku (Der Landesjagdverband Bayern e. V.)

webové stránky Přírodního parku Bavorský les

Idnes

2.5.1.4 Kvalita lesů, dřeva

Tento indikátor patří například do klíčových indikátorů životního prostředí České republiky. Popis indikátoru podle Ministerstva životního prostředí ČR (2011): „Indikátor hodnotí zdravotní stav starších jehličnatých porostů a listnáčů (nad 59 let) a mladších jehličnatých porostů a listnáčů (do 59 let). Zdravotní stav stromů je charakterizován stupněm defoliace, která je definována jako relativní ztráta asimilačního aparátu v koruně stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách.“ [4]

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

časopis Ochrana přírody

webové stránky NP Šumava a NP Bavorský les

webové stránky Boubínského pralesa

Sumavainfo.cz

Zachranmesumavu.cz

Ekolist.cz

2.5.2 Ekonomické aspekty

2.5.2.1 Počty ubytovacích zařízení

Tento indikátor považuji za základní indikátor cestovního ruchu.

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

datbáze ČSÚ

regionální databanka Německo (Statistische Ämter des Bundes und der Länder)

„Hromadné ubytovací zařízení – zařízení s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky sloužící pro účely cestovního ruchu, tj. poskytující přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod.“ [7]

2.5.2.2 Kapacita hromadných ubytovacích zařízení (lůžka)

Tento indikátor považuji za základní indikátor cestovního ruchu.

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

datbáze ČSÚ

regionální databanka Německo (Statistische Ämter des Bundes und der Länder)

Český statistický úřad

„Počet lůžek – celkový počet lůžek vyčleněných výhradně pro hosty. Zahrnují se jen lůžka sloužící pro cestovní ruch a nezahrnují se příležitostná lůžka.“ [7]

2.5.2.3 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení

Tento indikátor považuji za základní indikátor cestovního ruchu.

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

datbáze ČSÚ

regionální databanka Německo (Statistische Ämter des Bundes und der Länder)

„Host v ubytovacím zařízení je každá osoba (nezahrnuje se personál a majitelé ubytovacího zařízení, kteří v ubytovacím zařízení bydlí), která použila služeb zařízení k přechodnému ubytování včetně dětí. Host může použít služeb ubytovacího zařízení z důvodu dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech.“ [7]

Sleduje se počet příjezdů hostů a počet přenocování (strávených nocí) hostů (turistů).

2.5.2.4 Využití lůžek

Tento indikátor považuji za doplňující k indikátoru kapacita hromadných ubytovacích zařízení.

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

datbáze ČSÚ

Bavorský zemský úřad pro statistiku (Bayerisches Landesamt für Statistik)

„Čisté využití lůžek (ČVL) – se vypočítá jako podíl počtu přenocování za sledované období a součinu průměrného počtu lůžek k dispozici s počtem provozních dnů. Výsledná hodnota je uvedena v procentech (tj. násobena 100).“ [7]

2.5.2.5 Průměrný počet přenocování

Indikátor průměrný počet přenocování jsem zvolila jako doplňující indikátor k návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení.

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

datbáze ČSÚ

Statistikatlas - Bavorský zemský úřad pro statistiku (Bayerisches Landesamt für Statistik)

„Průměrný počet přenocování turistů se vypočítá jako podíl počtu přenocování turistů s počtem turistů.“ [8]

2.5.3 Sociální aspekty

2.5.3.1 HDP na osobu

Indikátor HDP na osobu zařazuje mezi své indikátory trvale udržitelného rozvoje Ministerstvo pro místní rozvoj. (MMR 2007)

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

Český statistický úřad

Statistický úřad spolkových zemí (Statistische Ämter des Bundes und der Länder, Destatis)

Eurostat

Stručná definice a jednotka podle MMR (2007): „*Podíl HDP v běžných cenách za rok nebo ve stalých cenách ku počtu obyvatel (Kč, USD v paritě kupní síly).*“

HDP vyjadřuje monetární hodnotu tržních i netržních činností v daném roce a bývá často považován za ukazatel materiální životní úrovně obyvatel. (MMR 2007)

2.5.3.2 Příjmy domácností

Tento indikátor jsem vybrala pro znázornění životní úrovně obyvatelstva ve zkoumaných oblastech. Data k tomuto indikátoru eviduje za českou stranu Český statistický úřad.

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

Český statistický úřad

Bavorský zemský úřad pro statistiku (Bayerisches Landesamt für Statistik)

Čistý peněžní příjem domácnosti se získá po odečtení příslušných částek na zdravotní a sociální pojištění a daň z příjmů. Do celkového čistého příjmu domácnosti jsou započteny naturální příjmy, které tvoří spotřeba produkce z vlastního hospodářství nebo podniku a naturální požitky zaměstnanců (např. příspěvky na stravování). [5]

2.5.3.3 Zaměstnanost

Ukazatelé zaměstnanosti patří mezi základní indikátory trvale udržitelného rozvoje. Například indikátor obecná míra nezaměstnanosti patří mezi indikátory trvale udržitelného rozvoje Ministerstva pro místní rozvoj. (MMR 2007)

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

Český statistický úřad

Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí ČR

Federální pracovní agentura (Bundesagentur für Arbeit)

Bavorský zemský úřad pro statistiku (Bayerisches Landesamt für Statistik)

Počet nezaměstnaných

„Údaje o počtu neumístěných uchazečů o zaměstnání, jejich struktuře a počtu volných pracovních míst jsou převzaty z informačního systému Ministerstva práce a sociálních věcí (podle evidence úřadů práce).“ [6]

Obecná míra registrované nezaměstnanosti

Stručná definice a jednotka podle MMR (2007): *„Poměr počtu nezaměstnaných (celkem, muži, ženy, mladší pracovníci) ku celkové pracovní síle (%).“*

Nezaměstnanost představuje jednu z hlavních příčin chudoby a je to také zátěž pro sociální systém státu (vyplacení dávek v nezaměstnanosti). (MMR 2007)

Volná pracovní místa

„Volnými pracovními místy se rozumí nově vytvořená nebo uvolněná pracovní místa, na která zaměstnavatel zamýšlí získat zaměstnance nebo je hodlá obsadit dočasně přidělenými zaměstnanci agentury práce (§ 35).“ [6]

2.5.3.4 Kultura, tradice

Indikátor kultura a tradice je doplňující indikátor, který hodnotí a porovnává vztah místních obyvatel daných lokalit k tradicím a folkloru. Mapuje množství kulturních zařízení v regionech, kulturní akce, místní zvyky a typické prvky regionu (dialekt, místní kuchyně apod.).

2.5.3.5 Počet obyvatel

Jedná se o základní ukazatel, který byl použit při výpočtech ukazatelů ve vyhodnocení praktické části.

Zdroje dat pro tento indikátor jsem čerpala z následujících webových stránek a dokumentů:

Český statistický úřad

databáze ČSÚ

regionální databanka Německo (Statistische Ämter des Bundes und der Länder)

„Počet obyvatel k určitému okamžiku, tedy stav obyvatelstva, je jednou ze základních charakteristik, kterou sleduje demografická statistika. Veškeré údaje se přitom týkají všech obyvatel, kteří mají v ČR trvalé bydliště, a to bez ohledu na státní občanství.“ [9]

2.6 Nepoužité indikátory

Ve své bakalářské práci jsem některé indikátory nemohla použít, ačkoli jsem to původně v plánu měla. Důvodem byl především nedostatek vhodných dat. Zde je seznam indikátorů s odůvodněním, proč je nebylo možné použít:

2.6.1 Celkový objem investic do CR

Pro tento indikátor jsem nenalezla porovnatelné údaje za německou stranu. Za českou stranu bylo možné dohledat data pro ukazatel tvorba hrubého fixního kapitálu v cestovním ruchu pro kraje, ale za německou stranu nebyla tato data dostupná.

2.6.2 Spotřeba příjezdového CR, spotřeba domácího CR, spotřeba vnitřního CR, podíl cestovního ruchu na hrubém domácím produktu

Tyto indikátory patří do Satelitního účtu cestovního ruchu. Bohužel jsou data v rámci Satelitního účtu sledována jen celorepublikově, nikoli regionálně (viz emailová korespondence v přílohách).

2.6.3 Podíl cestovního ruchu na zaměstnanosti okresů či krajů

Pro tento ukazatel bohužel Český statistický úřad nesleduje údaje pro nižší územní celky (viz emailová korespondence v přílohách).

2.6.4 Průměrná útrata návštěvníka

Pro ukazatel průměrná útrata návštěvníka byla dostupná data pro českou stranu, ale nikoli pro německou (viz emailová korespondence v přílohách).

2.7 Vymezení některých pojmů

Abych mohla výše uvedené indikátory analyzovat, využila jsem oponované výzkumné zprávy – Potenciál a zatížení oblasti cestovním ruchem v souvislosti s ochranou životního prostředí. Autorem jsou Ing. Martin Musil a kolektiv (Vysoká škola ekonomická v Praze). Tato zpráva sloužila jako předloha při výpočtu následujících ukazatelů:

2.7.1 Defertova turistická funkce

Používá se jako ukazatel intenzity turistické atraktivity v destinaci. Vypočítá se podle vzorce:

$$Tf = (\text{počet lůžek} / \text{počet obyvatel}) * 100$$

a může nabývat těchto hodnot:

$Tf < 4$ téměř žádná turistická aktivita (v tomto intervalu se žádný destinační typ v České republice nenachází);

$Tf = 4 - 10$ nevýrazná turistická aktivita nebo je funkce cestovního ruchu rozpuštěna v ostatních funkcích destinace (v tomto intervalu se v České republice nacházejí především kulturní a venkovský destinační typ);

$Tf = 10 - 40$ destinace s významnou, avšak ne převažující funkcí cestovního ruchu (v tomto intervalu se nejčastěji nacházejí historický, náboženský/poutní a atrakční destinační typy);

$Tf = 40 - 100$ převážně turistická destinace (v tomto intervalu se nacházejí zejména destinační typy u vodních ploch);

$Tf = 100 - 500$ významná destinace cestovního ruchu (v tomto intervalu se nacházejí rekreační, příhraniční, přírodní, lázeňský a zimní destinační typ); $Tf > 500$ hyperturistická destinace.

Zdroj: (Musil et al. 2008)

2.7.2 Modifikace Defertovy turistické funkce

$$Tl = \text{průměrný počet lůžek na } 1 \text{ km}^2 = \text{počet lůžek} / \text{rozloha}(\text{km}^2)$$

Zdroj: (Musil et al. 2008)

2.7.3 Míra turistické penetrace

Tento ukazatel udává intenzitu turistického ruchu v lokalitě. Vypočítá se jako počet dní v roce strávených turisty v destinaci ku počtu dní v roce strávených rezidenty. Vzorec je:

$$\text{TP} = (\text{průměrný počet přenocování} * \text{počet návštěvníků}) * 100 / (\text{počet rezidentů} * 365 (\text{počet dní strávených v destinaci místními obyvateli}))$$

Zdroj: (Musil et al. 2008)

2.7.4 Intenzita cestovního ruchu

Modifikovaným ukazatelem míry turistické penetrace je intenzita cestovního ruchu. Vzorec je:

$$\text{TI} = \text{počet přenocujících turistů} / \text{počet obyvatel}$$

Zdroj: (Musil et al. 2008)

2.7.5 Hustota výskytu turistů

Modifikovaným ukazatelem intenzity cestovního ruchu v destinaci je hustota výskytu turistů. Poměříme celkový počet dní strávených za rok v destinaci turisty s plochou dané destinace. Výsledná hodnota se přepočítává na jeden den. Vypočítá se podle vzorce:

$$\text{TD} = (\text{průměrný počet přenocování} * \text{počet návštěvníků}) / (\text{rozloha (km}^2\text{)} * 365)$$

Výsledná čísla vyjadřují kolik turistů je v celoročním průměru denně v destinaci na 1 km².

Zdroj: (Musil et al. 2008)

3 PRAKTICKÁ ČÁST BP

Obrázek 2: mapka okresů Český Krumlov a Regen (zdroj: Google Maps)

3.1 Základní informace o okrese Český Krumlov

Okres Český Krumlov je příhraniční region, který leží v nejjižnější části České republiky. Nachází se v Jihočeském kraji. Hraničí s Rakouskem a tato hranice je dlouhá 80 km. Dále hraničí s okresy České Budějovice a Prachatice. Rozloha okresu je 1 615 km². Je to také třetí největší okres v Jihočeském kraji a šestým v celé ČR. [14]

V okrese se nachází 46 obcí, z toho celkem 4 městyse a 6 měst včetně okresního města Český Krumlov, ve kterém žije přes 13 tis. obyvatel. Dále je v okrese 1 vojenský újezd (Boletice), 2 obce s rozšířenou působností (Český Krumlov a Kaplice) a 4 obce s pověřeným obecním úřadem. [14]

Okres Český Krumlov je region průmyslově zemědělský. Mezi nejdůležitější odvětví patří průmysl papíru a celulózy (Jihočeské papírny, a.s., Větrní), strojírenství (Jihostroj, a.s., Velešín) a stavebnictví. Z nerostného bohatství se zde těží tuha a granulit a v menší míře také rašelina. Ze zemědělské produkce je zde převážně chov skotu, pěstování obilovin a píce. Na zemědělství je v okrese k dispozici zhruba 58 000 ha zemědělské půdy, z toho je asi 34 000 ha půdy orné. [15]

Okresem Český Krumlov prochází mezinárodní silnice E 55, která vede ze severních Čech do Dolního Dvořiště. Další důležité dopravní spojení na území regionu jsou dvě železniční tratě – České Budějovice-Černý Kříž a České Budějovice-Horní Dvořiště (dále Linec). Z hlediska cestovního ruchu je také významná elektrifikovaná trať Rybník-Lipno nad Vltavou. [14]

V okrese se nachází 2 gymnázia, 4 střední odborné školy (včetně učilišť) a není zde žádná škola vyššího stupně. Dále jsou zde 4 domovy pro seniory a více než 200 lékařů. [14]

Obrázek 3: Český Krumlov (zdroj: České dědictví UNESCO)

3.2 Základní informace o zemském okrese Regen

Zemský okres Regen vznikl 1. 7. 1972 ze starého okresu Regen a bývalého okresu Viechtach. Okres Regen se nachází v severní části bavorského správního regionu Dolní Bavorsko. Hraničí s okresy Freyung-Grafenau, Deggendorf, Straubing-Bogen, Cham (Horní Falc) a s Českou republikou. Okresní město je Regen. Město a okres Regen jsou pojmenované podle řeky Regen, která okresem protéká. Rozloha okresu je 975,06 km². V okrese se nachází 24 obcí, z toho 3 města, 3 obce s trhy (Märkte) a 1 svazek obcí. [16]

Základem ekonomiky okresu je průmysl, obchod i služby. Sklářství a dřevozpracující průmysl zde mají dlouhou tradici. [16]

Přes silnice B11 a B85 je možné se z okresu dostat na dálnici A3 (Regensburg, Passau) a A92 (Deggendorf, Mnichov). Vlak zde jezdí pravidelně každou hodinu na nádraží Plattling, odkud míří přímé spoje na velké vzdálenosti. Mezinárodní letiště Mnichov je od okresu Regen 130 km daleko. [17]

V okrese se nachází 3 reálné školy, 2 gymnázia a 2 střední odborné školy. V okrese není žádná škola vyššího stupně. Dále se zde nachází 2 nemocnice, ve městech Zwiesel a Viechtach. [16]

Obrázek 4: Regen (zdroj: Sehenswertes-bayern.de)

Další informace o okresech najdete v praktické části u jednotlivých indikátorů.

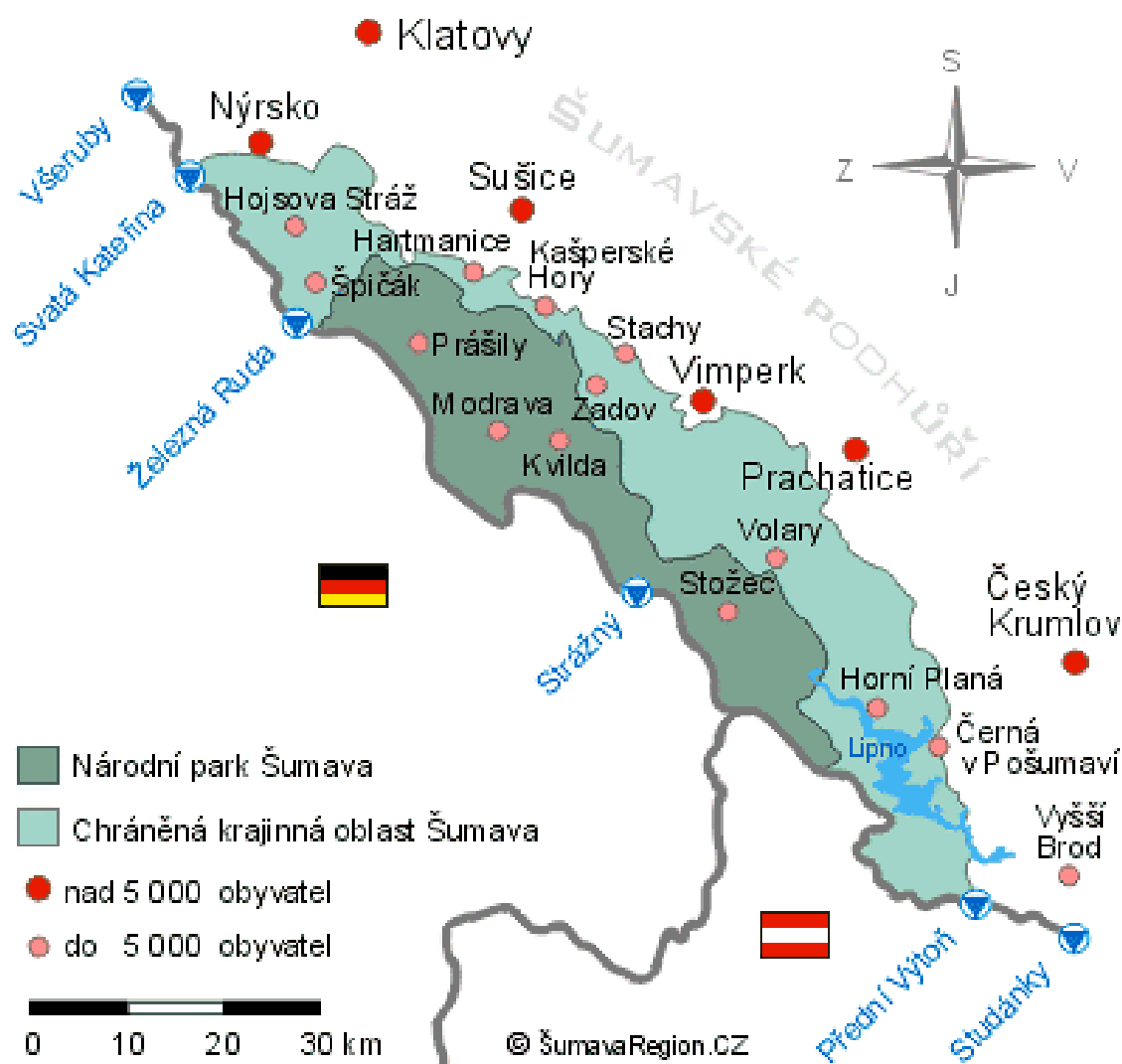
3.3 Šumava

Šumava (Böhmerwald) je název pro rozsáhlé pásemné pohoří, které se táhne podél jižní hranice České republiky v prostoru mezi Vyšebrodským a Všerubským průsmykem. Pramení zde nejznámější česká řeka Vltava. Pohoří je asi 120 km dlouhé a zasahuje do ČR, Spolkové republiky Německo a Rakouska. Jeho šířka je i s podhůřím asi 45 km. Nejvyšším vrcholem pohoří je Velký Javor, který měří 1 457 m a leží na německé straně Šumavy nedaleko Železné Rudy. Nejvyšší vrchol na České straně je Plechý nad začátkem Lipenské přehrady, který je vysoký 1 378 m. [18]

3.3.1 CHKO a NP Šumava

CHKO Šumava byla vyhlášena výnosem ministerstva kultury ČSR 27. 12. 1963 a v době svého vzniku byla největším chráněným územím tehdejšího Československa. V roce 1990 byla zapsána do seznamu UNESCO jako Biosférická rezervace Šumava. V roce 1991 byla nejcennější část území vyhlášena národním parkem, a tím došlo ke zmenšení rozlohy CHKO na 99 624 ha. V současnosti plní oblast především funkci ochranného pásma národního parku. Území je rozděleno do čtyř zón. Součástí tohoto území jsou 4 národní přírodní rezervace, 22 přírodní rezervace, 1 národní přírodní památka a 15 přírodních památek. [19]

Jak už bylo řečeno výše, Národní park Šumava vznikl v březnu 1991 z části CHKO Šumava. Rozloha NP je 69 030 ha a je to největší národní park v ČR. NP Šumava je atraktivní především díky dlouholeté existenci železné opony, která na dlouhou dobu potlačila působení člověka v hraničních oblastech a dala tak prostor přirozenému vývoji krajiny. Oblast je rozdělena do tří zón. Na území trvale žije kolem 2000 obyvatel. [19]

Obrázek 5: mapka CHKO a NP Šumava (zdroj: ŠumavaRegion.cz)

3.4 Bavorský les

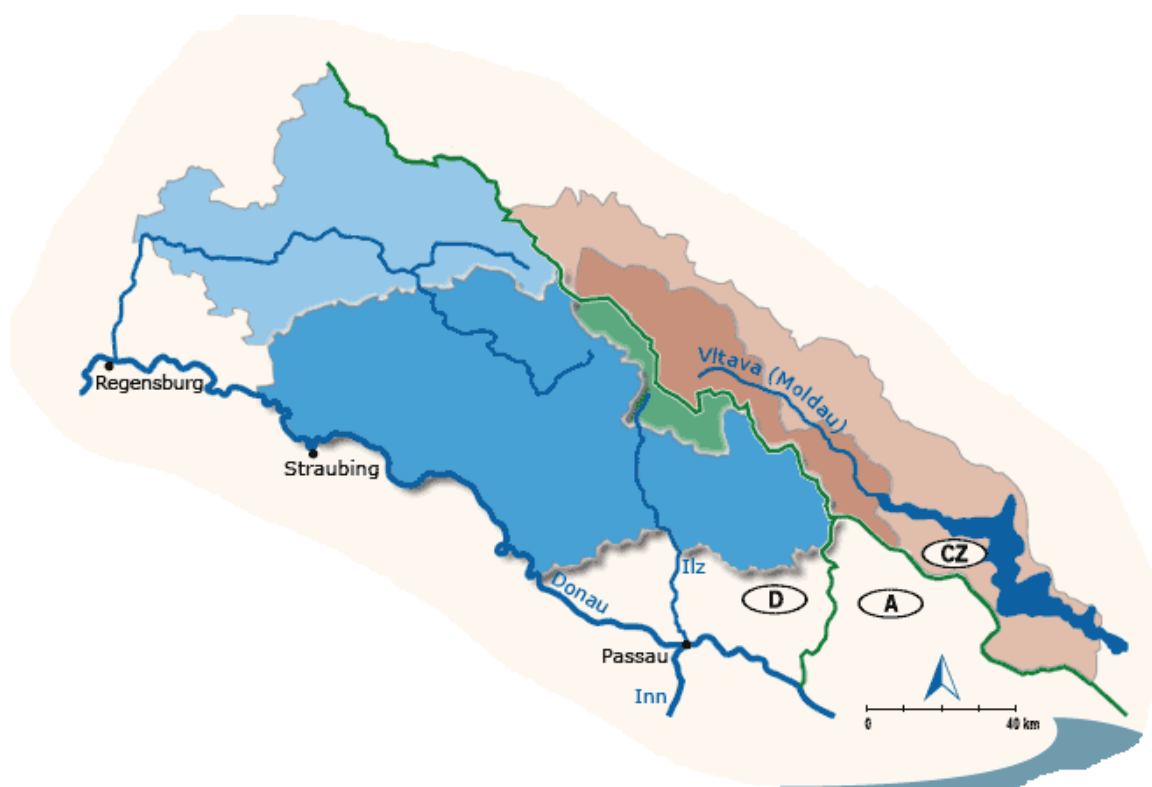
Pohoří Bavorský les se nachází na německé straně česko – německé hranice. Dnešní Bavorský les se rozprostírá na území asi 5000 km². Táhne se od levého břehu Dunaje od Regensburgu až k Pasovu. [20]

3.4.1 Přírodní park a Národní park Bavorský les

Přírodní park Bavorský les (Naturpark Bayerischer Wald) by se dal v českém prostředí přirovnat k CHKO Šumava. Jedná se o území o rozloze 278 000 ha a byl založen v roce 1967 (jeden z nejstarších přírodních parků v Bavorsku). Zaujímá plochu čtyř zemských okresů. Správa Přírodního parku Bavorský les má sídlo ve Zwieselu. [21]

Národní park Bavorský les (Nationalpark Bayerischer Wald) byl vyhlášen 7. 10. 1970 a byl to první německý národní park. Zaujímá 24 218 ha a podíl lesa zde činí asi 98 %. Sídlo správy Národního parku Bavorský les se nachází v Grafenau. [20, 22]

Národní park Bavorský les je rozdělen do čtyř zón. (Nationalparkverwaltung Bayerischer Wald 2012)

Obrázek 6: mapka Přírodního parku a NP Bavorský les (zdroj: Naturpark Bayerischer Wald)

3.5 Indikátory výzkumu

3.5.1 Ekologické aspekty

3.5.1.1 Kvalita vody

Vodstvo

Převážně patří Českokrumlovsko do povodí řeky Vltavy, jen malé území na jihu a jihozápadě patří do povodí Dunaje. Hlavním vodním tokem východní části území je řeka Malše. Přírozené stojaté vody se v okrese Český Krumlov nevyskytují. Rybníků zde není mnoho, největší z nich je Olšina (133 ha), která je nejvýše položeným

rybníkem v ČR (731 m. n. m.). Na území okresu se vyskytuje také několik údolních nádrží, z nichž je nejvýznamnější Lipenská přehrada. Délka přehrady je 44 km a šířka někde až 16 km. Na přehradě se nachází hydroelektrárna. Lipno se stalo vyhledávaným střediskem letní rekreace. [15]

Většina toků pramenících v Národním parku Bavorský les odtéká do přítoků Dunaje – Ilzu a Regenu. Pouze některé prameny odvádějí vodu do Čech, do povodí Labe. Tekoucí vody Národního parku Bavorský les jsou svým charakterem horské potoky. Nejvýznamnější řekou okresu Regen je řeka Regen. Jediným jezerem přirozeného původu v národním parku je Rachelsee (Roklanské jezero) s plochou o rozloze 5,7 ha. Jedná se o tzv. „karové morénové jezero“. Toto jezero se již nenachází na území okresu Regen. Největší přehradní nádrží regionu je přehrada Frauenau (94 ha), která leží na území okresu Regen. [23]

Pitná voda

Jaké jsou zdroje pitné vody v Jižních Čechách? Zdroje vody dělíme na zdroje povrchové a podzemní. Podzemní zdroje tvoří v Jižních Čechách jen asi čtvrtinu všech zdrojů. Největším zdrojem vody v této oblasti je vodní nádrž Římov, která má kapacitu zhruba 33 milionů kubíků vody a tvoří asi 60 % veškerých zdrojů pitné vody. Dalších 25 % tvoří kvalitní voda z Dolního Bukovska a dalších 15 % tvoří voda z nádrže Landštejn, Majdalena, Halámky, voda z řeky Otavy a dalších nádrží či podzemních vrtů. Významná pro okres Český Krumlov je i řeka Malše, kde se provádí nejdůležitější povrchový odběr na území okresu a to pro úpravnu vody (dále jen ÚV) Pořešín. Hlavní úpravna vody pro Jižní Čechy je úpravna vody v Plavě. Je to druhá největší úpravna vody v ČR. Pitnou vodou je odtud zásoben i okres Český Krumlov. (ČEVAK A.S. 2010)

Voda z bavorského kohoutku je stoprocentně pitná a až 92 % pitné vody se zde získává z podzemních vod. Podzemní voda je zde tak kvalitní, že jde často do domácností bez jakýchkoli úprav. Je však také velmi monitorovanou surovinou. Podzemní voda se čerpá z různých hloubek, které mohou dosahovat až stovek metrů. Podzemní voda se většinou získává z Bavorského lesa. Přívod vody je zajišťován z různých zdrojů. Podzemní

zdroje jsou ale také závislé na srážkách, podle kterých kolísá tok řek. Delší období sucha způsobují snížení stavů zdrojů podzemní vody, které je třeba monitorovat. [24]

Tyto zdroje vody jsou však také důležitou součástí ekosystému v Bavorském lese a zajišťují pitnou vodu pro komunity živočichů a rostlin v oblasti. Proto se zde využívá vždy jen polovina dostupné kapacity vody. Další hrozbou zdrojů vody jsou různé formy znečištění v povodí. Jedná se o usedlosti, silnice či lomy a jiné formy kontaminace pitné vody. Je třeba provádět maximální kontrolu zdrojů vody. Velmi důležitým zdrojem vody je také přehrada Frauenau, bez které by nebyl na mnoha místech možný rozvoj, protože dodává pitnou vodu například v obdobích sucha. [24]

Hlavní úprava vody v oblasti Bavorský les je vodárna Flanitz (TWA - Trinkwasserversorgung) v obci Frauenau (Landkreis Regen) a "Grundwasser-Pumpwerk Moos" (podzemní čerpací stanice (GPW)) u Plattling (Landkreis Deggendorf). Pitná voda se čerpá z nádrže Frauenau, která byla postavena roku 1983 a má kapacitu 21,7 milionu m³ a nyní může pokrývat až 80% z požadované dodávky pitné vody z Bavorského lesa. [25]

Vodovod Bavorský les (WBW) je sdružení pro zvláštní účely se sídlem v Deggendorfu. Zásobuje pitnou vodou také Landkreis Regen. [26]

Jakost povrchových a podzemních vod

Nejdůležitějšími prováděcími předpisy k zákonu o vodách (č. 254/2001 Sb.) týkající se jakosti povrchových a podzemních vod jsou:

- č. 98/2011 Sb. - Vyhláška o způsobu hodnocení stavu útvarů povrchových vod, způsobu hodnocení ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých útvarů povrchových vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod
- č. 5/2011 Sb. - Vyhláška o vymezení hydrogeologických rajonů a útvarů podzemních vod, způsobu hodnocení stavu podzemních vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu podzemních vod [27]

Dalším prováděcím právním předpisem vztahujícím se k problematice jakosti vody je například nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění

odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, ve znění nařízení vlády č. 23/2011 Sb. [28]

Ukazatelů, které se sledují v rámci kvality povrchových a podzemních vod je mnoho, ale zmíním alespoň některé: biochemická spotřeba kyslíku, vápník, chloridy, vodivost, hořčík, dusičnany, pH apod. Hodnocení kvality vod je složitý proces a liší se podle využití vodního útvaru (zda jsou vody určeny ke koupání, rybné vody, odběr vody atd.). [28]

Jakost povrchových vod v okrese Český Krumlov je velice problematická. Co se týče největšího povrchového zdroje – vodárenské nádrže Římov, pro udržení poměrů v povodí byly vybudovány na některých místech dočišťovací předzdrže. 29. 9. 2014 byla v této nádrži naměřena průhlednost vody 160 cm.¹ (IKP Consulting Engineers s.r.o. 2007) [29]

Kvalita vody v řece Malši se zhoršuje pravidelně v období jara a na podzim v době přívalových dešťů. Vltava má relativně vyhovující kvalitu vody. Niže po toku se kvalita vody ještě zlepšuje díky vybudovaným čistírnám odpadních vod. Přesto je ale řeka v úseku pod Kaplicí silně znečištěná. V oblasti Lipna byla 29. 9. 2014 naměřena průhlednost 160 cm, v oblasti Hněvkovic již 100 cm a v oblasti Kořenska to již bylo 50 cm. Otava je kvalifikována jako mírně znečištěná. (IKP Consulting Engineers s.r.o. 2007) [29]

Podzemní vody v oblasti Českého Krumlova jsou lokálně velice rozdílné v závislosti na charakteru horninového prostředí oběhových cest. Podzemní vody pestré skupiny českokrumlovské se využívají ve větší míře v oblasti mezi Bližnou a Českým Krumlovem. Dále pro podzemní vody v oblasti Jižních Čech je charakteristické bakteriologické znečištění, častý je zvýšený obsah dusičnanů a u některých zdrojů se objevuje zvýšený obsah železa a manganu (to platí i pro oblast českokrumlovská).

¹ Průhlednost vody představuje množství světla, které proniká vodním sloupcem. Je závislá na barvě a zákalu vody. Mírou průhlednosti je výška sloupce vody, při které přestane být viditelná bílá deska nebo písmo určitých rozměrů. (Ambrožová 2005) Míra průhlednosti se udává v centimetrech. Ve znečištěných rybnících dosahuje průhlednost jen několika desítek cm, v čistých jezerech to může být až 20 m. (Braniš 1999)

V mnoha oblastech kraje se vyskytuje v podzemních vodách radon. (IKP Consulting Engineers s.r.o. 2007)

Kvalita vody v přehradě Frauenau je spíše dobrá. Jedná se o typicky měkkou povrchovou vodu z povodí Hirschbach a Kleinen Regen. Oblast je převážně zalesněná a chráněná, takže voda zde je téměř výlučně pitná. Oblast přesahuje hranice země a sahá také na české území. Voda v přehradě je však ovlivněna také lidskými vlivy. [26]

Zásobení pitnou vodou

V roce 2002 bylo z celkového počtu trvale i přechodně bydlících obyvatel v Jihočeském kraji zásobeno vodou z vodovodu celkem 83 % obyvatel. V celé České republice bylo průměrně zásobeno pitnou vodou asi 86,2 % obyvatel. V roce 2013 bylo z celkového počtu obyvatel Jihočeského kraje zásobeno vodou 89,5 % obyvatel. V celé ČR bylo potom zásobeno vodou z vodovodu 93,8 % obyvatel. [30]

Současná denní spotřeba vody na osobu v Jihočeském kraji je 86,2 litrů vody. (ČSÚ 2014)

V okrese Regen je téměř 79 000 obyvatel zásobováno pitnou vodou, takže je zásobeno téměř 100 % obyvatel. Na jednoho obyvatele je denní spotřeba asi 125 litrů vody. [31]

Kvalita vody z vodovodu

Kontroly dodržování hygienických limitů ve vodovodní síti jsou prováděny akreditovanými laboratořemi. Četnost kontrol se liší a závisí na dodávaném množství vody a počtu zásobovaných obyvatel. Celkem je v pitné vodě sledováno asi 50 ukazatelů. [32]

Kvalitu pitné vody v České republice stanovuje zákon o ochraně veřejného zdraví č. 258/2000 Sb. (v platném znění) a vyhlášky, vztahující se k tomuto zákonu (č. 252/2004 Sb. pro pitnou vodu, a další). Tyto předpisy vycházejí z požadavků evropských směrnic pro pitnou vodu (98/83/ES). [32]

V následující tabulce je shrnuta kvalita vody ve vodovodní síti v okrese Český Krumlov, a to ve městě Český Krumlov, Lipno nad Vltavou a Horní Planá. Dále jsou zde uvedeny také aktuální parametry vody pro okres Regen, a to z obou zdrojů – z

vodárny Flanitz (TWA) v obci Frauenau (Landkreis Regen) a z podzemní čerpací stanice "Grundwasser-Pumpwerk Moos" (GPW) u Plattling.

	pH	Dusičnany (mg/l)	Hořčík (mg/l)	Vápník (mg/l)
Český Krumlov	7,2	6,2	4,1	28
Lipno nad Vltavou	6,9	8	3,2	12
Horní Planá	6,8	9,7	2,9	12
Vodárna Flanitz	8,2	1,4	1	35
Podzemní čerpací stanice "Grundwasser-Pumpwerk Moos"	7,5	9,6	24,3	113

Tabulka 1: kvalita vody ve vodovodní síti (zdroj: tabulku podle Čevak a.s. (2013) a Waldwasser [26] sestavil autor)

Obecně lze říci, že voda v okrese Český Krumlov je spíše měkká a ostatní hodnoty se na různých místech liší. Na německé straně jsou rozdíly mezi povrchovou a podzemní vodou velmi patrné.

Kvalita vody na Lipně

Kvalitu vod pravidelně sledují krajské hygienické stanice a také provozovatele koupališť. Podle měření je voda v Lipně za poslední rok vhodná ke koupání se zhoršenými smyslově postižitelnými vlastnostmi. Na některých místech je spíše zhoršená jakost vody. 29. 9. 2014 byla průhlednost vody na Lipně 150 – 160 cm a hodnota chlorofylu se pohybovala od 1,7 do 17 μl^{-1} . [29, 33]

Voda na Šumavě

Podle tiskové zprávy NP Šumava z roku 2012 je voda v přírodních částech Šumavy dlouhodobě výborná. Správa NP Šumava sleduje složení vody na rašeliništích a ve vodních tocích Šumavy od roku 1996, a to hlavně z důvodu prováděné revitalizace mokřadů a rašelinišť. Provádí se zde znovu zamokřování a oživení. Díky měření kvality vody je možné ověřit, zda byla revitalizace úspěšná či ne. Kromě rašelinišť v oblasti se sledují také některé větší toky, jako je Roklanský potok, Křemelná nebo Hučina. Vzorky vody se odebírají každý měsíc, a to v potocích po celý rok a na rašeliništích od jara do podzimu, protože povrch rašeliniště v zimě zamrzne. Stanovuje se kyselost vody a také obsah důležitých látek. (Správa NP a CHKO Šumava 2012)

Během sledovaných let se kvalita vody na revitalizovaných rašeliništích zlepšuje, ale mezi toky jsou patrné rozdíly v kvalitě vody podle toho, v jaké části území se tok nachází. „*Mnohem více jsou zatíženy toky v okolí sídel nebo v povodích s intenzivně zemědělsky využívanou krajinou,*“ říká Iva Buřková (2012). Avšak na úsecích toků, které protékají přírodní krajinou nad lidskými sídly, zůstává kvalita vody od roku 2006 téměř stejná. Je zde velmi nízká koncentrace dusičnanů a síranů, takže je možné vodu doporučit i jako vodu kojeneckou. Díky rašeliništím mají šumavské vody někdy hnědé zbarvení. (Správa NP a CHKO Šumava 2012)

Voda v Bavorském lese

Podle tiskové zprávy Bayerwald Bote z 29. 6. 2012 je kvalita vody v Bavorském lese velmi kvalitní. Potoky Národního parku Bavorský les mají ekologická kritéria pro vody, které jsou vhodné pro výskyt pstruha. Vody jsou většinou nutričně chudé, rychle tekoucí a mají vysokou saturaci kyslíkem. Teplota vody je celoročně pod 10 ° C. Vzhledem k podmínkám jsou vody prakticky bez kvetoucích rostlin. Vegetaci dominují mechy. (Hackl 2012)

Jediné přírodní jezero v národním parku je Rachelsee. Voda v jezeře je permanentně silně kyselá a tedy velice nepřátelská k rybí populaci. [23]

3.5.1.2 Kvalita ovzduší

Klima

Okres Český Krumlov náleží ke dvěma klimatickým oblastem. Jedná se o oblast mírně teplou a chladnou. Průměrná roční teplota se pohybuje v nejteplejších částech okresu kolem 7,5 °C. Množství padlých srážek je velice nerovnoměrné vzhledem ke členitosti okresu a pohybuje se od 600 mm do 1 000 mm za rok. [14]

Vnitřní klima Bavorského lesa je poněkud drsné. Oblast je typická vysokým úhrnem srážek a nízkými průměrnými teplotami. Region je vystaven vlivům přímořského (atlantického), ale i kontinentálního klimatu. Roční úhrn srážek pro údolní polohy mezi 600 – 700 (-900) m n. m. dosahuje 1100 - 1300 mm. Pro svahové polohy mezi 700 – 1150 m n.m. pak 1100 – 1400 mm a pro horské polohy nad 1150 m n.m. 1400 – 1800

mm (– 2500 mm), přičemž významnou roli tu hrají také srážky z mlh. Horské a vrcholové polohy vykazují roční teplotní průměr 3 – 5 °C. [34]

Český hydrometeorologický ústav zveřejňuje aktuální stav ovzduší v různých částech naší republiky. Jedná se o aktuální přehled z automatizovaných stanic. Bohužel neexistuje žádná měrná stanice v okrese Český Krumlov, proto jsou zde vypsány údaje, které byly naměřeny na nejbližších měrných stanicích.

I na německé straně je pravidelně měřen aktuální stav ovzduší. Informace jsou zveřejňovány na stránkách Bavorského zemského úřadu pro životní prostředí (LfU), který je ústřední autoritou pro ochranu životního prostředí a ochrany přírody, geologie a vodního hospodářství v Bavorsku. Shromažďuje a vyhodnocuje údaje o stavu životního prostředí v Bavorsku. [35]

V tabulce jsou průměrné údaje za rok 2013 z automatizovaných stanic na české a německé straně. Měřen je oxid siřičitý (SO₂), oxid dusičitý (NO₂), CO (oxid uhelnatý), PM₁₀ (pevné částice) a O₃ (ozón). Vše bylo měřeno v µg/m³ (mikrogram na metr krychlový).

	SO ₂ (µg/m ³)	NO ₂ (µg/m ³)	CO (µg/m ³)	PM ₁₀ (µg/m ³)	O ₃ (µg/m ³)
Prachatice	4,2	14,5	~	17,4	50,3
Hojná voda	~	~	~	~	69,4
Regen, Bodenmaier Straße	~	~	~	~	39
Průměr stanic v Dolním Bavorsku	4	24,8	0,3	20	39,7

Tabulka 2: průměrné hodnoty imisí ze vzduch-monitorujících stanic v roce 2013 (zdroj: tabulku podle BLfU (2014) a ČHMÚ [36] sestavil autor)

Hodnoty oxidu siřičitého jsou na české i německé straně podobné. Oxid dusičitý je vyšší v Dolním Bavorsku a pevné částice jsou téměř shodné v obou zkoumaných oblastech. Koncentrace ozónu je naopak vyšší na české straně.

Český statistický úřad nám nabízí veřejnou databázi, kde je možné nalézt tabulku „Emise základních znečišťujících látek (REZZO 1-3)“. REZZO 1-3 je registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší a zdrojem informací je Český hydrometeorologický ústav.

Zdroje znečištění ovzduší jsou rozděleny na stacionární a mobilní, přičemž do REZZO 1-3 patří všechny zdroje stacionární. V tabulkách lze nalézt data za okresy a roky. Jako příklad bych uvedla údaje za okres Český Krumlov za rok 2005 a 2011. Podle údajů za rok 2005 bylo ve sledovaném okrese naměřeno: 324 tun emisí tuhých látek (0,2 tun/km²); 867,2 tun emisí oxidu siřičitého (SO₂) (0,5 tun/km²); 329,6 tun emisí oxidů dusíku (Nox) (0,2 tun/km²) a 983,1 tun emisí oxidu uhelnatého (CO) (0,6 tun/km²).

Údaje za rok 2011 říkají, že bylo v Českém Krumlově naměřeno: 238,8 tun emisí tuhých látek (0,1 tun/km²); 634,3 tun emisí oxidu siřičitého (SO₂) (0,4 tun/km²); 172,5 tun emisí oxidů dusíku (Nox) (0,1 tun/km²) a 916,1 tun emisí oxidu uhelnatého (CO) (0,6 tun/km²). [37, 38]

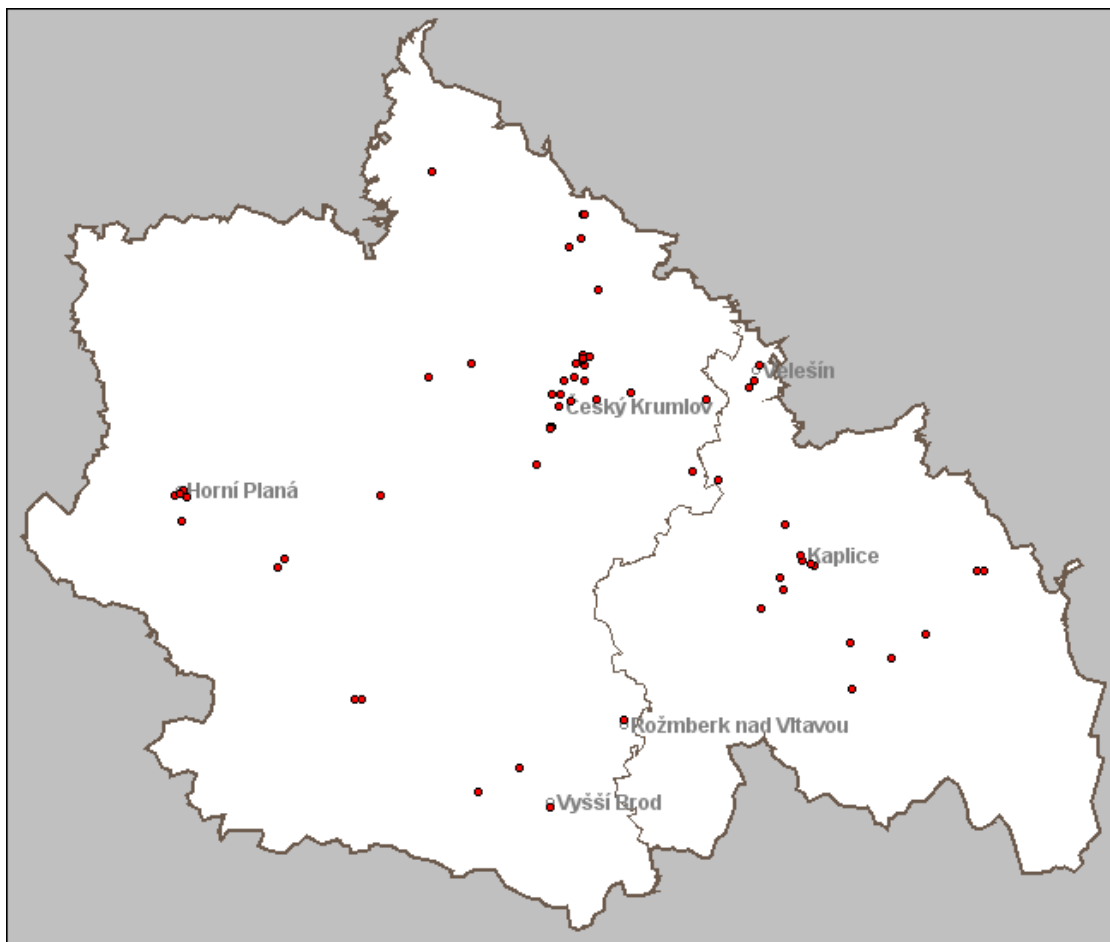
Podle vlastních výpočtů byla v roce 2005 v okrese Český Krumlov naměřena tato množství emisí znečišťujících látek (REZZO 1-3) na jednoho obyvatele: 23,4 kg emisí tuhých látek; 62,6 kg emisí oxidu siřičitého; 23,8 kg emisí oxidu dusíku a 71 kg emisí oxidu uhelnatého.

Z údajů za rok 2011 lze vypočítat, že množství naměřených emisí na jednoho obyvatele byla asi: 17,7 kg emisí tuhých látek; 47 kg emisí oxidu siřičitého; 12,8 kg emisí oxidu dusíku a 67,8 kg emisí oxidu uhelnatého.

Bohužel nejsou dostupná data k emisím základních znečišťujících látek na německé straně. Bavorský zemský úřad pro statistiku a zpracování dat tato data nezveřejňuje, nebo je vůbec nesleduje (informaci mi potvrdil pan Oliver Kaltenegger z Bavorského zemského úřadu pro statistiku a zpracování dat (viz přílohy).

Velká část výnosu z prodeje národního majetku po roce 1990 byla použita ke zmírnění následků velkých ekologických škod z dob před Sametovou revolucí. Především výstavba odsiřovacích zařízení způsobila, že emise oxidu siřičitého markantně klesly. Zmírnily se ale i ostatní emise. (Český statistický úřad 2005)

V roce 2012 bylo v okrese Český Krumlov asi 70 velkých zdrojů znečištění ovzduší. Jedná se především o průmyslové a zemědělské provozovny.

Obrázek 7: mapka zdrojů znečištění ovzduší v okrese Český Krumlov (zdroj: ČHMÚ [39])

Kvalita ovzduší v okrese Regen je dlouhodobě výborná. Přesto je třeba průběžně kontrolovat látky v ovzduší a neustále kvalitu zlepšovat. Znečištění v oblasti, jako je okres Regen, pochází nejen z průmyslových provozoven, ale také z venkovských oblastí ze spalování biomasy rostlin a bioenergie. [40]

3.5.1.3 Kritické ekosystémy – stavy ohrožených živočichů a flóry

Fauna a flora Šumavy a Bavorského lesa

Šumava je typická lesní oblast středohorského charakteru a dodnes je domovem původní zvěře. Chybí zde pouze vlk a medvěd, kteří byli vyhubeni člověkem až v 19.

století. Již ve středověku byli vyhubeni velcí kopytníci zubr a los. Los je však opět součástí zvěřeny, ale jen v jižní části Šumavy. [41]

Šumavská květena a rostlinstvo je také charakteristickou ukázkou středohorské a středoevropské flóry, která má i svá určitá specifika, daná zejména blízkostí alpského vysokohorského masivu. [42]

Šumava je považována za útočiště spousty ohrožených druhů. Bohužel i na Šumavě nejsou zcela v bezpečí. Škodí jim především kácení lesů. Šumava je například útočištěm tetřeva hlušce, který je velice vzácný. Národní park se považuje za jediné místo ve středozápadní Evropě, kde můžeme najít životaschopnou populaci tohoto ptáka. Avšak i tato populace je na hranici, protože vyžaduje specifické nároky na klid a potravu. (Procházková 2011)

Jiným druhem, který se dá považovat za symbol Šumavy je velice vzácný mlž perlorodka říční. Ta žije především v horním toku Vltavy, kde je čistá voda chudá na živiny. Perlorodka se živí rozkládajícími se zbytky, které ale ve Vltavě ubyly díky vodákům. Pádla totiž čeří vodu a bahno v mělkých částech řeky. (Procházková 2011)

Obrázek 8: perlorodka říční (zdroj: Itras.cz)

Dalším druhem, který je u nás unikátní je například jeřábek lesní. Tomu vadí především ruch a velkoplošné zásahy, které mu ničí pro něj potřebné porosty borůvek. Ohrožený je například i datlík tříprstý, který žije na Šumavě. Paradoxně je to druh, který se živý kůrovcem, takže mu současná situace na Šumavě vlastně vyhovuje. (Procházková 2011) Velkoplošné kácení lesů však škodí i některým houbám a hmyzu, který nemůže přežít bez tlejícího dřeva. Ilegální lov zase devastuje populaci rysů. Druhy žijící na Šumavě decimuje i používání nebezpečných biocidních látek. Například motýly nebo brouky tesaříky. (Procházková 2011)

Mezi další ohrožené druhy zvířat na Šumavě patří například: jelen lesní, netopýr černý, netopýr velký, orel mořský, pušтік bělavý, rak říční, střevlík menetriesův, sokol stěhovavý, zmije obecná apod. Mezi ohrožené druhy rostlin patří například: bublinatka bleďožlutá, blatnice bahenní, bradáček srdčitý, stulík malý apod. (Procházková 2011) [41]

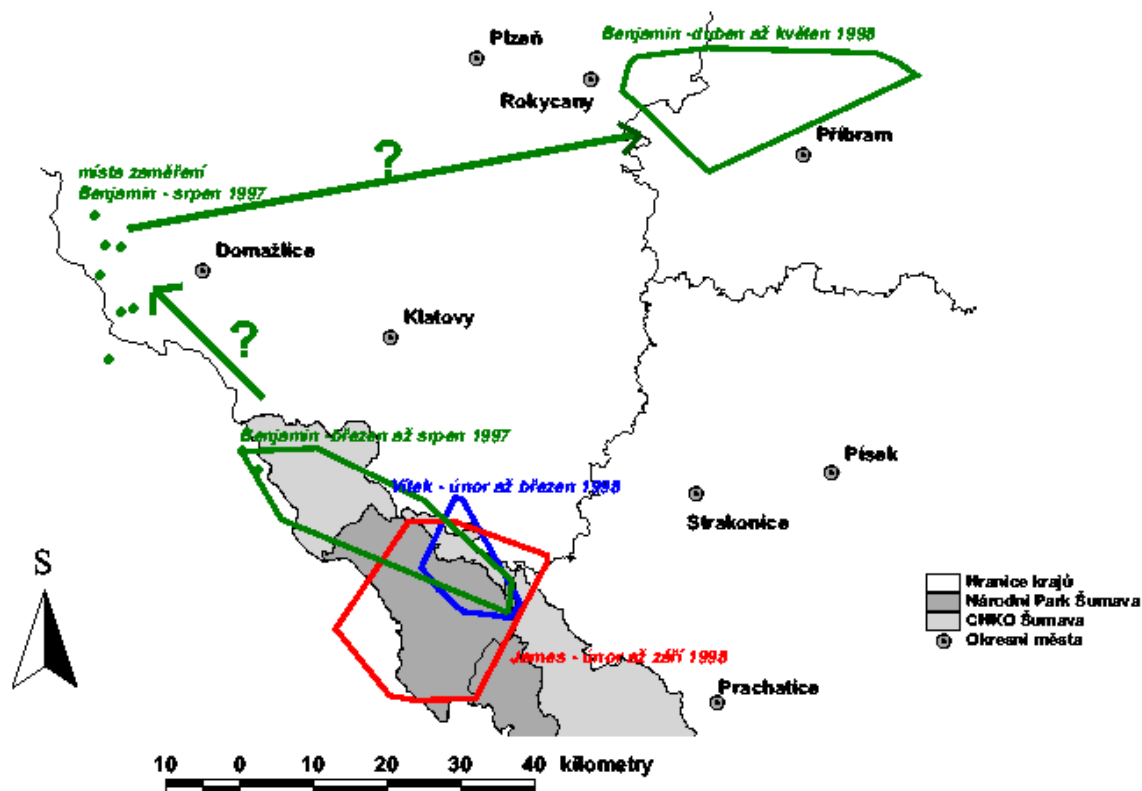
Celkový počet vyšších rostlin v rámci Šumavy (horské oblasti) lze odhadnout na 1260 druhů. Z toho v rámci vlastního národního parku se vyskytuje více jak 500 druhů. Na Šumavě (pohoří) se nachází asi 15 kriticky ohrožených druhů rostlin, 36 silně ohrožených a 37 ohrožených. Celkem tedy 88 chráněných druhů rostlin. Asi 80 % ohrožených a chráněných druhů rostlin v rámci šumavského pohoří je soustředěna v nelesních formacích. Z těch mají největší význam ekosystémy lučního bezlesí. Na území vlastního národního parku je chráněných druhů podstatně méně, protože je zde menší zastoupení bezlesí. [42]

Rys ostrovid

Původní šumavská populace rysa zanikla vlivem člověka ve druhé polovině 19. století a současná existence populace rysa vděčí vypouštění do volné přírody v 70. (Bavorsko) a 80. letech (Čechy). Celkem bylo vypuštěno na české straně v letech 1982 – 1989 17 jedinců. Současná vzniklá populace rysa je monitorována. Doposud bylo vysílačem označeno 15 jedinců rysa (10 samců a 5 samic), kteří se pohybují na území Šumavy. Průměrná velikost domovského okrsku dospělých samců činí asi 360 km² a samic asi 300 km². Je zde značná pohyblivost zvířat (přesuny až 15 km a více). Průměrné hodnoty hustoty populace pro letní období činí 1,75 jedince/ 100 km². Nejvyšší početnost a rozšíření rysa v jihozápadních Čechách byly zaznamenány ve 2. polovině

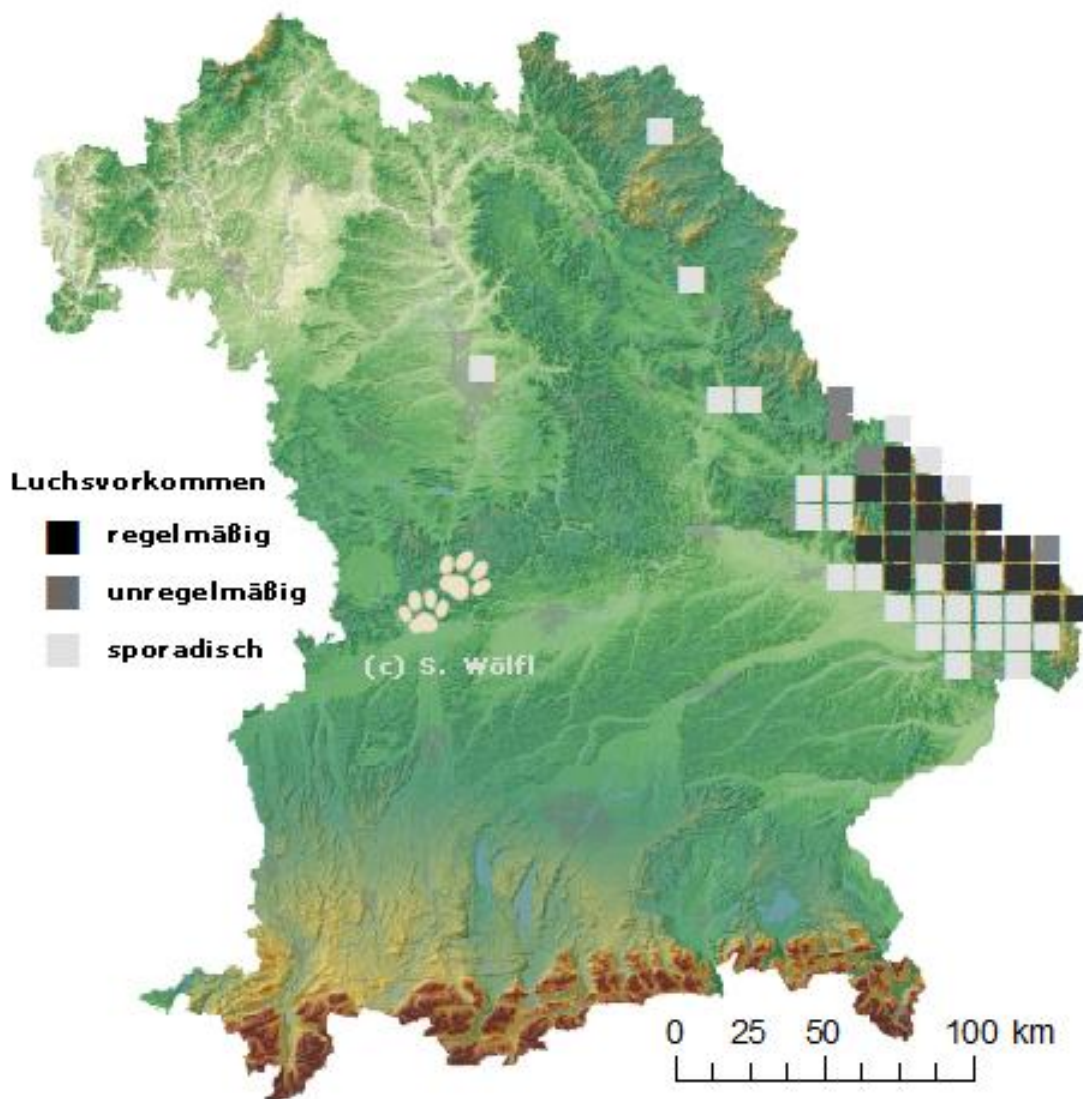
90. let. Během posledních 6 let je registrován pokles výskytu rysů v okrajových oblastech. (Bufka 2005) [43]

Celkově se počet rysů v oblasti jihozápadní Čechy (Šumava a Pošumaví) odhaduje na 70 – 80 rysů. V letech 1992 – 1993 žilo na Šumavě a okolí 75 jedinců, 1995 se populace odhadovala na 70 – 100 kusů a v roce 1998 120 – 150 jedinců. (Bufka 2005) [43]

Obrázek 9: výskyt rysa ostrovida na Šumavě (zdroj: Bufka (2005))

Sledování rysa probíhá v současnosti i na bavorské straně Šumavy. Sledování zde začalo v roce 2007. V roce 1970 byli rysové vypuštěni v Bavorském lese. Jednalo se o 5 – 10 kusů. V roce 1992 bylo na území Bavorského lesa a Šumavy podle německých zdrojů přibližně 31 jedinců, v roce 1995 62 jedinců a v roce 1998 68 kusů. Protože se rys pohybuje na poměrně velkém území, údaje z německé a české strany Šumavy se překrývají. V současnosti je na bavorské straně přibližně 16 jedinců rysů. (Weiss 2011) [43, 44, 45, 46]

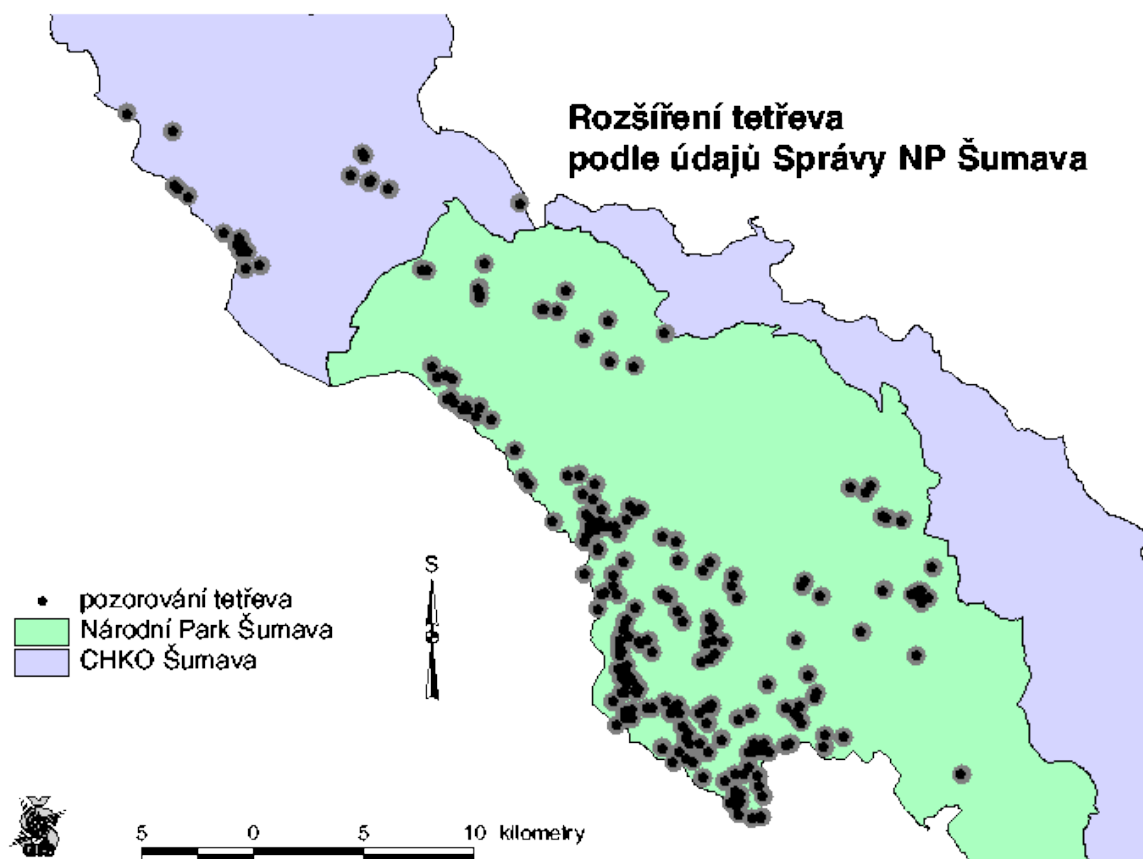
Obrázek 10: mapka výskytu rysa na německé straně Šumavy (duben 2014) (zdroj: Luchsprojekt Bayern [45])

Tetřev hlušec

Populace tetřeva hlušce na Šumavě je v současnosti jedinou životaschopnou populací v Čechách. Asi 90 % odhadovaných počtů tetřeva v rámci celé ČR se vyskytuje na Šumavě. Je to také velice významná populace v rámci střední Evropy. (Málková et al. 2002)

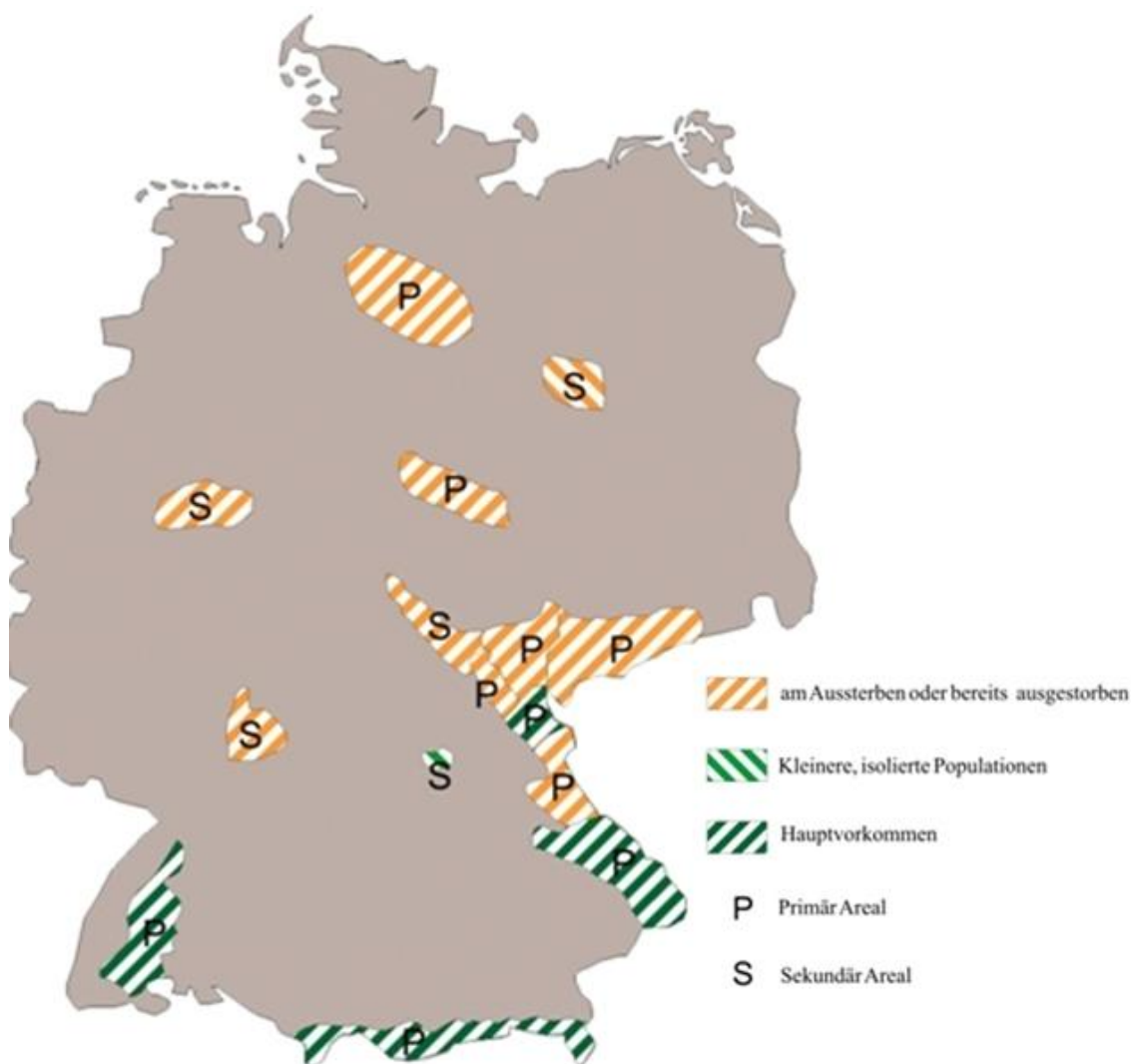
Hustota tetřeví populace zůstává v posledních pěti letech stejná a pohybuje se od 200 do 250 jedinců. Přesněji v roce 2013 bylo napočítáno 229 kusů tetřeva pro českou stranu Šumavy. Od roku 1990 je registrován mírný nárůst populace tetřeva. Odhadovaná

hustota pro jádrovou oblast výskytu je 0,97 jedinců na 100 ha. (Bufka 2005 a Správa NP a CHKO Šumava 2014)

Obrázek 11: rozšíření tetřeva na Šumavě (zdroj: Bufka (2005))

Na německé straně žije v oblasti Naturpark Oberer Bayerischer Wald asi 2 – 3 tetřevi na 100 ha. Tetřevi zde hojně žijí díky projektu na jejich záchranu. Na začátku 90. let byl tetřev v Bavorském lese téměř vyhuben, ale díky projektu na jeho záchranu, který byl odstartován v 80. letech, se stavy tetřeva začaly zvyšovat a v současnosti je zde podle odhadů kolem 570 tetřevů (v celém pohraničí). (Rösner et al. 2013) [47, 48, 49]

Obrázek 12: rozšíření tetřeva v Bavorském lese (zdroj: Naturpark Bayerischer Wald [49])

Jelen lesní

Protože nelze ve volné přírodě zjistit přesný počet kusů, protože zvěř migruje, provádí se sčítání zvěře v zimě v prezimovacích oborách. V roce 2008 zimovalo na území Národního parku Šumava celkem 951 jelení zvěře, z toho 332 jelenů, 390 laní a 229 kolouchů. Na jaře roku 2013 bylo spočteno na území Národního parku stejně jelení zvěře jako v roce 2012, a to 999 ks. V roce 2011 to bylo 993 ks. Během vegetačního období se číslo zvýší na zhruba 1 500 až 2 000 kusů jelení zvěře. (Petříková 2011 a Jirsa 2009)

Plán lovu jelení zvěře na rok 2013 byl stanoven na 700 ks odstřelu a celkem bylo uloveno 731 kusů jelena lesního (evropského) a 1 kus jelena siky (v čísle je započten i zjištěný úhyn, který činil 33 kusů). (Správa NP a CHKO Šumava 2013)

Výskyt jelena lesního v Bavorském lese se omezuje výhradně na území podél bavorské hranice od města Bayerisch Eisenstein po Dreisesselberg. Počet zvířat v Národním parku Bavorský les byl v roce 2011 434 zvířat. To je asi 1,8 zvířat na 100 akrů. [50, 51]

3.5.1.4 Kvalita lesů, dřeva

Geologie a horstvo

Téměř celé území okresu Český Krumlov je součástí Šumavy a jihovýchodní části okresu pak Novohradských hor. *„Mezi nejvýznamnější vrchovinné celky patří Krumlovská vrchovina, Prachatická vrchovina a oblast Blanského lesa, která již dosahuje horských poloh (vrchol Klet' 1 084 m).“* [14] *„Dalšími morfologicky významnými vrchovinnými celky jsou ve střední části Poluška, ve východní části okresu Soběnovská vrchovina (zvaná Slepíčí hory).“* [14] Nejvýše položeným bodem okresu je šumavská hora Smrčina (1 332 m) a nejnižší položený bod je v místě, kde řeka Vltava opouští území okresu u obce Vrábče (420 m). [14]

Lesní půda zaujímá přes 70 000 ha, což je 47 % z celkového území okresu. [15]

Obrázek 13: Smrčina (vlevo) a Plechý (zasněžený vrchol) (zdroj: © Alois Kuna)

„Geologickou stavbou je okres nejpestřejší v rámci jihočeské oblasti.“ [14]
„Převážnou část podloží pohraniční části okresu vytvářejí různé typy žul, svorové ruly a svory, biolitické pararuly (Kaplicko), krystalické vápence, amfibolity a hadce.“ [14]

Okres Regen je obklopen Přírodním parkem Bavorský les. S 63 % lesního porostu je to nejvíce zalesněný okres v Německu. [52]

Na území okresu se nachází pohoří Bayerischer Wald (Bavorský les) a nejvyšší horou okresu je Velký Javor (der Großer Arber, 1456 m), který je zároveň nejvyšší horou pohoří. [53]

Obrázek 14: Velký Javor (zdroj: Bavorsko.ikn.cz)

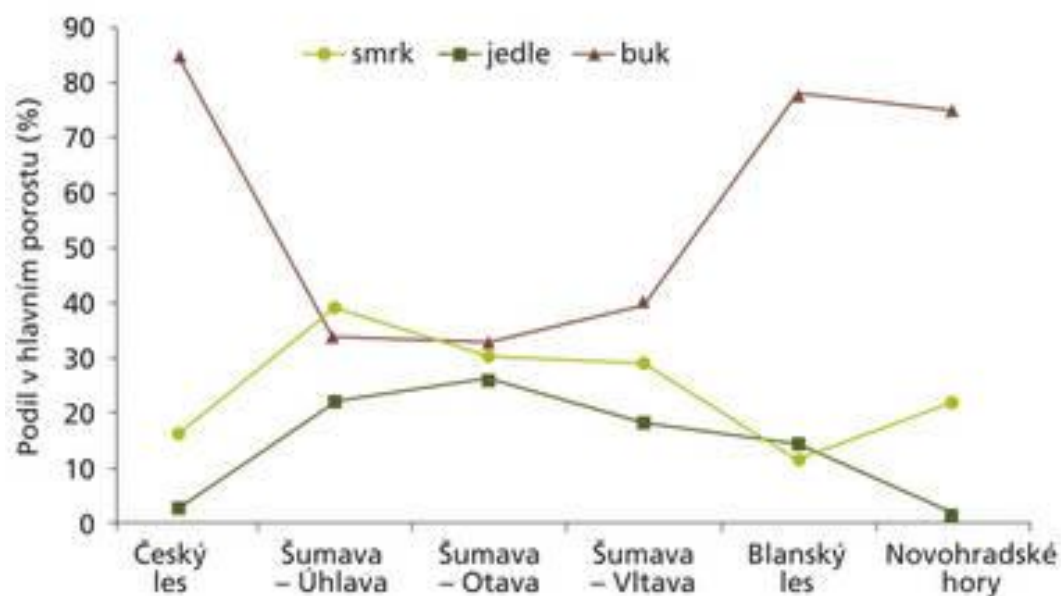
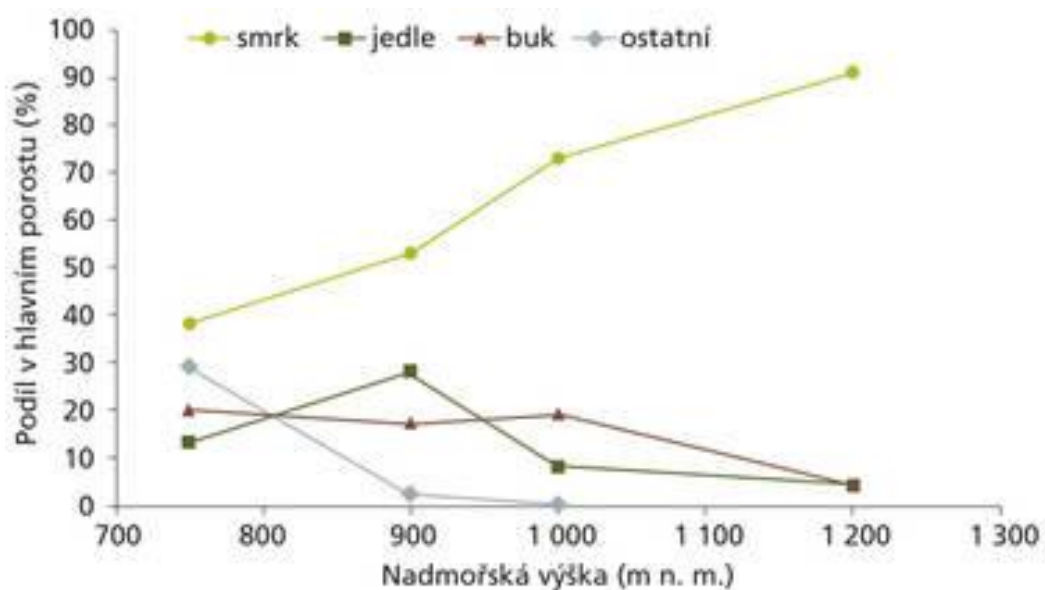
„Národní park Bavorský les se rozkládá na jihozápadním okraji nejrozsáhlejšího základového, na povrch vystupujícího horninového masívu střední Evropy, tzv. Českého masívu. Jedná se přitom o velmi staré - více než 280 milionů let- horninové formace, tvořené převážně rulami a žulami.“ [54] Dnešní ráz krajiny se rozhodujícím způsobem formoval v období glaciálu (dobách ledových). V oblasti se vyskytovaly menší ledovce. [54]

Kvalita lesů na Šumavě

Traduje se, že šumavské lesy jsou jen smrkové monokultury a vznikly převážně výsadbou dovezených stromků a semen po vichřici a kůrovcové kalamitě v osmdesátých letech 19. století. Ale není to tak. Podle historických průzkumů pocházejí lesy většinou z přirozené obnovy, která byla místy velmi hojná, a jednalo se vždy převážně o smrkové lesy, a to i v nízkých nadmořských výškách. Dále průzkumy ukazují, že ještě v druhé polovině 19. století rostly na Šumavě na velkých rozlohách nedotčené pralesy. (Hubený 2014)

Podle analýzy reálné věkové struktury na pařezech po těžbě vykazuje více jak 50 % plochy lesů NP a CHKO známky výrazné věkové diferenciací (věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším těženým stromem byl průměrně 84 let). Méně než 50 % lesů lze považovat za stejnověké kultury (průměrný rozdíl mezi nejmladším a nejstarším stromem je 27 let) a zhruba polovina z tohoto podílu jsou porosty mladší 50 let. Takže tato analýza jen potvrzuje historické průzkumy. (Hubený 2014)

Dnes se kácí stromy, z nichž 35 % pochází z období před rokem 1870 (v tomto roce započala díky vichřici velká kalamita). Také druhová skladba a schopnosti současné přirozené obnovy naznačují převážně vyrovnané trendy vývoje našich lesů. Oblasti, kde se tradičně vyskytuje jedle a buk jsou zachovány a horské či podmáčené smrčiny zůstávají smrčinami. (Hubený 2014)

Obrázek 15: věková struktura šumavských lesů dle nadmořských výšek podle záznamů v lesnických historických průzkumech (před rokem 1860) a porovnání druhové struktury přírodních lesů jihozápadního pohraničí (2013). Dřeviny výšky nad 1,3 m z nadmořských výšek 700–1200 m (zdroj: Hubený 2014)

Z webových stránek NP Šumava je ale zřejmé, že podle NP Šumava je zastoupení smrků na Šumavě oproti minulosti výrazně vyšší a složení lesů doznalo velkých změn. K výraznému ochuzení druhové diverzity lesních ekosystémů došlo především

předchozím hospodařením. Současné lesy jsou podle NP Šumava tvořeny z 81 % smrkem ačkoli jeho průměrné přirozené zastoupení se zde pohybovalo mezi 30 - 40%. Pouze v nejvyšších polohách převládal smrk s příměsí jeřábu a kleny. Ostatní dřeviny mají pouze zlomek původního zastoupení – jedle cca 1/20, klen 1/16 a buk cca 1/5. Celkem zaujímají dnes na Šumavě jehličnaté dřeviny 91,6% a listnáče 8,4%. [55]

Na kvalitu lesů na Šumavě má vliv mnoho faktorů způsobených lidskou činností. V minulosti se jednalo především o osidlování Šumavy člověkem, které přineslo ustupování lesů pastvinám a polím. Dále byly lesy myceny kvůli dřevařství a průmyslové kolonizaci (sklářství apod.). Později byly lesy ovlivněny spíše ekologickou zátěží, jako jsou emise a kyselá deště. V neposlední řadě škodí lesům i přemnožená lesní zvěř, která zde nemá přirozeného nepřitele. [56]

Jaké jsou tedy hlavní důsledky hospodářských aktivit z minulosti? Je to především snížená druhová diverzita lesních ekosystémů – výrazně zvýšené zastoupení zejména smrku a z části i borovice. To vše na úkor ostatních přimíšených dřevin. Dalšími problémy jsou narušení genofondu hlavních dřevin, existenční ohrožení některých původních dřevin – jilm, tis atd., narušení věkové a prostorové výstavby lesa a zastoupení jeho různých vývojových stádií, změněné tvarové a pevnostní parametry smrku (větší riziko škod větrem a sněhem), narušení vodního režimu (způsobeno např. neuváženým odvodňováním za účelem zvýšení objemu a „bezpečnosti“ produkce dřeva) a narušení vazeb mezi základními složkami lesních ekosystémů (např. vegetace – býložravci – velké šelmy). [57]

Kvalita lesů v Bavorském lese

Protože se území Šumavy a Bavorského lesa bere nejen z pohledu cestovního ruchu jako celek, je i kvalita lesů na obou stranách srovnatelná. Podle dostupných údajů se území Bavorského lesa vyznačuje také zonálním členěním podle nadmořské výšky: podmáčené smrčiny v údolních polohách, horský smíšený les na svazích a horské smrčiny v horských polohách a lesy jsou zde také výrazně změněny dřívějším lesnickým využíváním, tedy vykazují nepřirozeně vysoké zastoupení smrku. [58]

Stejně jako na území české strany Šumavy, také zde se v dřívějších dobách dařilo sklářství a těžbě dřeva. Jedním z velkých rozdílů mezi těmito územími je datum založení národních parků: Národní park Bavorský les byl založen 1969 (první německý národní park) a Národní park Šumava byl založen až roku 1991. [59]

I přes to, že Národní park Bavorský les byl založen mnohem dříve než Národní park Šumava, na české straně se nachází nejstarší chráněné území z celé Šumavy. Jedná se o Boubínský prales, který byl roku 1858 knížetem Janem ze Schwarzenberku vyjmut z lidské činnosti. Roku 1933 byl Boubínský prales vyhlášen Národní přírodní rezervací a v roce 1958 byla jeho plocha rozšířena na dnešních 666 ha. [60]

Kůrovec

V následujícím odstavci stručně přiblížím problematiku kůrovce v šumavských lesích. Lýkožrout smrkový (kůrovec) je malý brouk patřící do čeledi kůrovcovitých. Na Šumavě je přemnožený, napadá stromy a způsobuje rozsáhlé oblasti „suchého“ lesa. Problém „kůrovec“ vyvolal více než dvacetiletý spor mezi zastánci hospodářského lesa (lesníky, těžaři, hoteliéry apod.), kteří zastávají názor, že by se les napadený kůrovcem měl kácet, aby se kůrovec nešířil, a zastánci přirozeného lesa (ekology, přírodovědci apod.), kteří si naopak myslí, že by se les měl ponechat přirozenému vývoji, a že si s kůrovcem příroda poradí sama. [61, 62]

Jaké jsou tedy pro a proti kácení lesů za účelem vyhubení kůrovce? Mezi jednoznačné proti patří fakt, že národní park na Šumavě byl zřízen především proto, aby se přirozenou cestou vytlačily hospodářské smrkové lesy, a aby se území rozvíjelo přirozeně, takže bez jakýchkoli zásahů. Dalším problémem jsou zájmy těžařů a developerů, kteří mohou z kácení lesů profitovat. Dále je například dokázané, že kůrovcová kalamita se po nějaké době zastaví sama, takže nejsou nutné zásahy. Tento fakt potvrzuje třeba situace v Bavorském lese, kde se bezzásahový režim uplatňuje o 20 déle a lesy se zde dnes bez problémů obnovují. Bezzásahovost se ale uplatňuje i na jiných územích v Evropě (Itálie, Slovinsko, Portugalsko apod.) a i zde funguje. Dále jsou pro bezzásahovost také výsledky práce ekologů, klimatologů, hydrologů a jiných vědců, které potvrzují, že situace v lese s usychajícím stromovým patrem ve fázi rozpadu je vždy lepší a blíže původním podmínkám než situace na vytěžené holině. [61, 62]

Jako jednoznačné pro je fakt, že v sousedním NP Bavorský les se zvolila metoda bezzásahovosti (díky tomu se kůrovec rozšířil na naše území) a území na bavorské straně bylo díky kůrovci vážně poničeno. V bezzásahových zónách se totiž přenesou kůrovcové holiny níže. [61, 62]

V současné době aktivita kůrovce upadá a předpokládá se, že časem kůrovec sám vymizí. Nejvyšší počet napadených stromů byl v letech 2009 a 2010. Poté se stav jen zlepšoval. NP Šumava nakonec prováděl zásahy v některých oblastech národního parku, avšak ekologičtí aktivisté tento krok kritizují. Uvádějí, že by kůrovec vymizel sám i bez jakýchkoli zásahů. [63]

3.5.2 Ekonomické aspekty

3.5.2.1 Dotace na cestovní ruch

Okres Český Krumlov

V následujícím odstavci jsou uvedeny celkové částky za dotace na podporu cestovního ruchu v Jihočeském kraji za rok 2014. Konkrétně se jedná o granty: podpora kraje, Národní program podpory CR (státní dotace) a Regionální operační program – Jihozápad. Je třeba zdůraznit, že částky jsou pouze orientační, protože u některých dotací není možné přesné členění na dotace jen na cestovní ruch.

Podpora kraje – cca 48 mil. Kč [105]

Národní program podpory CR – 49 024 053 Kč (33 akcí) (Ministerstvo pro místní rozvoj 2014)

Regionální operační program – Jihozápad – cca 303 mil. Kč (Evropská unie 2014)

Zemský okres Regen

Granty pro komerční investiční projekty v oblasti cestovního ruchu udělují v Bavorsku okresní vlády. V roce 2014 bylo v rámci Dolního Bavorska financováno celkem 52 investičních projektů společností cestovního ruchu (zejména ubytovacích a stravovacích podniků) s celkovou investicí 46,9 milionů € a s granty v celkové výši 9,7 milionů €.

V zemském okrese Regen bylo za posledních 10 let (2005 – 2014) v oblasti cestovního ruchu 223 projektů s granty v celkové výši 38,3 milionů € (na úrovni zemských okresů jsou výsledky zveřejňovány pouze na dobu 10 let). Investice zde byly ve výši cca 171,1 milionů €.

Zdroj: Dr. Walter Buchner – vláda Dolního Bavorska (viz emailová korespondence)

3.5.2.2 Počty ubytovacích zařízení

V následující tabulce nalezneme počty hromadných ubytovacích zařízení celkem v okresech Český Krumlov a Regen:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Český Krumlov	273	280	277	269	262	260	251	319*	320*
Landkreis Regen	400	397	388	377	361	351	340	327	314

Tabulka 3: počty hromadných ubytovacích zařízení celkem (zdroj: tabulku podle ČSÚ [67] a statistického portálu SSÚ [66] sestavil autor)

**, „Na základě výsledků projektu Ministerstva pro místní rozvoj "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" byl aktualizován Registr hromadných ubytovacích zařízení ČSÚ a došlo k revizi dat kapacit i návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z tohoto důvodu dochází k přerušení publikování dat v souvislé časové řadě.“*
[64]

V rámci hromadných ubytovacích zařízení jsou započítány hotely, motely, botely všech kategorií, hotely garni, penziony, kempy, chatové osady, turistické ubytovny a ostatní hromadná ubytovací zařízení podobného typu.

Bohužel nebylo možné uvést data v tabulce podle kategorií a tříd, protože na německé straně jsou údaje o hromadných ubytovacích zařízeních rozdělena jinak: na Hotels, Hotels garnis, Gasthöfe, Pensionen; Erholungs- u. Ferienheime usw. a Vorsorge- und Rehabilitationseinrichtungen. Pro nás jsou tedy použitelné údaje pouze o hotelech, hotelech garni, hostincích a penzionech. [65]

Závěr

Počet ubytovacích zařízení se od roku 2005 v okrese Český Krumlov příliš neměnil. V okrese Regen se od roku 2005 počet zařízení snižovat. Současnosti (rok 2013) je v obou okresech srovnatelný počet ubytovacích zařízení, přestože okres Regen má větší počet obyvatel.

3.5.2.3 Kapacita hromadných ubytovacích zařízení (lůžka)

Následující tabulka znázorňuje počty lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v okresech Český Krumlov a Regen:

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet lůžek	Okres Český Krumlov	10 635	11 072	11 313	10 531	10 724	10 534	10 556	13622*	13677*
	Landkreis Regen	13 507	13 257	13 213	13 460	13 014	12 645	12 878	12 683	12 374
Rozloha (km ²)	Okres Český Krumlov	1 615	1 615	1 615	1 615	1 615	1 615	1 615	1 615	1 615
	Landkreis Regen	975	975	975	975	975	975	975	975	975
Počet obyvatel (stav vždy k 31.12. daného roku)	Okres Český Krumlov	60 708	61 001	61 261	61 516	61 635	61 706	61 333	61 231	61 173
	Landkreis Regen	81 416	80 748	80 195	79 736	79 327	78 953	76 525	76 329	76 257

Tabulka 4: počty lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních celkem (zdroj: tabulku podle ČSÚ [67, 68, 69] a statistického portálu SSÚ [66] sestavil autor)

**, „Na základě výsledků projektu Ministerstva pro místní rozvoj "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" byl aktualizován Registr hromadných ubytovacích zařízení ČSÚ a došlo k revizi dat kapacit i návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z tohoto důvodu dochází k přerušení publikování dat v souvislé časové řadě.“*
[64]

Závěr

Počty lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních se měnily paralelně s počty ubytovacích zařízení v okresech. V současnosti je počet lůžek v okrese Český Krumlov větší než v okrese Regen.

3.5.2.4 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení

Následující tabulka znázorňuje souhrnný počet příjezdů a počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v okresech Český Krumlov a Regen. Dále tabulka obsahuje podíl kolik z celkového počtu příjezdů a přenocování byli návštěvníci – rezidenti:

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Český Krumlov	Počet příjezdů hostů	298 765	333 548	290 710	269 097	283 674	286 676	307 553	375 755*	404 820*
	z toho rezidenti (v %)	53	56	54	52	53	52	52	54*	56*
	Počet přenocování	905 221	973 769	809 782	763 174	785 399	721 437	731 582	961 229*	1 065 397*
	z toho rezidenti (v %)	53	59	54	54	58	57	57	59*	60*
Landkreis Regen	Počet příjezdů hostů	x	x	375 335	415 738	421 256	437 595	461 463	482 414	469 433
	z toho rezidenti (v %)	x	x	96	95	96	96	95	95	96
	Počet přenocování	x	x	1 993 349	2 129 803	2 131 338	2 117 989	2 215 630	2 316 218	2 152 915
	z toho rezidenti (v %)	x	x	95	95	96	96	95	95	96

Tabulka 5: souhrnný počet příjezdů a počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních a podíly návštěvníků – rezidentů (zdroj: tabulku podle ČSÚ [70, 104] a statistického portálu SSÚ [66] sestavil autor)

**, „Na základě výsledků projektu Ministerstva pro místní rozvoj "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" byl aktualizován Registr hromadných ubytovacích zařízení ČSÚ a došlo k revizi dat kapacit i návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z tohoto důvodu dochází k přerušení publikování dat v souvislé časové řadě.“*
[64]

Závěr

Z tabulky vidíme, že počty příjezdů hostů jsou v obou okresech podobné, ale do okresu Regen přijíždí drtivá většina návštěvníků z Německa. Do okresu Český Krumlov přijíždí více návštěvníků ze zahraničí, což je dáno pravděpodobně velkou návštěvností města Český Krumlov. Co se týče počtu přenocování, čísla v okrese Regen jsou zhruba dvojnásobná od hodnot v okrese Český Krumlov. To znamená, že návštěvníci okresu Regen zde zůstávají průměrně více nocí, než návštěvníci v okrese Český Krumlov.

3.5.2.5 Využití lůžek

V následující tabulce nalezneme čisté využití lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v obou okresech. Údaje jsou v procentech:

	2012	2013	2014
Okres Český Krumlov	27,6*	27,9*	x
Landkreis Regen	32,3	x	31,9

Tabulka 6: čisté využití lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních (zdroj: tabulku podle ČSÚ [72] a BZÚpS [71] sestavil autor)

**„Na základě výsledků projektu Ministerstva pro místní rozvoj "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" byl aktualizován Registr hromadných ubytovacích zařízení ČSÚ a došlo k revizi dat kapacit i návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z tohoto důvodu dochází k přerušení publikování dat v souvislé časové řadě.“*
[64]

Závěr

Využití lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v obou okresech se stabilně pohybuje kolem 30 %.

3.5.2.6 Průměrný počet přenocování

V následující tabulce můžeme vidět průměrný počet nocí strávených turisty v ubytovacích zařízeních v obou okresech v časové řadě:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Český Krumlov	3	2,9	2,8	2,8	2,8	2,5	2,4	2,6*	2,6*
Landkreis Regen	5,6	5,4	5,3	5,1	5,1	4,8	4,8	4,8	4,6

Tabulka 7: průměrný počet nocí strávených turisty v ubytovacích zařízeních (zdroj: tabulku podle ČSÚ [70, 104] a BZÚpS [73] sestavil autor)

**„Na základě výsledků projektu Ministerstva pro místní rozvoj "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" byl aktualizován Registr hromadných ubytovacích zařízení ČSÚ a došlo k revizi dat kapacit i návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Z tohoto důvodu dochází k přerušení publikování dat v souvislé časové řadě.“*
[64]

Závěr

Návštěvníci v okrese Regen zůstávají v průměru v regionu déle než návštěvníci v okrese Český Krumlov.

3.5.3 Sociální aspekty

3.5.3.1 HDP na osobu

V následující tabulce můžeme vidět porovnání hrubého domácího produktu Jihočeského kraje a Bavorska celkem a na 1 obyvatele. Bohužel nejsou dostupná data za okresy, ale HDP na 1 obyvatele je dobře porovnatelná veličina:

		1995	2009	2010	2011	2012	2013
Jihočeský kraj	Hrubý domácí produkt celkem (mil. Kč) (běžné ceny)	83 383	203 518	202 252	202 677	208 741	210 509
	Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (Kč) (běžné ceny)	132 949	319 487	317 054	318 721	328 013	330 759
Bavorsko	Hrubý domácí produkt celkem (mil. EUR) (běžné ceny)	295 806	411 255	435 885	463 080	473 568	487 987
	Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (EUR) (běžné ceny)	24 745	32 890	34 808	36 859	37 493	38 429

Tabulka 8: hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (zdroj: tabulku podle ČSÚ [74] a statistického portálu SSÚ [75] sestavil autor)

Protože však pro mezinárodní srovnání v rámci EU nestačí pouhý přepočtení HDP v Kč na eura podle měnového kurzu (takže jsem tento přepočtení ani v tabulce neuváděla), vyjadřuje se HDP pro srovnatelnost v tzv. standardu (paritě) kupní síly – PPS (Purchasing Power Standard). Je to proto, že Česká měna je dlouhodobě „podhodnocená“, což znamená, že kupní síla koruny (vzhledem k nižší úrovni cen na našem domácím trhu) je vyšší, než jakou hodnotu má podle měnových kurzů. Průměrná kupní síla 1 PPS odpovídá průměru kupní síly 1 eura v zemích EU. V následující tabulce naleznete srovnání HDP obou oblastí na 1 obyvatele v PPS. (ČSÚ 2007)

		1995	2009	2010	2011	2012	2013
Jihočeský kraj	Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (PPS) (běžné ceny)	x	16 600	16 700	17 100	x	x
Bavorsko	Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (PPS) (běžné ceny)	x	30 500	33 100	35 300	x	x

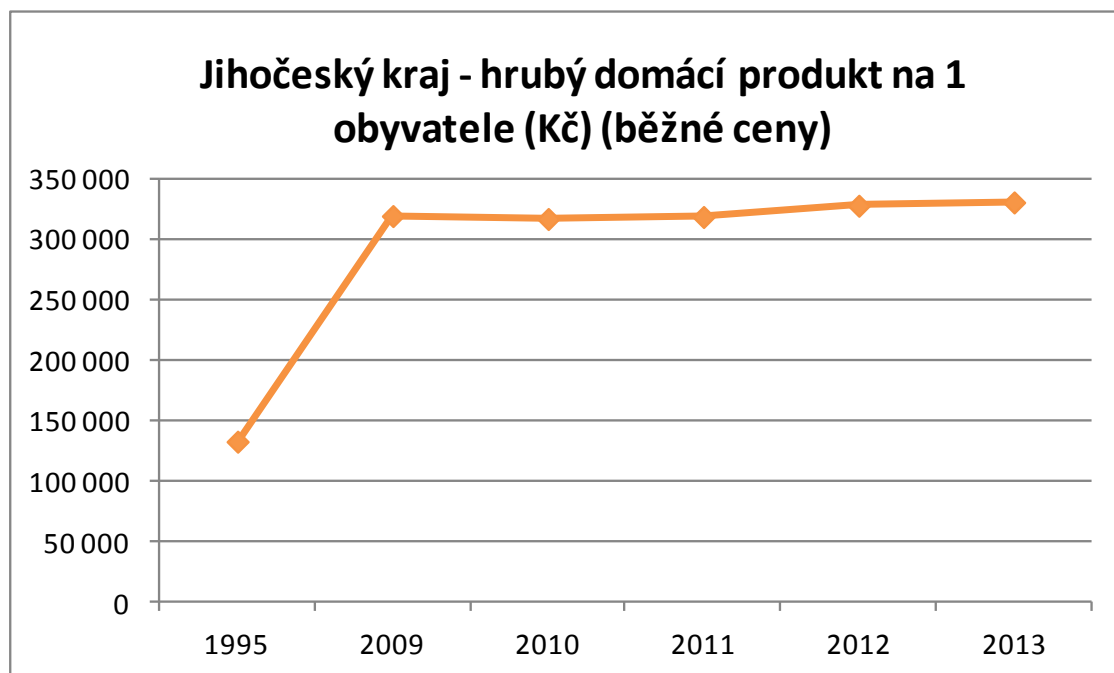
Tabulka 9: hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v PPS (zdroj: tabulku podle Eurostatu [76] sestavil autor)

Protože nejsou dostupná data v PPS za rok 2013, převedla jsem pro ilustraci HDP na 1 obyvatele Jihočeského kraje za rok 2013 na eura podle průměrného kurzu CZK/EUR

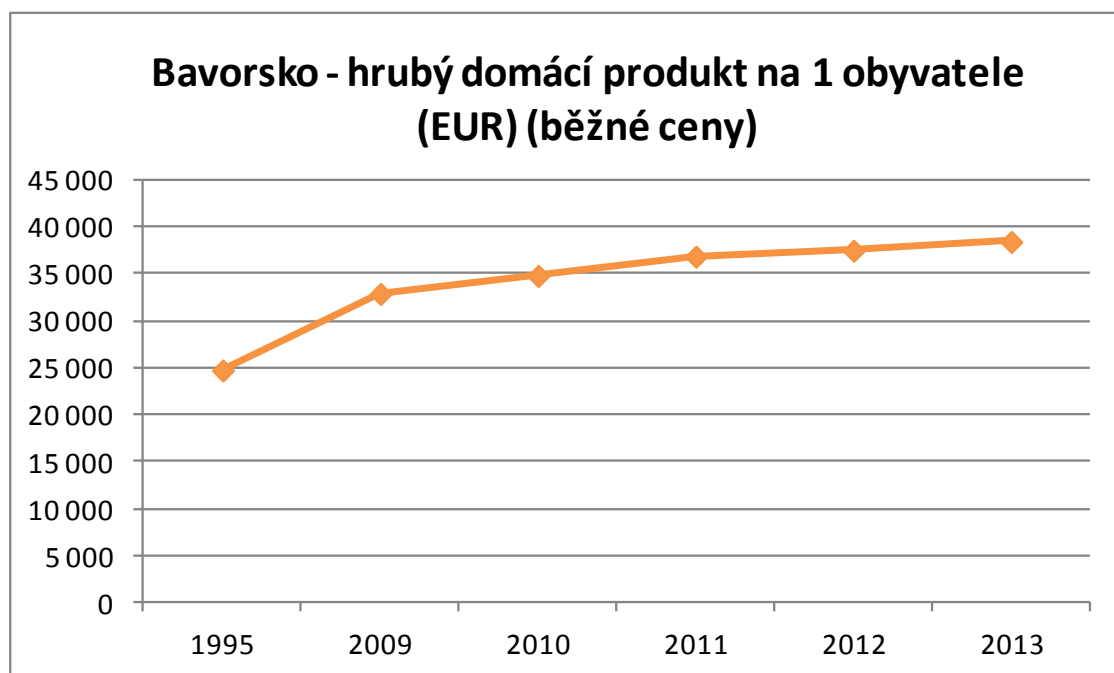
v roce 2013, který byl 25, 974 Kč = 1 EUR. Výsledek je 12 734 eur oproti 38 429 eur v Bavorsku.

Výsledky

V následujících grafech můžeme vidět vývoj HDP pro obě území:

Graf 1: hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Jihočeském kraji (Kč) (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 2: hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Bavorsku (€) (zdroj: vlastní zpracování)

Závěr

Z grafů je patrné, že HDP obou území v čase roste, ale v Jihočeském kraji byl skok mezi lety 1995 a 2009 mnohem větší než na bavorském území a HDP, což bylo patrně zapříčiněno porevolučním ozdravným procesem ekonomiky na našem území. Pokud porovnáme hodnoty obou území v jednotkách PPS, vidíme, že HDP Bavorska je asi dvojnásobné od Jihočeského kraje. Čísla z roku 2013 tento fakt potvrzují a zde je vidět, že v tomto roce bylo HDP Bavorska dokonce více než dvojnásobné oproti Jihočeskému kraji.

3.5.3.2 Příjmy domácností

V následující tabulce naleznete disponibilní (čisté) příjmy domácností počítány na osobu/rok. Data jsou dostupná za Bavorsko a Jihočeský kraj. Protože se údaje zjišťují formou výběrového šetření, ve kterém musí být zaručen správný profil naší společnosti, takže výběr musí být složen z určitého počtu a typu domácností, nejsou bohužel data dostupná pro okresy, ale jen pro kraje a celou ČR. Data jsou v tabulce pro Jihočeský kraj v Kč a pro Bavorsko v EUR. Dále jsem pak převedla údaje pro Jihočeský kraj z Kč na EUR podle průměrného kurzu daného roku.

Zdroj: Ing. Petra Dolejšová - Krajská správa ČSÚ
v Českých Budějovicích (viz emailová korespondence)

		2009	2010	2011	2012	2013
Jihočeský kraj	Peněžní příjmy čisté (Kč/osoba/rok)	133 757	133 389	139 206	141 536	144 833
	Peněžní příjmy čisté (EUR/osoba/rok)	5 058	5 274	5 662	5 629	5 576
Bavorsko	Peněžní příjmy čisté (EUR/osoba/rok)	21 190	21 934	22 623	22 968	x
	Průměrný kurz daného roku CZK/EUR	26,445 Kč	25,290 Kč	24,586 Kč	25,143 Kč	25,974 Kč

Tabulka 10: disponibilní (čisté) příjmy domácností na osobu/rok (zdroj: tabulku podle ČSÚ [77] a BZÚpS [78] sestavil autor)

Závěr

V tabulce můžeme vidět markantní rozdíl mezi příjmy domácností na české a na německé straně.

3.5.3.3 Zaměstnanost

Následující tabulka sleduje počet nezaměstnaných, míru registrované nezaměstnanosti a volná pracovní místa v časové řadě pro okresy Český Krumlov a Regen:

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Okres Český Krumlov	Počet obyvatel (stav vždy k 31.12. daného roku)	61 635	61 706	61 333	61 231	61 173	x
	Počet nezaměstnaných (uchazeči o zaměstnání, stav vždy k 31.12. daného roku)	3 730	4 042	3 482	3 859	4 156	3 670
	Míra registrované nezaměstnanosti (v %, stav vždy k 31.12. daného roku)	10,19	11,41	9,70	10,76	9,70	8,60
	Volná pracovní místa (stav vždy k 31.12. daného roku)	114	129	215	281	217	497
Landkreis Regen	Počet obyvatel (stav vždy k 31.12. daného roku)	79 327	78 953	76 525	76 329	76 257	x
	Počet nezaměstnaných (stav vždy k 31.12. daného roku)	x	x	1 606	1 799	1 650	1 607
	Míra registrované nezaměstnanosti (v %, stav vždy k 31.12. daného roku)	x	x	4,00	4,40	4,00	3,90
	Volná pracovní místa (stav vždy k 31.12. daného roku)	x	x	314	242	287	319

Tabulka 11: zaměstnanost (zdroj: tabulku podle ČSÚ [69], MPSV [79], SAP [80] a statistického portálu SSÚ [66] sestavil autor)

Závěr

Okres Český Krumlov má oproti okresu Regen mnohem vyšší míru nezaměstnanosti a okres Regen má také v nabídce více volných pracovních míst než okres Český Krumlov.

3.5.3.4 Kultura, tradice

Kulturní zařízení v okrese Český Krumlov a Regen

Podle dostupných údajů je na území okresu Český Krumlov 7 stálých kin, 13 veřejných knihoven, 16 muzeí a galerií a 3 divadla. [81]

V okrese Regen se nachází také 4 stálá kina, 15 veřejných knihoven, 28 muzeí a galerií a přímo v okrese Regen není žádné divadlo. Nejbližší se nachází ve městě Deggendorf, okres Deggendorf. [81, 82, 83, 84]

Pamětihodnosti – okres Český Krumlov

Nejvýznamnějším prvkem v regionu je město Český Krumlov. Ten je od roku 1992 na seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Českokrumlovský hrad (13. století) a zámek je druhým největším v Čechách. Významné je také otáčivé hlediště v zámecké zahradě. Dalšími důležitými památkami jsou kláštery ve Zlaté Koruně a ve Vyšším Brodě. Z hradů je známý hrad Rožmberk nad Vltavou. K dalším památkám patří třeba kostel v Dolním Dvořišti, poutní kostel v Kájově, nově zrekonstruované gotické kostely v nejjižnější oblasti okresu v Malontech, Rychnově nad Malší a zaniklé obci Cetviny. Zajímavá je i jedna z největších hradních zřícenin v Čechách – Dívčí Kámen. Turistickým lákadlem je rovněž observatoř Klet', která je ve výšce 1 070 m nejvýše položenou astronomickou observatoří v Čechách. [15]

Kultura – okres Český Krumlov

Okres Český Krumlov, jako i celé Jižní Čechy jsou kulturně a historicky velmi bohaté. Vývoj území a života obyvatel byl historicky formován přítomností významných klášterů a šlechtických rodů, zejména Rožmberků a Schwarzenberků. Oblast je bohatá na tradice, které jsou mnohdy udržovány i dodnes, umění, zábavu a kulturu. Rozvoj území je v součinnosti se sousedními zahraničními regiony. [85]

Významné prvky pro oblast Jižních Čech

- Typická architektura tzv. selské baroko
- Místní kroje – jihočeské kroje se lišily od vesnice k vesnici, ale celkově měly spíše vážný a klidný vzhled a vynikaly bíle vyšívaným rostlinným ornamentem [86]
- Řemesla – vorařství, rybářství (jihočeské rybníky), dřevařství, vyšívání, sklomalba, pekařství [15, 86, 88]
- Tradice – Velikonoce, máje, Boží tělo (Slavnost Těla a Krve Páně), poutě, dožínky (slavnost na ukončení žní), posvícení, výlovy rybníků (ačkoli okres Český Krumlov není příliš bohatý na rybníky – největším rybníkem je rybník

Olšina (také jeden z nejvýše položených rybníků u nás)), advent, masopust apod. [15, 86, 88]

Úspěšně realizované produkty v cestovním ruchu (tradiční kulturní akce na území okresu Český Krumlov):

- Slavnosti pětilisté růže v Českém Krumlově - Slavnosti pětilisté růže jsou městskou historickou slavností, situovanou do doby panování šlechtického rodu Rožmberků, především pak Posledních Rožmberků, a to Viléma a Petra Voka z Rožmberka. [87]
- Významný tradiční regionální produkt – plavení dřeva na Schwarzenberském plavebním kanále – „Setkání s tradicí na Schwarzenberském plavebním kanálu“ je akce, kdy se u plavebního kanálu setkávají folklórní soubory, probíhají zde ukázky plavení dřeva, lidových řemesel, tanců a hudby. [89]

Pamětihodnosti – okres Regen

V okrese Regen se nachází mnoho světských i církevních staveb. Nachází se zde zrekonstruované usedlosti z 18. a 19. století, ale i památky z bavorské průmyslové nebo lokálně významné historie. [90]

Mezi významné památky patří například zřícenina hradu Altnussberg (Geiersthal) nebo zříceniny hradů Kollnburg, Neunussberg (Viechtach) a Weißenstein (Regen). [91]

Mezi zámky v okrese patří: zámek Rabenstein, Buchenau, Ludwigsthal, Oberzwieselau nebo Theresienthal. [92]

Dále je třeba zmínit i některé významné kostely a kláštery: kostel Jména Mariina (Zwiesel), kostel Ducha svatého (Regen), klášter Gotteszell nebo St. Hermann (Bischofsmais). [93]

Mezi další zajímavosti může patřit například hraniční stanice Bayerisch Eisenstein. Jedná se o 120 m dlouhou železniční stanici, která leží přesně na Bavorsko-české hranici. Stanice byla postavena roku 1878. [94]

Za navštívení stojí i podzemní chodby ve Zwieslu, které byly pravděpodobně postaveny v pozdním středověku, ale některé i později. [95]

Kultura – okres Regen

I v okrese Regen nalezneme bohatý folklor a tradice. Působí tu mnoho společností zabývajících se kroji a folklorem. Velká část těchto společností byla vytvořena v tzv. Bayrischen Waldgau, což je spolek sdružující různé společnosti z oblasti Bavorského lesa za účelem zachování místních krojů, tanců, hudby, ale i lokálního dialektu. [96, 97]

Významné prvky tradice v Dolním Bavorsku:

- Lidová hudba a tance (spolky „Heimatverein Zwiesel“ nebo „Heimatverein Frauenau“, tradiční tanec Zwiefache) [96, 97, 98]
- Lidové kroje - (spolky „Trachtenverein „Bayerwald“ Regen“ nebo „Trachtenverein „Hirmonstaler“ Bischofsmais“) Bavorský kroj se dá také nazývat alpský, protože je velmi podobný tomu rakouskému. Byl to původně pracovní oděv. Mužský kroj obsahuje typické kožené kalhoty s kšandy a sako nazývané Janker. Bavorský ženský kroj se nazývá dirndl [99]
- Bavorská kuchyně, místní pivo – Bavorská kuchyně je velmi robustní a převažují v ní vydatná jídla (polévky) s dušeným masem tzv. Eintopf (jídlo o jenom chodu). Dalšími typickými prvky bavorské kuchyně je třeba bílá klobása, sekaná nebo sádlo. Dále také třeba Prinzregententorte je typický bavorský čokoládový dort [100]
- Lokální dialekt – V roce 2009 byl bavorský jazyk označen jako památka UNESCO [101]
- Tradice – stavění májek nebo „Kirtabaum“ (strom podobný májce) – akce se koná 30. dubna, místní společenské akce (hudba, tanec, lidové kroje, místní kuchyně) [96, 97, 98]

3.5.3.5 Počet obyvatel (rozdělení podle pohlaví a věku)

Hustota obyvatelstva v okrese Český Krumlov je 37 obyvatel na km². Tato hustota je nejmenší z okresů nejen v Jihočeském kraji, ale také jedna z nejmenších v ČR. Více než polovina obyvatel žije v některém ze šesti měst. [14]

Hustota obyvatel v okrese Regen je 78 obyvatel na km². [16]

V následující tabulce nalezneme počty obyvatel obou okresů v časové řadě a počty žen z celkového počtu obyvatel v daných okresech. V druhé tabulce nalezneme obyvatelstvo okresů rozdělené podle věkových skupin. Podíly jednotlivých skupin jsou vyjádřené v procentech:

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel (stav vždy k 31.12. daného roku)	Okres Český Krumlov	60 708	61 001	61 261	61 516	61 635	61 706	61 333	61 231	61 173
	Landkreis Regen	81 416	80 748	80 195	79 736	79 327	78 953	76 525	76 329	76 257
Počet žen	Okres Český Krumlov	30 370	30 516	30 553	30 659	30 707	30 747	30 611	30 563	30 497
	Landkreis Regen	41 055	40 741	40 401	40 107	39 885	39 605	38 633	38 535	38 444

Tabulka 12: počet obyvatel a počet žen (zdroj: tabulku podle ČSÚ [69] a SSÚ [66]
sestavil autor)

Obyvatelé podle věkových skupin (v %)											
			2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Český Krumlov	Obyvatelé ve věku	0 - 14	16	16	16	16	16	16	16	16	16
		15 - 59	67	67	66	66	65	64	63	63	62
		60 - 64	5	6	6	6	7	7	7	7	7
		65 a více	11	12	12	12	12	13	14	14	15
Landkreis Regen	Obyvatelé ve věku	0 - 14	15	14	14	14	13	13	13	13	13
		15 - 59	61	61	61	61	61	61	60	60	60
		60 - 64	5	5	5	5	6	6	7	7	7
		65 a více	19	20	20	20	20	20	20	20	20

Tabulka 13: obyvatelstvo podle věkových skupin (zdroj: tabulku podle ČSÚ [102] a
SSÚ [66] sestavil autor)

Závěr

V okrese Regen je obecně větší hustota osídlení než v okrese Český Krumlov. Okres Regen má také větší procento lidí nad 60 let (přesně 24 %) oproti okresu Český Krumlov (16%). V okrese Český Krumlov je větší podíl lidí ve věku 15 – 59 let. Lidí ve věku 0 – 14 let je v obou okresech srovnatelný počet.

3.6 Vyhodnocení praktické části

V této části přistupuji k využití nástrojů uvedených v kapitole Metodika (kap. 2.7) k vyhodnocení indikátorů.

3.6.1 Výpočty ukazatelů

3.6.1.1 Defertova turistická funkce

V následující tabulce nalezneme výsledky výpočtů defertovy turistické funkce (vzorec a metodika k ukazateli se nachází v teoretické části kap. 1.2):

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Český Krumlov	17,52	18,15	18,47	17,12	17,4	17,07	17,21	22,25*	22,36*
Landkreis Regen	16,6	16,42	16,48	16,88	16,41	16,02	16,83	16,62	16,23

Tabulka 14: defertova turistická funkce (zdroj: vlastní zpracování)

* změna metodiky

Oba okresy spadají do kategorie: $T_f = 10 - 40$ destinace s významnou, avšak ne převažující funkcí cestovního ruchu (v tomto intervalu se nejčastěji nacházejí historické, náboženské/poutní a atrakční destinační typy).

Oblasti mají téměř srovnatelné výsledky Defertovy turistické funkce. Zemský okres Regen má jen nepatrně méně významnou funkci cestovního ruchu než okres Český Krumlov.

3.6.1.2 Modifikace defertovy turistické funkce

V následující tabulce nalezneme výsledky výpočtů modifikace defertovy turistické funkce (vzorec a metodika k ukazateli se nachází v teoretické části kap. 1.2):

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Český Krumlov	6,59	6,86	7	6,52	6,64	6,52	6,54	8,43*	8,47*
Landkreis Regen	13,85	13,6	13,6	13,81	13,35	13	13,21	13,01	12,69

Tabulka 15: modifikace defertovy turistické funkce (zdroj: vlastní zpracování)

* změna metodiky

V okrese Regen bylo ve všech letech více lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 km² než v okrese Český Krumlov.

Pro porovnání zde uvádím hodnoty daného ukazatele pro Prahu, Vídeň a Budapešť. Údaje jsou za rok 2012:

Praha – 163,12 lůžek na km²

Vídeň – 145,17 lůžek na km²

Budapešť – 96,02 lůžek na km² (Fialová a Dumbrovská 2014)

3.6.1.3 Míra turistické penetrace

Ve vzorci by měl být zahrnut také počet výletníků v destinaci, ale v našem případě toto nelze sledovat, protože nemáme potřebné údaje. Údaje, které máme k dispozici, jsou z hromadných ubytovacích zařízení, kde návštěvník alespoň jednou přespí.

V následující tabulce nalezneme výsledky výpočtů míry turistické penetrace (vzorec a metodika k ukazateli se nachází v teoretické části kap. 1.2):

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Český Krumlov	4,04	4,34	3,64	3,36	3,53	3,18	3,3	4,4*	4,71*
Landkreis Regen	x	x	6,8	7,29	7,42	7,29	7,93	8,31	7,76

Tabulka 16: míra turistické penetrace (zdroj: vlastní zpracování)

* změna metodiky

Podle výpočtů je ve všech sledovaných rocích v okrese Regen vyšší intenzita turistického ruchu než v okrese Český Krumlov.

Hodnoty ukazatele pro Prahu, Vídeň a Budapešť (2012):

Praha – 3 turisté na 100 obyvatel

Vídeň – 2,08 turistů na 100 obyvatel

Budapešť - 1,02 turista na 100 obyvatel (Fialová a Dumbrovská 2014)

3.6.1.4 Intenzita cestovního ruchu

V následující tabulce nalezneme výsledky výpočtů intenzity cestovního ruchu (vzorec a metodika k ukazateli se nachází v teoretické části kap. 1.2):

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Český Krumlov	4,92	5,47	4,75	4,37	4,6	4,65	5,01	6,14*	6,62*
Landkreis Regen	x	x	4,68	5,21	5,31	5,54	6,03	6,32	6,16

Tabulka 17: intenzita cestovního ruchu (zdroj: vlastní zpracování)

* změna metodiky

Intenzita cestovního ruchu je v obou okresech téměř srovnatelná.

3.6.1.5 Hustota výskytu turistů

I v tomto vzorci by měli být zahrnuti výletníci, ale v našem případě počítáme pouze s přenocujícími návštěvníky.

V následující tabulce nalezneme výsledky výpočtů hustoty výskytu turistů (vzorec a metodika k ukazateli se nachází v teoretické části kap. 1.2):

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Český Krumlov	1,52	1,64	1,38	1,28	1,35	1,22	1,25	1,66*	1,79*
Landkreis Regen	x	x	5,59	5,96	6,04	5,9	6,22	6,5	6,07

Tabulka 18: hustota výskytu turistů (zdroj: vlastní zpracování)

* změna metodiky

Výsledná čísla vyjadřují kolik turistů je v celoročním průměru denně v destinaci na 1 km². Výsledky ukazují, že v okrese Regen je v celoročním průměru denně šestkrát více turistů na 1 km² než v okrese Český Krumlov. Ještě jednou upozorňuji, že ve výsledcích nejsou zahrnuti jednodenní návštěvníci, ale pouze přenocující turisté.

Hodnoty ukazatele pro Prahu, Vídeň a Budapešť (2012):

Praha – 75,12 turistů na km²

Vídeň – 86,64 turistů na km²

Budapešť – 33,51 turistů na km² (Fialová a Dumbrovská 2014)

Následující tabulka srovnává průměrnou hustotu výskytu turistů na 1 km² a průměrný počet lůžek na 1 km²:

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Průměrný počet lůžek na 1 km ²	Okres Český Krumlov	6,59	6,86	7	6,52	6,64	6,52	6,54	8,43	8,47
	Landkreis Regen	13,85	13,6	13,6	13,81	13,35	13	13,21	13,01	12,69
Hustota výskytu turistů na 1 km ²	Okres Český Krumlov	1,52	1,64	1,38	1,28	1,35	1,22	1,25	1,66	1,79
	Landkreis Regen	x	x	5,59	5,59	6,04	5,9	6,22	6,5	6,07

Tabulka 19: srovnání průměrné hustoty výskytu turistů na 1 km² a průměrný počet lůžek na 1 km² (zdroj: vlastní zpracování)

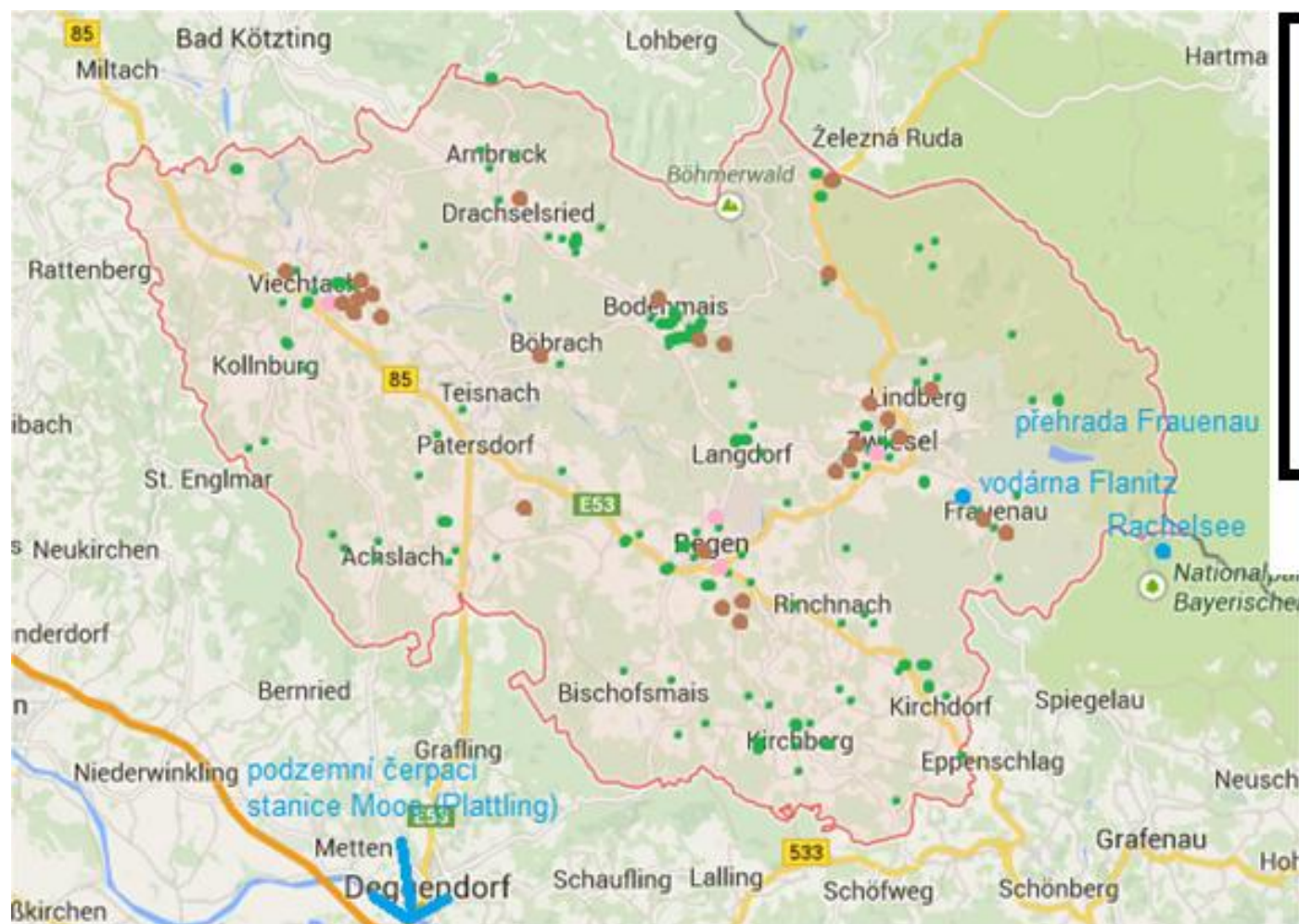
V okrese Český Krumlov bylo ve všech letech průměrný počet lůžek na 1 km² zhruba třikrát větší než průměrný počet turistů denně na 1 km². V okrese Regen byl průměrný počet lůžek na 1 km² asi dvakrát větší než průměrný počet turistů denně na 1 km².

3.7 Mapy

Na následujících mapách okresů Regen a Český Krumlov jsou vyznačená kulturně-sociální zařízení, hromadná ubytovací zařízení, zdroje znečištění ovzduší apod. Dále jsou zde vyznačena místa výskytu zkoumané zvěře – tetřeva hlušce a rysa ostrovida.

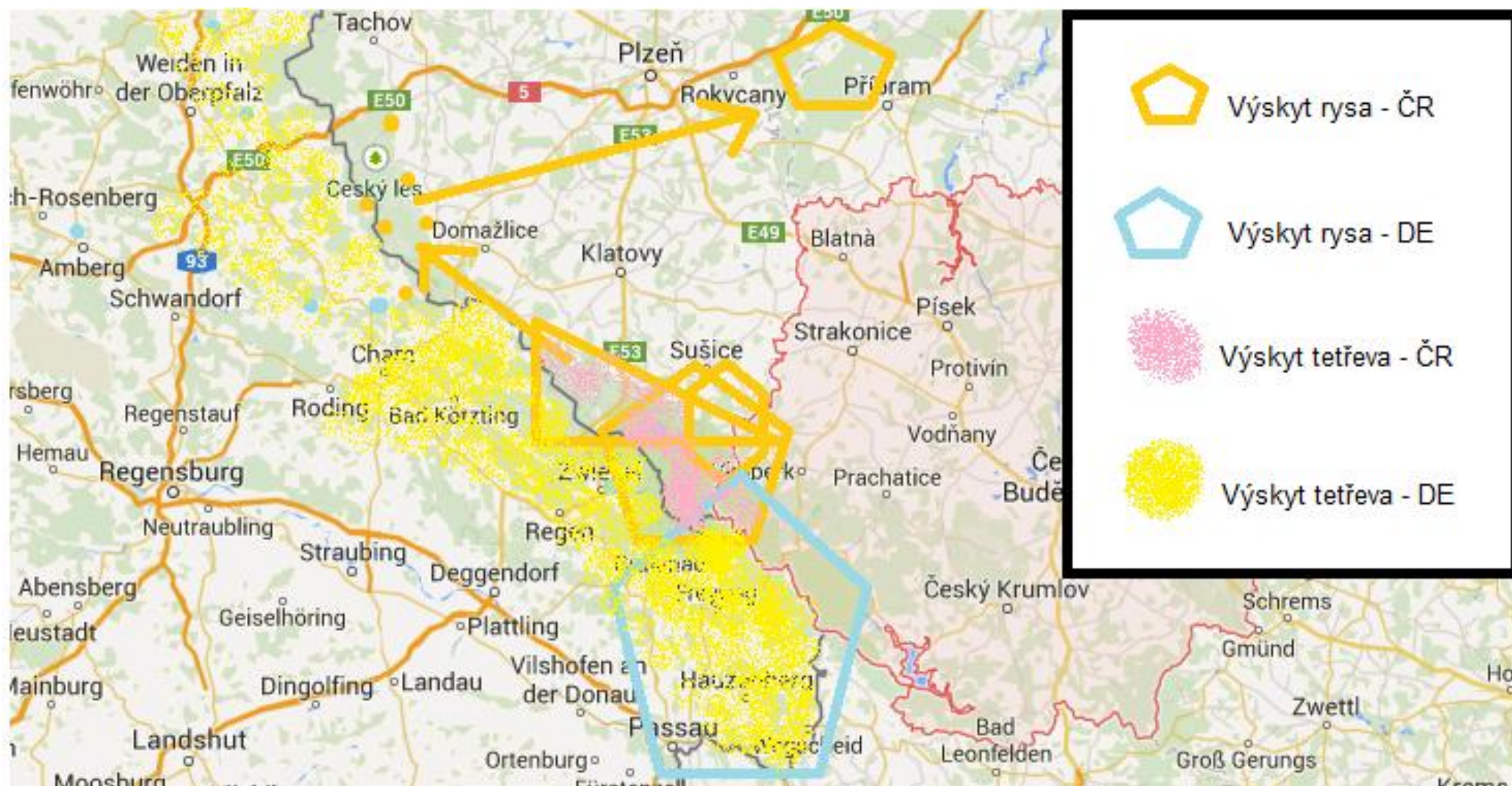
Obrázek 16: mapa okresu Český Krumlov s vyznačenými významnými body (zdroj: vlastní zpracování z Google Maps)

- Voda
- Zdroje znečištění ovzduší
- Hromadná ubytovací zařízení*
- Kina
- Knihovny
- Muzea
- Divadla
- Města

* Znázornění přibližné hustoty hromadných ubytovacích zařízení

Obrázek 17: mapa okresu Regen s vyznačenými významnými body (zdroj: vlastní zpracování z Google Maps)

Obrázek 18: mapa okresu Regen a Český Krumlov – výskyt zvěře (zdroj: vlastní zpracování z Google Maps)

Vyhodnocení map

Z mapy okresu Český Krumlov je zjevné, že největší koncentrace zdrojů znečištění ovzduší je kolem okresního města Český Krumlov. Ve městě Český Krumlov se také nachází nejvíce knihoven, kin, divadel a hromadných ubytovacích zařízení. Velká koncentrace hromadných ubytovacích zařízení se nachází také v obcích kolem Lipna (Lipno nad Vltavou, Frymburk, Černá v Pošumaví, Horní Planá). Podle mapy výskytu zvěře v okrese Český Krumlov by se mohli vyskytovat rysové. Pouze však v neobydlených oblastech NP a CHKO Šumava.

Na mapě okresu Regen můžeme vidět, že hromadná ubytovací zařízení jsou rovnoměrně rozprostřena po celém území okresu. Nejvíce kulturních zařízení se nachází ve třech městech okresu – Regen, Viechtach, Zwiesel. Oblast výskytu tetřeva hlušce se nachází téměř na celém území okresu Regen a byl zde zaznamenán i pohyb rysa ostrovida.

4 DISKUSE

Cílem práce byla celková analýza a komparace dvou vybraných území – okresu Český Krumlov a německého okresu Regen. Tento cíl byl splněn, protože se podařilo dohledat a zanalyzovat data pro všechny zkoumané indikátory. V rámci cíle bakalářské práce byla vytvořena jedna hlavní výzkumná otázka a ta zněla: **do jaké míry je současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa v souladu s trvale udržitelným rozvojem z pohledu cestovního ruchu?** A na ní byly navázány tři vedlejší výzkumné otázky.

V práci bylo třeba zhodnotit, zda jsou zkoumaná území v souladu s trvale udržitelným rozvojem a to vše v kontextu cestovního ruchu. Bylo třeba obě území porovnat a zhodnotit, zda se od sebe zásadně liší či nikoli. Na začátku práce jsem předpokládala kladné výsledky spíše pro německé území, už jen proto, že Německo má oproti Česku vyšší životní úroveň obyvatel, je ekonomicky rozvinutější stát. Dalo se předpokládat, že péče o turistické atraktivity a celkový rozvoj cestovního ruchu v Německu je na mnohem vyšší úrovni než v ČR. Nutno však podotknout, že z komparace vybraných území nevyšlo ani jedno jako absolutní vítěz, to znamená, že v určitých případech byly hodnoty indikátorů lepší pro bavorskou stranu a v určitých případech zase pro českou stranu.

První výzkumná otázka zněla: **Do jaké míry je současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa v souladu s trvale udržitelným rozvojem z pohledu cestovního ruchu z environmentálního hlediska.** Z pohledu životního prostředí dopadly obě území uspokojivě. Díky tomu, že se jedná o území pokryta z velké části lesy a že jsou to horské oblasti s minimem průmyslového zatížení, nejsou ani hodnoty kvality vody a vzduchu špatné.

Hodnoty jakosti pitné vody se pohybují na obou stranách v povolených limitech, objevují se velké rozdíly v parametrech podzemní a povrchové vody na německé straně. I hodnoty imisí jsou na obou stranách velice podobné.

Co se týče kvality lesů a monitorování ohrožené fauny a flory v oblastech, jsou obě území srovnatelná, protože se jedná z pohledu přírody o jeden celek. V oblastech žije mnoho ohrožených druhů fauny a flory, o které je snaha pečovat. Dá se říci, že stavy zkoumaných živočichů zůstávají v poslední době spíše konstantní, ale stále těmto druhům hrozí nebezpečí například v podobě nelegálního lovu. Kvalita lesů je také

v oblastech uspokojivá, i přesto, že byly lesy v minulosti často poškozené (např. kácením či kůrovcem). Zastoupení smrku v lesích je markantní, ale je snaha vysazovat v lesích původní odrůdy.

Ekonomické indikátory jsou zaměřeny spíše na cestovní ruch, takže odpověď na druhou výzkumnou otázku - **do jaké míry je současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa v souladu s trvale udržitelným rozvojem z pohledu cestovního ruchu z ekonomického hlediska** - nalezneme v rozboru ukazatelů hodnotících rozvoj cestovního ruchu v destinacích. Podle výsledků defertovy turistické funkce jsou obě území destinace s významnou, avšak ne převažující funkcí cestovního ruchu. Podle modifikace defertovy turistické funkce v okrese Regen bylo ve všech zkoumaných letech více lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 km² než v okrese Český Krumlov také je zde vyšší intenzita turistického ruchu než v okrese Český Krumlov a v celoročním průměru denně šestkrát více turistů na 1 km² než v okrese Český Krumlov.

Třetí výzkumná otázka - **do jaké míry je současný stav vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa v souladu s trvale udržitelným rozvojem z pohledu cestovního ruchu ze sociálního hlediska** - se zabývá analýzou území z pohledu kvality života místních obyvatel. Je zřejmé, že životní úroveň na německé straně je mnohem vyšší než na české. Například HDP na osobu je v průměru v Bavorsku asi dvojnásobné od Jihočeského kraje. I příjmy německých domácností jsou mnohonásobně vyšší než příjmy českých domácností. Je ale třeba uvažovat také vyšší náklady na bydlení v Německu. I míra registrované nezaměstnanosti byla v okrese Český Krumlov ve všech sledovaných letech vyšší než v okrese Regen. V roce 2014 to bylo v okrese Český Krumlov 8,6 % a v okrese Regen 3,9 %.

Jak již bylo řečeno výše, hodnoty různých indikátorů se u obou území velmi liší, takže nelze říci, že by jedna destinace převyšovala v kvalitě rozvoje ve všech ohledech tu druhou. Po podrobné analýze lze říci, že obě území mají velký potenciál k cestovnímu ruchu a také se jej snaží patřičným způsobem rozvíjet. Je zřejmé, že vytváření potenciálu pro trvale udržitelný cestovní ruch v destinacích je náročný úkol, ale podle mého názoru jsou oba okresy – Regen i český Krumlov – na správné cestě vybudovat prostor, kde bude místo jak pro cestovní ruch, tak pro přirozené a zdravé životní prostředí.

Výsledky práce dopadly uspokojivě, a to především díky správnému výběru indikátorů. Myslím, že bylo vhodné rozdělit indikátory na environmentální, ekonomické a sociální, především proto, aby se čtenář mohl dobře v problematice orientovat. Pokud bych ale měla zhodnotit, jak jsem při práci postupovala a co bych příště udělala jinak, určitě bych si vymezila více času na rozbor jednotlivých indikátorů. Myslím, že je třeba (to platí především u environmentálních indikátorů) alespoň okrajově prostudovat zkoumanou problematiku, aby bylo možné indikátor kvalitně zpracovat.

Dále si myslím, že je velmi důležité vymezit si dostatek času na komunikaci s úřady a institucemi. Stává se, že tázané osoby odpovídají na emailový dotaz s velkým zpožděním, takže je třeba s tímto faktem počítat.

Při podrobnějším výzkumu, který se týká určitých území, je dále třeba místa navštívit a podrobně prostudovat materiály, které by mohly být dostupné pouze na daných místech. Pokud bych měla osobně zhodnotit, jak se mi práce povedla, myslím, že když vezmu v úvahu fakt, že jsem práci podobného typu dělala poprvé, tak se mi povedla a s mým výkonem jsem spokojena.

ZÁVĚR

Bakalářská práce Analýza a komparace udržitelnosti cestovního ruchu vybraných lokalit Šumavy a Bavorského lesa obsahuje tři hlavní části. Jedná se o teoretickou část, metodiku a praktickou část. Teoretická část popisuje některé důležité pojmy. Metodika obsahuje cíl práce a výzkumné otázky, dále se zde nachází metodika k použitým indikátorům a pracovní postupy. V praktické části se už zabývám samotným výzkumem. Obsahuje rozbor jednotlivých indikátorů, ale také vyhodnocení praktické části, kde jsou rozebrány jednotlivé pomocné ukazatele. Nachází se zde také mapy, na kterých jsou vyznačeny významné body.

Na závěr bych ráda shrnula, jak se mi na práci pracovalo a zda byl pro mě výzkum nějakým přínosem. Doba zpracovávání mé bakalářské práce byla velice dlouhá. I přesto, že jsem měla na vypracování mnoho času, musím přiznat, že v období, kdy se má práce blížila ke konci, jsem již byla velice unavená a více nesoustředěná. Na druhou stranu jsem byla velice ráda, že jsem si k výzkumu vybrala své vlastní téma, ke kterému jsem měla vztah, a lépe se mi tedy pracovalo. Podle mého názoru je velice důležité, aby člověk zpracovával takové téma práce, které ho zajímá a baví.

Samotný výzkum a psaní práce pro mne byl velkou zkušeností a přínosem. Nejen, že jsem se naučila konstantně pracovat a efektivně plánovat čas, ale také jsem si například připomněla práci s programy MS Word a Excel. Samotný výzkum byl přínosný ve vyhledávání vhodných zdrojů na internetu a v knižních publikacích, ale také ve zkušenosti komunikovat s důležitými institucemi.

Práce mi umožnila pohled na vývoj cestovního ruchu nejen v mé vlasti, ale také bylo možné porovnat výsledky s naším ekonomicky silnějším sousedem, což bylo podle mého názoru velice přínosné. Výsledky mohou být například použity úřady Jihočeského kraje či organizacemi destinačního managementu ke zlepšování podmínek pro cestovní ruch na tomto území.

S výsledky práce jsem spokojená, a pokud to bude možné, ráda bych se výzkumy v oblasti trvalé udržitelnosti zabývala i v budoucnu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Použitá literatura

BAYERISCHES LANDESAMT FÜR UMWELT. *Lufthygienischer Jahreskurzbericht 2013* [online]. 2014 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.lfu.bayern.de/luft/lufthygienische_berichte/doc/jahreskurzberichte/jk13.pdf

BRANIŠ, Martin a kolektiv. Výkladový slovník vybraných termínů z oblasti ochrany životního prostředí a ekologie. Editor Martin Braniš. Praha: Karolinum, 1999, 46 s. [cit. 2015-04-21]. ISBN 80-718-4758-5.

BUFKA, Luděk a Tomáš LORENC. Monitoring populace tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*) na Šumavě. Národní park Šumava [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1501/1292/clanek/>

BUFKA, Luděk. Výzkum a monitoring populace rysa ostrovida (*Lynx lynx*). Národní park Šumava [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1501/1635/clanek/vyzkum-a-monitoring-populace-rysa-ostrovida-lynx-lynx/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Ediční plán 2007 [online]. 2007 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/B600516CA2/\\$File/13-313507a31.pdf](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/B600516CA2/$File/13-313507a31.pdf)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Životní prostředí [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/23193150/02_zivotni_prostredi.pdf/d4715576-4599-4b9c-9d75-4093a97ce9ed?version=1.0

ČEVAK A.S. Jaké jsou zdroje pitné vody v jižních Čechách [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.cevak.cz/eag_cz/resources/631068685195519839_638995375367999853_fGwXN82D.pdf

ČEVAK A.S. Kvalita vody [online]. 2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:http://www.cevak.cz/eag_cz/resources/631068548561872442_950927523426263820_7niiBv58.pdf

EVROPSKÁ UNIE. Seznam příjemců podpory z fondů EU [online]. 2014 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: http://www.rr-jihozapad.cz/dokumenty/seznam-prijemcu/2014/220_VPC_CZK_2014-11-19.pdf

FIALOVÁ, D., DUMBROVSKÁ, V. (2014): Praha, Vídeň, Budapešť – významná centra městského cestovního ruchu – přílohové grafy a tabulky. Geografické rozhledy, 23, 5, s. 24–25. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://geography.cz/geograficke-rozhledy/materialy-235-dedictvi-rakousko-uherska-1086/>

HACKL, Christina. Wasserqualität im Nationalpark ist erstklassig. Nationalparkverwaltung Bayerischer Wald [online]. 2012 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/aktuelles/presse/medienberichte/detailansicht.htm?tid=23676>

HOLEŠINSKÁ, Andrea. DESTINAČNÍ MANAGEMENT JAKO NÁSTROJ REGIONÁLNÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU. Brno, 2010. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/21026/esf_d/Holesinska-disertace-finale.pdf. Disertační práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Jiří Vystoupil.

HUBENÝ, Pavel. Chráněná krajinná oblast Šumava už 50 let!. Časopis Ochrana přírody [online]. 2014, roč. 2013, č. 6 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/z-nasi-prirody/chanena-krajinna-oblast-sumava-uz-50-let/>

IKP CONSULTING ENGINEERS S.R.O. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací na území Jihočeského kraje. Objednatel: Jihočeský kraj a Ministerstvo zemědělství ČR. České Budějovice, 2007.

JIRSA, A. Sčítání zvěře: Myslivost. Národní park Šumava [online]. 2009 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.npsumava.cz/cz/1300/2094/clanek/>

KUČEROVÁ, Jana: Trvalo udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Banská Bystrica: Ekonomická fakulta UMB, 1999, ISBN 80-8055-307-6.

MÁLKOVÁ P., LACINA D., 2002: Important bird areas in the Czech republic. Česká společnost ornitologická, Praha, 144 pp.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Cestovní ruch a udržitelný rozvoj [online]. Praha, 2007 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/b973337b-cccc-42a3-9d19-2b23356dcff2/GetFile15_1.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Seznam akcí doporučených k poskytnutí dotace z programu financovaného pouze ze státního rozpočtu [online]. 2014 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/93a46aa0-d8ac-496c-8504-20bb76bff244/Cestovani-dostupne-vsem-2014-navrh-dotace-2014.pdf>

MUSIL, Martin, Kateřina DUŠÁKOVÁ, Martin LUŠTICKÝ a Jan VORÁČEK. Potenciál a zatížení oblasti cestovním ruchem v souvislosti s ochranou životního prostředí. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2008.

NATIONALPARKVERWALTUNG BAYERISCHER WALD. Vývoj lesa v Národním parku Bavorský les v letech 2006 - 2011[online]. Grafenau, 2012 [cit. 2015-04-21]. ISBN 1610-0867. Dostupné z: http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/cesky/doc/publikace_20%20let_vyvoje_lesa_np_bw.pdf

PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, 298 s. ISBN 978-807-0416-587.

PETŘÍKOVÁ, Petra. Sčítání čeká v březnu nejen lidi, ale i šumavské jeleny. Idnes [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/scitani-ceka-nejen-lidi-ale-i-sumavske-jeleny-f3d-/budejovice-zpravy.aspx?c=A110301_150935_budejovice-zpravy_pp

PROCHÁZKOVÁ, Martina. Šumava je posledním útočištěm spousty ohrožených druhů. Kácení jim škodí. Idnes [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné

z: http://budejovice.idnes.cz/sumava-je-poslednim-utocistem-spousty-chranenych-druhu-kaceni-je-zabije-14n-/budejovice-zpravy.aspx?c=A110509_183729_domaci_taj

RYNDA, Ivan. Trvale udržitelný rozvoj [online]. 2002 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV0HSB/\\$FILE/tur.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV0HSB/$FILE/tur.pdf)

ŘÍHOVÁ AMBROŽOVÁ, Jana. Aplikovaná a technická hydrobiologie [online]. Vyd. 2. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická, 2003, 226 s. [cit. 2015-04-21]. ISBN 978-80-7080-521-3. Dostupné z: http://vydavatelstvi.vscht.cz/knihy/uid_isbn-80-7080-521-8/pages-img/obalka-1.html

Sascha Rösner, Jörg Müller & Franz Leibl: Das Auerhuhn im bayerisch-böhmischen Grenzgebirge. Ergebnisse einer ökologischen Detektivgeschichte. In: Der Bayerwald, Ausgabe 3/2013.

SPRÁVA NP A CHKO ŠUMAVA. VÝROČNÍ ZPRÁVA 2013 [online]. Vimperk, 2014 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.npsumava.cz/gallery/27/8244-rocenka_2013_pro_zverejneni.pdf

Správa NP a CHKO Šumava: Pátrání po kvalitě šumavských vod. Ekolist [online]. 2012 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/patrani-po-kvalite-sumavskych-vod>

Světová komise pro životní prostředí a rozvoj. Naše společná budoucnost. 1. vyd. Praha: Academia, 1991, 297 s. ISBN 80-853-6807-2.

UNITED NATIONS. Indicators of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies [online]. New York, 2007 [cit. 2015-04-20]. ISBN 978-92-1-104577-2. Dostupné z: <http://www.un.org/esa/sustdev/natlinfo/indicators/guidelines.pdf>

WEISS, Marlene. Der unsichtbare Jäger. Süddeutschen Zeitung [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.sueddeutsche.de/bayern/luchse-im-nationalpark-bayerischer-wald-der-unsichtbare-jaeger-1.1153968>

ZELENKA, Josef, Jan TĚŠITEL, Martina PÁSKOVÁ a Drahomíra KUŠOVÁ. Udržitelný cestovní ruch: management cestovního ruchu v chráněných územích. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudamus, 2013, 327 s. ISBN 978-807-4352-447.

Použité internetové zdroje

[1] Worldometers [online]. 2009 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.worldometers.info/cz/>

[2] Klíčové indikátory životního prostředí České republiky: Přehled klíčových indikátorů. Informační systém statistiky a reportingu: Cenia (Ministerstvo životního prostředí České republiky) [online]. 2011 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://issar.cenia.cz/issar/page.php?id=1506>

[3] Klíčové indikátory životního prostředí České republiky: Vodní hospodářství a jakost vody. Informační systém statistiky a reportingu: Cenia (Ministerstvo životního prostředí České republiky) [online]. 2011 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://issar.cenia.cz/issar/page.php?id=1580>

[4] Klíčové indikátory životního prostředí České republiky: Lesy. Informační systém statistiky a reportingu: Cenia (Ministerstvo životního prostředí České republiky) [online]. 2011 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://issar.cenia.cz/issar/page.php?id=1542>

[5] Metodika - příjmy, výdaje a životní podmínky domácností. Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Ostravě [online]. Ostrava, 2014 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xt/metodika_prijmy_vydaje_a_zivotni_podminky_domacnosti

[6] Metodika - zaměstnanost, nezaměstnanost. Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Brně [online]. Brno, 2012 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xb/metodika_zamestnanost_nezamestnanost

[7] Metodika - časové řady cestovní ruch. Český statistický úřad [online]. Praha, 2011 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/metodika_casove_rady_cestovni_ruch

[8] Metainformace k ukazateli. Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. 2005 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/mi/mi_ukazatel.jsp?kodukaz=2238&kodjaz=203&app=vdb

- [9] Počet obyvatel - Metodika. Český statistický úřad [online]. Praha, 2008 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/pocet_obyvatel_m
- [10] Predessors of the present Federal Agency for Nature Conservation. Federal Agency for Nature Conservation [online]. 2009 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: http://www.bfn.de/0106_geschichte+M52087573ab0.html
- [11] Nature Conservation Areas. Federal Agency for Nature Conservation [online]. 2008 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: http://www.bfn.de/0308_nsg+M52087573ab0.html
- [12] National Parks. Federal Agency for Nature Conservation [online]. 2008 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: http://www.bfn.de/0308_nlp+M52087573ab0.html
- [13] Euroregion Šumava. Euroregion: Euroregion Šumava jihozápadní Čechy [online]. 2006 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.euregio.cz/euregio/index.php?page=30&lang=cz&sm=1>
- [14] Charakteristika okresu Český Krumlov. Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích [online]. České Budějovice, 2004 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/charakteristika_okresu_ck
- [15] Základní charakteristika regionu Český Krumlov. Ckrumlov [online]. 1999 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.ckrumlov.cz/cz1250/region/soucas/i_zchrck.htm
- [16] Landkreisporträt. Landkreis Regen [online]. Regen, 2014 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.landkreis-regen.de/landkreisportraet/artikel/150/3380/10282/>
- [17] Anreise und Verkehrserschließung. Landkreis Regen [online]. Regen, 2012 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.landkreis-regen.de/anreise-und-verkehrerschliessung/artikel/150/3193/5609/>
- [18] Šumava - pohoří. Turistika.cz [online]. 2002 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/sumava-pohori>
- [19] Šumava region: Informační portál Šumavy a Šumavského podhůří [online]. 2006 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.sumavaregion.cz/>

- [20] Bavorský les / Bayerischer Wald. Šumavanet: Železná Ruda a okolí [online]. 2002 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.sumavanet.cz/zeleznaruda/fr.asp?tab=snet&id=2826&burl=>
- [21] Naturpark Bayerischer Wald [online]. 2001 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.naturpark-bayer-wald.de/>
- [22] Čile. Národní park Bavorský les [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/cesky/narodnipark/cile/index.htm>
- [23] Vody. Národní park Bavorský les [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/cesky/narodnipark/priroda/vody/index.htm>
- [24] Trinkwasser. Wasserwirtschaftsamt Deggendorf [online]. 2007 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.wwa-deggendorf.bayern.de/trinkwasser/>
- [25] Waldwasser. Der Bayerische Wald [online]. 2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.bayerischer-wald.de/Erleben-Entdecken-Freizeit/Kultur-Tradition/Kulinarisches-Gastlichkeit/Waldwasser/Wasserversorgung-Bayerischer-Wald>
- [26] Waldwasser [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.waldwasser.eu/>
- [27] Prováděcí předpisy k zákonu o vodách - SGP Standard. Informační portál ÚNMZ specializovaný na právní a technické dokumenty v oblasti uvádění stavebních výrobků na jednotný evropský trh [online]. 2012 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.sgpstandard.cz/editor/files/on_line/vzduch_voda/demo/voda/2_4_vo_cr.htm
- [28] Tématické přehledy. Eagri: Ministerstvo zemědělství [online]. © 2009-2015 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/100340460.html>
- [29] Jakost vody v nádržích. Povodí Vltavy, státní podnik [online]. © 1996 - 2015 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.pvl.cz/portal/jvn/cz/index.htm>

- [30] Vodovody, kanalizace a vodní toky 2013. Český statistický úřad [online]. 2014 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://notes.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/280021-14>
- [31] Trinkwasserversorgung. Landkreis Regen [online]. 2012 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.landkreis-regen.de/trinkwasserversorgung/artikel/150/3154/5459/>
- [32] Kvalita vody. Čevak a.s. [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.cevak.cz/eag_cz/page/631068548561872442_0_637555576669973372,cz.html
- [33] Koupací vody [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.koupacivody.cz/#>
- [34] Klima. Národní park Bavorský les [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/cesky/narodnipark/priroda/klima/index.htm>
- [35] Wir über uns. Bayerische Landesamt für Umwelt (LfU) [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.lfu.bayern.de/wir/index.htm>
- [36] Souhrnný tabelární přehled. Český hydrometeorologický ústav [online]. 2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/tab_roc/2013_enh/index_CZ.html
- [37] Emisní bilance ČR. Český hydrometeorologický ústav [online]. 2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emisnibilance_CZ.html
- [38] Emise základních znečišťujících látek (REZZO 1-3). Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=ZPR5012PU_OK&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&cas_1_103=2011
- [39] Zdroje znečišťování za rok 2013. Český hydrometeorologický ústav [online]. 2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/cesky_krumlov_CZ.html

- [40] Luftreinhaltung. Landkreis Regen [online]. 2012 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.landkreis-regen.de/trinkwasserversorgung/artikel/150/3154/5459/>
- [41] Živočišstvo. Národní park Šumava [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1503/sekce/fauna/>
- [42] Rostlinstvo. Národní park Šumava [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1277/sekce/flora/>
- [43] Rozšíření rysa ostrovida. Šelmy.cz [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.selmy.cz/rys-ostrovid/rozsireni/>
- [44] Luchs - monitoring. Luchsprojekt Bayern [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.luchsprojekt.de/11_luchsmonitoring/index.html
- [45] Verbreitung und Bestand. Luchsprojekt Bayern [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.luchsprojekt.de/11_luchsmonitoring/verbreitung.html
- [46] Ausrottung und Rückkehr. Luchsprojekt Bayern [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.luchsprojekt.de/05_ausrottung/
- [47] Das Auerhuhn im Naturpark Oberer Bayerischer Wald. Naturpark Oberer Bayerischer Wald [online]. 2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.naturpark-obw.de/Naturpark/Projekte/Auerhuhn-Projekt.aspx>
- [48] Der Große Hahn fällt wieder ein – auch dank der Unterstützung der BJV-Jäger: Auerwildprojekt im Bayerischen Wald. Jagd in Bayern [online]. 2009, č. 6 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.jagd-bayern.de/fileadmin/_BJV/Jagd_In_Bayern/jib_2009_06/JiB_6_09_Auerwild.pdf
- [49] Naturpark Bayerischer Wald [online]. 2001 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.naturpark-bayer-wald.de/tw/index.php?AlleTexte=1&myID=&print=1&ALL=1&MID=1>
- [50] Rothirsch. Nationalparkverwaltung Bayerischer Wald [online]. 2007 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/nationalpark/management/wildtiermanagement/rothirsch/index.htm>

- [51] Nationalpark-Hirsche überwintern wie seit fast 40 Jahren in Gattern. Nationalparkverwaltung Bayerischer Wald [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/nationalpark/management/wildtiermanagement/rothirsch/nationalpark_hirsche_seit_40_j_i_gattern.htm
- [52] Landkreis Regen. Bayernbike [online]. 2003 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.bayernbike.de/landkreise/regen/regen.shtml>
- [53] Velký Javor. Arber: Bavorský les [online]. 2009 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.arber.de/?Itemid=170>
- [54] Geologie a půdy. Národní park Bavorský les [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/cesky/narodnipark/priroda/geologie_a_pudy/index.htm
- [55] Druhová skladba lesů. Národní park Šumava [online]. 2006 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1291/sekce/druhova-skladba-lesu/>
- [56] Vývoj šumavských lesů pod vlivem člověka. Národní park Šumava [online]. 2006 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1292/sekce/vyvoj-sumavskych-lesu-pod-vlivem-cloveka/>
- [57] Důsledky hospodářských aktivit v minulosti. Národní park Šumava [online]. 2006 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1293/sekce/dusledky-hospodarskych-aktivit-v-minulosti/>
- [58] Lesy. Národní park Bavorský les [online]. 2008 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/cesky/narodnipark/priroda/lesy/index.htm>
- [59] Historie využívání území. Národní park Bavorský les [online]. 2008 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.nationalpark-bayerischer-wald.de/cesky/narodnipark/priroda/historie_vyuzivani_uzem/index.htm
- [60] Historie Boubína. Přírodní rezervace Boubínský prales [online]. 2008 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.boubinsky-prales.cz/historie-boubina.php>

- [61] Kůrovec na Šumavě. Šumavainfo [online]. 2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.sumavainfo.cz/kurovec>
- [62] Jak nakládáme s kůrovcem v NP Šumava. Zachraňme Šumavu občanské sdružení [online]. 2009 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.zachranmesumavu.cz/2009-08-29-jak-nakladame-s-kurovcem-v-np-sumava.html>
- [63] Kůrovec na Šumavě loni zasáhl méně stromů. Ekolist [online]. 2014 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/kurovec-na-sumave-loni-zasahnul-mene-stromu>
- [64] Cestovní ruch - časové řady. Český statistický úřad [online]. 2015 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/cru_cr
- [65] Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie v okresech. Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=39&potvrz=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&childsel0=1&childsel0=1&cislotab=CRU6171PU_OK&cas_1_96=2013&vo=null&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp
- [66] Statistische Ämter des Bundes und der Länder: Regionaldatenbank Deutschland [online]. 2003 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.regionalstatistik.de/genesis/online/logon?operation=sprachwechsel&option=en>
- [67] Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie a území. Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&childsel0=3&cislotab=CRU9020CU&kapitola_id=964&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=3&druh_1_16=51&pro_3_25=CZ0312
- [68] Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie v okresech. Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&childsel0=3&cislotab=CRU6171PU>

_OK&kapitola_id=39&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=3&cas_1_96=2013

[69] Okres Český Krumlov. Český statistický úřad [online]. 2004 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/okres_cesky_krumlov

[70] Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie a území. Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?druh_1_18=51&pro_3_27=CZ0312&kapitola_id=39&potvrz=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&childsel0=3&childsel0=3&cislotab=CRU9011CU&vo=null&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp

[71] Handel, Tourismus, Gastgewerbe. Bayerisches Landesamt für Statistik [online]. 2008 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: https://www.statistik.bayern.de/veroeffentlichungen/index.php?cat=c14_Handel--Tourismus--Gastgewerbe.html&XTCsid=05d32991aabb8df388d37d7558d5536a

[72] Využití pokojů a lůžek v ubytovacích zařízení podle kategorie a území. Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&childsel0=3&cislotab=CRU9041CU&kapitola_id=654&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=3&druh_1_16=53&pro_3_25=CZ0312

[73] Statistikatlas Bayern: Bayerisches Landesamt für Statistik [online]. 2008 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.statistik.bayern.de/statistikatlas/>

[74] HDP, regionální účty. Český statistický úřad [online]. 2014 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://notes.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/hdp-xc>

[75] Aktuelle Ergebnisse der Revision 2014. Statistische Ämter des Bundes und der Länder [online]. 2014 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.vgrdl.de/VGRdL/tbls/>

[76] Eurostat: Databáze [online]. 2009 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

- [77] Příjmy, výdaje a životní podmínky domácností. Český statistický úřad [online]. 2012 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://notes.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/prijmy-xc>
- [78] Gesamtrechnungen. Bayerisches Landesamt für Statistik [online]. 2006 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: https://www.statistik.bayern.de/veroeffentlichungen/index.php?cat=c22_Gesamtrechnungen.html
- [79] Statistiky nezaměstnanosti. Integrovaný portál MPSV [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>
- [80] Zeitauswahl der Übersicht für: Regen. Statistik der Bundesagentur für Arbeit [online]. 2014 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: https://statistik.arbeitsagentur.de/Navigation/Statistik/Statistik-nach-Regionen/Politische-Gebietsstruktur/Bayern/Regen-Nav.html?year_month=201412
- [81] Google Maps. Google [online]. ©2015 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/>
- [82] Film und Kino im Landkreis Regen. Arberkultur [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.arberkultur.de/film-kino/158/1232/>
- [83] Büchereien. Arber Land Bayerischer Wald [online]. 2009 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.arberland-bayerischer-wald.de/buechereien/301/178/9/>
- [84] Museen im Landkreis Regen. Arberkultur [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.arberkultur.de/museen/158/1150/>
- [85] Nakladatelství Lidové noviny [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.nln.cz/knihy/jizni-cechy-kraj-lide-tradice/>
- [86] Kroje. Czech.cz [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/66600-kroje>
- [87] Slavnosti pětিলisté růže [online]. 2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.slavnostipetilisteruze.eu/cz/o-slavnostech/1/>

- [88] Jižní Čechy - turistický region. Regionální Informační Servis [online]. 2012 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihocesky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/jizni-cechy/>
- [89] Setkání s tradicí na Schwarzenberském plavebním kanálu. Schw-kan.com [online]. 2003 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.schw-kan.com/index.html>
- [90] Sehenswürdigkeiten im Landkreis Regen. Arberkultur [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.arberkultur.de/sehenswuerdigkeiten-im-landkreis-regen/150/1151/2109/>
- [91] Burgruinen im Landkreis Regen. Arberkultur [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.arberkultur.de/burgruinen/158/1153/>
- [92] Schlösser im Landkreis Regen. Arberkultur [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.arberkultur.de/schloesser/158/1154/>
- [93] Kirchen und Klöster im Landkreis Regen. Arberkultur [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.arberkultur.de/kirchen-kloester/158/1152/>
- [94] Grenzbahnhof Bayerisch Eisenstein. Arberkultur [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.arberkultur.de/grenzbahnhof-bayerisch-eisenstein/150/1151/2407/>
- [95] Unterirdische Gänge, Zwiesel. Arberkultur [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.arberkultur.de/unterirdische-gaenge-zwiesel/150/1151/2403/>
- [96] Trachten- und Heimatvereine im Landkreis Regen. Arberkultur [online]. 2010 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:<http://www.arberkultur.de/trachten-und-heimatvereine/158/1184/>
- [97] Bayerischer Waldgau [online]. 2003 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.bayerischer-waldgau.de/website/index.html>
- [98] Freizeitangebote. Bayerischer-wald-ferien.de [online]. 2004 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.bayerischer-wald-ferien.de/freizeit/brauchtum-kultur/brauchtum-bayerischer-wald.html>

- [99] Bavorský kraj národní dirndl. ACKERMANN, Ctirad. Rakouskepotraviny.cz [online]. 2014 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://rakouskepotraviny.cz/cze/e-shop/Blog-o-Rakousku/Bavorsky-kroj-narodni-dirndl>
- [100] BAYERN: TYPISCHE SPEZIALITÄTEN. Essen und trinken [online]. 2009 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.essen-und-trinken.de/topthemen/regionale-kueche/bayern-franken/produkte.html#>
- [101] Bairische Sprache, Dialekte und Mundarten. Förderverein Bairische Sprache und Dialekte e.V. [online]. 2011 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.fbsd.de/bairische-sprache-dialekte-mundarten>
- [102] Věkové složení obyvatelstva. Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=OBY5062PU_OK&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&cas_1_102=20131231
- [103] Protected Areas. Federal Agency for Nature Conservation [online]. 2008 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: https://www.bfn.de/0308_gebietsschutz+M52087573ab0.html
- [104] Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie a území. Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. 2005 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&childsel0=3&cislotab=CRU9010CU&kapitola_id=965&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=3&druh_1_18=51&pro_3_27=CZ0312
- [105] Schválené granty a příspěvky. Oficiální internetový portál Jihočeského kraje [online]. (C) 2014 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Brok%5D=2014&par%5Bodeslano%5D=Vyhledej&par%5Bid_v%5D=1450&par%5Blang%5D=CS

PŘÍLOHY

Emailová korespondence

Kateřina Burešová <kate.buresova23@gmail.com>29.12.14 ☆

komu: blanka.mullero. ▾

Vážená paní Mullerová,

jsem studentka Cestovního ruchu a hledám informace o Šumavě pro svou bakalářskou práci. Zajímalo by mě, jestli jsou dostupné aktuální údaje ze sčítání zvěře, konkrétně jelena lesního, na území Národního parku Šumava a popřípadě kde je mohu najít. Je mi známo, že se provádělo sčítání v roce 2011, ale výsledky nemohu nikde nalézt. Pokud by však byly dostupné novější údaje, byla bych ráda.

Předem děkuji za odpověď.

S pozdravem,

Blanka MÜLLEROVÁ <blanka.mullerova@npsumava.cz>29.12.14 ☆

komu: mně ▾

Dobrý den,

výsledky sčítání zvěře jsou dostupné v našich ročenkách.

V elektronické formě je naleznete zde:
<http://www.npsumava.cz/cz/5776/sekce/rocenka-2013/>

Za rok 2014 bude ročenka zveřejněna během února.

S pozdravem

Blanka Müllerová

Kateřina Burešová <kate.buresova23@gmail.com>8. 1. ☆

komu: petra.dolejsova ▾

Vážená paní Dolejšová,

jsem studentka vysoké školy a ráda bych se zeptala, jestli jsou dostupná data k hrubým peněžním příjmům domácností (Kč/osoba/rok) za okresy, konkrétně okres Český Krumlov. Informace potřebuji pro svou bakalářskou práci.

Předem děkuji za odpověď.

S pozdravem

Petra Dolejšová <petra.dolejsova@czso.cz>9. 1. ☆

komu: mně ▾

Dobrý den,

data za peněžní příjmy a výdaje domácností se zjišťují formou výběrového šetření. Výběr je složen z určitého počtu domácností různého typu, aby byl zaručen správný profil naší společnosti. Data jsou zpracovávána pouze za celou ČR a několik údajů jsou k dispozici za kraje viz tab. z Ročenky Jihočeského kraje

Metodika rodinných účtů: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rodinne_ucty

Publikace: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/160021-14>

S pozdravem

Ing. Petra Dolejšová
Krajský úřad ČSU

Re: Tvorba hrubého fixního kapitálu v cestovním ruchu

BP x

Zuzana Špolcová <zuzana.spolcova@czso.cz>

19. 1. ☆

komu: mně ▾

Vážená slečno Burešová,
podrobné, ale starší údaje najdete v tabulkách satelitního účtu cestovního ruchu (http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/tabulky_satelitního_uctu_cestovního_ruchu), TSA T8.
Tvorba hrubého fixního kapitálu v odvětvovém členění za ČR je k dispozici v Databázi ročních národních účtů (http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.nfa_s), tab. THFK_NaV.
Tvorba hrubého fixního kapitálu v odvětvovém členění dle krajů je k dispozici v Databázi regionálních účtů (http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.volba?titul=Vybrané_ukazatele_v_odvětvovém_členění&mypriznak=RD&typ=1&proc=rocenka.presB&mylang=CZ&jak=4), tab. REG_THFK_NACE. Dostupné jsou zatím údaje za r. 2012.
Pro případné další podrobnější informace doporučuji kontaktovat Ing. Kahouna (jaroslav.kahoun@czso.cz).
S pozdravem

Ing. Zuzana Špolcová
Oddělení informačních služeb - ústředí
Český statistický úřad
Na padesátém 81
100 82 Praha 10

Re: Podíl cestovního ruchu na zaměstnanosti

BP x

Pavel Hájek <pavel.hajek@czso.cz>

30. 1. ☆

komu: mně ▾

Dobrý den,

v souvislosti s Vaším dotazem Vám sdělujeme, že údaje týkající se zaměstnanosti v cestovním ruchu za nižší územní celky než je ČR k dispozici nemáme. Údaje o zaměstnanosti v této činnosti naleznete pod odkazem: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/modul_zamestnanosti_cestovního_ruchu, satelitní účet cestovního ruchu pak zde: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/tabulky_satelitního_uctu_cestovního_ruchu.

Údaje o počtu zaměstnanců v cestovním ruchu by bylo možné získat max. z uplynulého sčítání lidu, tj. z roku 2011.

S pozdravem a přáním hezkého dne,

Ing. Mgr. Pavel Hájek
Oddělení informačních služeb - ústředí
Český statistický úřad
Na padesátém 81
100 81 Praha 10

Re: Podíl spotřeby CR na HDP kraje

BP x

Ondřej Košata <ondrej.kosata@czso.cz>

2. 2. ☆

komu: mně ▾

Vážená paní Burešová,

bohužel, Satelitní účet cestovního ruchu, který zpracovává náš úřad: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/tabulky_satelitniho_uctu_cestovniho_ruchu, není dále regionálně členěn, k dispozici jsou tedy údaje jen pro celou ČR. Data za rok 2013 do něj budou doplněna 27. 2. 2015.

S pozdravem
Ondřej Košata

CESKY STATISTICKY URAD
oddeleni informacnich sluzeb - ustredi
Na padesatem 81
100 82 Praha 10

tel. +420 274 05 2451
fax. +420 274 05 4070
www.czso.cz
infoservis@czso.cz

>>> Kateřina Burešová<kate.buresova23@gmail.com> 1.2.2015 14:03 >>>

Vážená paní/ Vážený pane,

zajímalo by mě, zda jsou dostupná data k podílu spotřeby cestovního ruchu na HDP menších územních celků (kraje, okresy) a kde je mohu najít.

Moc děkuji za odpověď.

S pozdravem

Tourism grants and subsidies in Niederbayern

BP x

Kateřina Burešová <kate.buresova23@gmail.com>

13. 2. ☆

komu: simmelbauer ▾

Dear Ms Simmelbauer,

I am a student from the Czech Republic and I am currently writing my thesis about tourism in Šumava/Bavarian forest. At the moment I am looking for some information about grants and subsidies in tourism in Niederbayern (or better in Landkreis Regen). I was wondering if you could advice me where I can find a list of all possible types of tourism grants and subsidies in Niederbayern (state grants, EU grants etc.) and if there is a possibility to get also a list of all approved grants and subsidies for tourism for last year.

Thank you so much for your help in advance.

Kind regards

Katerina Buresova

thank you for your request.

I have to admit that I don't know if a list or let me say an overview over all possible types of tourism grants and subsidies really exists. On the website of the Bavarian Ministry of Economics (<http://www.stmwi.bayern.de/EFRE/>) you can find something about relevant programs in Bavaria that are also valid in Niederbayern/Lower Bavaria and for the tourism sector. Perhaps you know EFRE because it does not only exist in Bavaria or Germany. It also exists in the Czech Republic. EFRE has also a focus on the cross-border cooperation between Bavaria and the Czech Republic (<http://www.efre-bayern.de/europaeische-territoriale-zusammenarbeit/grenzuebergreifende-zusammenarbeit/bayern-tschechien/>)

But the problem is that these websites are only available in German.
I don't know if you speak German as many Czech do because you wrote me in English.

The programs on the former page are real grants - you don't have to pay them back. But there are also other possibilities where you can get support in form of favourable loans and credits. Enterprises for example can get such loans and credits from institutions like the LfA Bayern or the KfW. These are special banks and they are responsible not only for the tourism sector.

I'm not really sure if you are interested in grants and subsidies for tourism enterprises or for the public tourism. Of course there are differences.

You wrote me that you are especially interested in the Landkreis Regen. Perhaps you contact the responsible contact person for tourism in the Landkreis. It's Susanne Wagner (E-Mail: swagner@touristisches-service-center.de). Perhaps she has also a list of all approved grants and subsidies for tourism last year in the Landkreis Regen.

I go back to my former question if you understand German because we will organise an informative meeting for financing in the tourism sector on 9.3.2015 in Degendorf. You find further information for this meeting in the appendix. If you are interested and mobil you are invited.

I hope that my answer was helpful in some way.

Kind regards

Freundliche Grüße
i. A.
Katharina Simmelbauer
Geschäftsbereich Standortpolitik

>>> Kateřina Burešová<kate.buresova23@gmail.com> 14.2.2015 10:16 >>>
Vážená paní/Vážený pane,

ráda bych se zeptala, jestli máte u ukazatele Kapacity hromadných
ubytovacích zařízení podle kategorie v okresech:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=39&potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&childsel0=1&childsel0=1&cislotab=CRU6171PU_OK&cas_1_96=2013&vo=null&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp

údaje také pro starší roky, než je rok 2012 a 2013.

Předem děkuji za odpověď.

S pozdravem

Kateřina Burešová

Ondřej Košata <ondrej.kosata@czso.cz>

16. 2. ☆

komu: mně ▾

Vážená paní Burešová,

data o kapacitách hromadných ubytovacích zařízení byla v roce 2013 revidována (a zpětně přepočtena i pro rok 2012), proto máme ve výstupech tabulky odděleny, neboť časové řady byly tím pádem přerušeny.

Archivní údaje byly samozřejmě zachovány, z nadřazeného menu Veřejné databáze: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=653&vo=null&expand=1 stačí vybrat nabízenou složku " 9211 - Roky 2000 - 2012 (nerevidovaná data) (13 tabulek, 10 grafů, 5 map)" - přímý link je zde: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=964&vo=null.

Popis metodických změn 2012/2013 je v úvodu této stránky: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr

S pozdravem

Ondřej Košata

CESKY STATISTICKY URAD
oddeleni informacnich sluzeb - ustredi
Na padesatem 81
100 82 Praha 10

tel. [+420 274 05 2451](tel:+420274052451)
fax. [+420 274 05 4070](tel:+420274054070)
www.czso.cz
infoservis@czso.cz

Dear Sir/Madam,

I am wondering if you register these two tourism indicators: **Occupancy of rooms and beds** (in collective accommodation establishments) and **Average expenditure per tourist** (by region). I am interested in data for Landkreis Regen (or at least for Niederbayern). The indicators would be useful for my thesis.

Thank you so much for your help and I look forward to hear from you soon.

Kind regards

Rosina.Fuchs-Hoehn@lfstad.bayern.de

6. 3. ☆

komu: tourismus, mně ▾

Dear Miss Buresova,
thank you for your request.
We do not register the „Average expenditure per tourist“.

For the occupancy of beds in collective accommodation establishments we can offer you our publication "Tourismus in Bayern".

In our publication, page 38/39, you can find information about the occupancy of beds (Auslastung der angebotenen Betten) in Landkreis Regen and its communities:

https://www.statistik.bayern.de/veroeffentlichungen/index.php?cat=c14_Handel--Tourismus--Gastgewerbe.html&XTCSid=05d32991aabb8df388d37d7558d5536a

We register occupancy of rooms only for accommodations with 25 rooms and more. Because of the small amount we do not publish it for communities.

Yours sincerely,
R. Fuchs-Höhn

Sehr geehrter Herr Dr. Buchner,

Ich bin Studentin an der Polytechnischen Hochschule in Jihlava (Tschechische Republik) und schreibe meine Bakkalaureatsarbeit über den Tourismus im Böhmerwald und Bayerischen Wald. Im Moment sehe ich mich nach Angaben über die Tourismussubventionen (Staatliche/EU Beiträge an touristischen Anlagen, Aktivitäten usw.) in Niederbayern (oder noch besser im Landkreis Regen) um. Könnten Sie mich, bitte, beraten, wo ich eine Übersicht von allen möglichen Typen von Tourismussubventionen aufsuchen könnte? Wissen Sie vielleicht, ob es möglich wäre, eine Liste der im letzten Jahr freigegebenen Tourismussubventionen zu erwerben?

Vielen Dank für Ihre Hilfe!

Mit freundlichen Grüßen

Kateřina Bureřov

AW: Tourismussubventionen in Landkreis Regen

BP x

Walter.Buchner@reg-nb.bayern.de

1. 4. ☆

komu: mn

nmina

eřtina

[Přeložit zprvu](#)

[Pro jazyk nmina překlad vypnout](#) x

Sehr geehrte Frau Bureřov,

Zuschüsse für gewerbliche touristische Investitionsvorhaben werden in Bayern über die Bezirksregierungen vergeben. Das Sachgebiet Wirtschaft der Regierung von Niederbayern hat im Jahr 2014 insgesamt 52 Investitionsvorhaben von touristischen Unternehmen (insbesondere Übernachtungs- und Gastronomiebetriebe) mit einem Investitionsvolumen von 46,9 Mio. € mit Zuschüssen von insgesamt 9,7 Mio. € bezuschusst. Im Landkreis Regen (auf Landkreisebene dürfen nur Ergebnisse für einen 10-Jahres-Zeitraum veröffentlicht werden) wurden in den letzten 10 Jahren (2005 – 2014) insgesamt 223 Tourismusprojekte mit Zuschüssen in Höhe von 38,3 Mio. € unterstützt. Das Investitionsvolumen belief sich auf rd. 171,1 Mio. €.

Ansonsten gibt es noch zinsgünstige Darlehen der Förderbanken LfA bzw. KfW, die auch touristische Betriebe in Anspruch nehmen können. Hierzu habe ich aber keine Zahlen.

Ich hoffe, Ihnen damit weitergeholfen zu haben.

Schöne Grüße,

Walter Buchner

Dr. Walter Buchner
Regierung von Niederbayern
-Sachgebiet Wirtschaft-